



การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐาน
และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT BY USING LEARNING
ACTIVITIES ON BASIC SKILLS AND THAI DANCING SHOW TRAINING
FOR MATAYOM I STUDENTS

วิทยานิพนธ์
ของ
หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรกฎาคม 2558

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐาน
และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT BY USING LEARNING
ACTIVITIES ON BASIC SKILLS AND THAI DANCING SHOW TRAINING
FOR MATAYOM I STUDENTS

วิทยานิพนธ์

ของ

หยาดพริณ พวงสุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรกฎาคม 2558



ใบรับรองวิทยานิพนธ์


เรื่อง

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัด
การแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

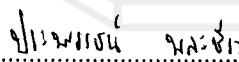
The Development of Learning Achievement by using Learning Activities on Basic Skills
and Thai Dancing Show Training for Matayom I Students

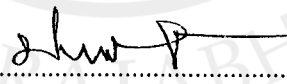
หยาดพิรุณ พวงสุวรรณณ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(ดร.ผดุงชัย กุฬพัฒน์)

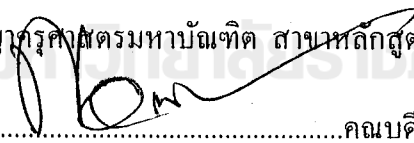

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ดร.เยาวเรศ ใจเย็น)


..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ดร.ประพรรณ พละชิตะ)


..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริตา จรดล)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน


..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์พอพันธ์ สุทธิวัฒน์)

วันที่ ๗ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เยาวเรศ ใจเย็น ปร.ด. (วิทยาศาสตร์ศึกษา)

ประธานกรรมการ

ประพรรณ พละชีวะ ค.ค. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสารเสริญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ $86.16 / 81.90$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ $80/80$ 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมากที่สุด

Yatphirun Phuangsuan. (2015). **The Development of Learning Achievement by using Learning Activities on Basic Skills and Thai Dancing Show Training for Matayom I Students.** Thesis. M.Ed. (Curriculum and Instruction). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Yaowares Chaiyen Ph.D. (Science Education) Chairman

Prapat Pharacheewa Ph.D. (Educational and Communication Technology) Member

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop the learning activities on basic skills and Thai dancing show training for Matayom I students 2) to compare the learning achievement of Matayom I students before and after the learning by using learning activities on basic skills and Thai dancing show training and 3) to study the satisfaction of Matayom I students by using the activities on basic skills and Thai dancing show training. The samples consisted of 30 students who studied in Matayom I in the first semester of the academic year 2015 at Makhamsunsern School, Amphoe Makham, Chanthaburi province. They were selected by cluster random sampling. The research instruments were learning activities on basic skills and Thai dancing show training for Matayom I students, the learning achievement test and the satisfaction questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and t-test for dependent samples.

The results of the study were as follows: 1) The efficiency of the learning activities on basic skills and Thai dancing show training for Matayom I students was obtained (E1 / E2) was 86.16 / 81.90 which was higher than the 80/80 2) The learning achievement of Matayom I students was significant higher than before using the learning activities on basic skills and Thai dancing show training at the .05 level. And 3) the satisfaction of Matayom I students toward the learning activities on basic skills and Thai dancing show training at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ดร. ยาวเรศ ใจเย็น ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ประพรรธน์ พลชะชีวะ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้แนวทาง และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู โรงเรียนมะขามสรรเสริญ ที่ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์อันมีคุณค่ายิ่งต่อผู้วิจัย ซึ่งจะประกอบเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและการทำงานต่อไป

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุน ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จทางการศึกษา และทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (นาฏศิลป์).....	10
	สาระสำคัญ.....	10
	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	11
	คุณภาพผู้เรียน.....	11
	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1.....	13
	การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์.....	14
	การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ.....	17
	แนวทางการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ.....	17
	การประเมินผลทักษะปฏิบัติ.....	25
	ชุดกิจกรรม.....	30
	ความหมายของชุดกิจกรรม.....	30
	ความสำคัญของชุดกิจกรรม.....	31
	องค์ประกอบของชุดกิจกรรม.....	33
	หลักการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	(ต่อ)	
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	38
	ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	38
	แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	39
	การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนากศัลปี.....	40
	ความพึงพอใจ.....	42
	ความหมายของความพึงพอใจ.....	42
	แนวทางการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้.....	43
	แนวทางการวัดความพึงพอใจ.....	44
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	46
	งานวิจัยในประเทศ.....	47
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
	การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	66
วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	68
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	79
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	81
ภาคผนวก ค วิเคราะห์หลักสูตร.....	89
ภาคผนวก ง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	94
ภาคผนวก จ การประเมินเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	122
ภาคผนวก ฉ การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง.....	137
ภาคผนวก ช การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	143
ภาคผนวก ซ คะแนนของกลุ่มตัวอย่าง และประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม.....	147
ภาคผนวก ฌ ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้และชุดกิจกรรม.....	156
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	190

สารบัญญัตินำ

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการวิจัย แบบหนึ่งกลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง.....	58
2	ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัด การแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80 / 80....	62
3	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐาน และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์.....	63
4	ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะ พื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์.....	64
5	แสดงการวิเคราะห์หลักสูตร.....	90
6	โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้.....	91
7	ผลการประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	133
8	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	133
9	ผลการประเมินของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....	134
10	ผลการประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรม การเรียนรู้.....	136
11	การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในขั้นการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง...	139
12	แสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในขั้นการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง.....	139
13	การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในขั้นการทดลองกับกลุ่มเล็ก.....	140
14	แสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในขั้นการทดลองกับกลุ่มเล็ก.....	140
15	การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในขั้นการทดลองภาคสนาม.....	141
16	แสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในขั้นการทดลองภาคสนาม.....	142
17	ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	145
18	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม.....	148
19	คะแนนระหว่างเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	150
20	คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัด การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรม.....	152

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 แสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน.....	153
22 คะแนนประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรม...	154

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 ทำประเท้า.....	171
3 ทำขกเท้าซ่ายไปข้างหน้า.....	173
4 ทำขกเท้าซ่ายไว้ข้างตัว.....	176
5 ทำกระหู่่งเท้า 1.....	177
6 ทำกระหู่่งเท้า 2.....	178
7 ทำกระดกหลัง.....	179
8 ทำกระดกเสี้ยว.....	180

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 ทำประเท้า.....	171
3 ทำขกเท้าซ่ายไปข้างหน้า.....	173
4 ทำขกเท้าซ่ายไว้ข้างตัว.....	176
5 ทำกระหู่่งเท้า 1.....	177
6 ทำกระหู่่งเท้า 2.....	178
7 ทำกระดกหลัง.....	179
8 ทำกระดกเสี้ยว.....	180

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข บุคคลจึงต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 กล่าวว่า คนไทยจะต้องได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งความรู้ คุณธรรม และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และในมาตรา 22 หมวดที่ 4 กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องเน้นให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การศึกษาก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ทำให้คนมีความรู้ ความเข้าใจในวิทยาการใหม่ ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ตลอดจนมีเหตุผลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนักรู้ในคุณค่าและเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกแห่งได้ให้ความสำคัญและพยายามจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว เพื่อปรับปรุง โครงสร้างการให้การศึกษาแก่คนในสังคมให้ทันกับโลกในยุคไร้พรมแดนในทุกด้าน ดังนั้น การให้การศึกษาที่ดีแก่คนรุ่นใหม่จึงต้องปลูกฝังทัศนคติค่านิยม ให้รู้จักคิดเป็น คิดอย่างสร้างสรรค์รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักปฏิบัติลงมือทำ สามารถวิเคราะห์ปัญหา เลือกและตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ (อารี พันธุ์ณี. 2548 : 7)

จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 2) โดยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งในส่วนของนาฏศิลป์นั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด

อย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3)

นาฏศิลป์นับว่าเป็นศิลปะที่โดดเด่นที่สุด สามารถแสดงออกได้โดยตัวเองทั้งในลักษณะที่เข้มแข็งและอ่อนโยน นาฏศิลป์ถือว่าเป็นศาสตร์ทางศิลปะที่สำคัญยิ่ง เป็นที่รู้จักกันดีในรูปแบบของการแสดงที่มีลีลาอันอ่อนช้อยงดงาม บ่งบอกถึงความประณีตรักสวรักราม แฝงด้วยจินตนาการ และศิลปะอันละเอียดอ่อนของคนไทย แสดงถึงความเป็นอารยธรรมอันรุ่งเรือง และความมั่นคงของชาติที่ได้สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่โบราณกาล ซึ่งความสำคัญของนาฏศิลป์นอกจากจะมีคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและแสดงถึงอารยธรรมที่รุ่งเรืองแล้ว นาฏศิลป์ยังมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียนรู้ นั่นเป็นเพราะว่าการเรียนนาฏศิลป์เป็นการใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกายในการเคลื่อนไหว และท่าทางต่าง ๆ ของนาฏศิลป์ไทยมีท่วงทีคล้ายท่าฤๅษีดัดตน จึงส่งผลให้ผู้ที่ได้ฝึกหัดเป็นผู้มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส และมีบุคลิกภาพที่ดี (กาญจนา อินทรสุณานนท์ และรุจิ ศรีสมบัติ, 2552 : 3) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคลให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพราะทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน รู้สึกชื่นชม และเห็นความสำคัญของการเรียนนาฏศิลป์ในฐานะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทย เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกทั้งในด้านการร้องเพลง การเคาะจังหวะ การเคลื่อนไหวร่างกายในลีลาจังหวะต่าง ๆ สำคัญของการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ คือ เป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของมนุษย์ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตนเองออกมาในรูปแบบของ ท่าทางที่เลียนแบบจากธรรมชาติและมีการพัฒนาการมาเป็นการแสดงจนกลายเป็นศิลปะวัฒนธรรมที่แสดงเอกลักษณ์ประจำชาติ กิจกรรมด้านนาฏศิลป์จึงมุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักชม ฟัง และแสดงออกด้านดนตรีและนาฏศิลป์อย่างมีความสุขสนุกสนาน นอกจากนี้การจัดการกิจกรรมแต่ละครั้งต้องครอบคลุมกิจกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 : 4) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในสาระนาฏศิลป์นั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องเน้นด้านทักษะการปฏิบัติจริงให้มากที่สุดเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความชำนาญในทักษะที่เรียนรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือนำไปแสดงออกในทางที่ถูกต้อง

การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยเน้นทักษะด้านนาฏศิลป์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ถือได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังที่ทิสนา แจมมณี (2557 : 121) กล่าวว่า หากครูผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้

มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ภายใต้กิจกรรมที่ผู้เรียน ได้เคลื่อนไหวปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ใช้ความคิด ได้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และ เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน การเรียนรู้ดังกล่าวจะเป็นปัจจัย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง แต่อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ให้บรรลุ เป้าหมายตามหลักสูตรในปัจจุบันนั้นยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จาก ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ระดับประเทศ วิชาศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีคะแนนเฉลี่ยลดลงอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในปีการศึกษา 2555 ได้คะแนนเฉลี่ย 43.31 ปีการศึกษา 2556 ได้คะแนนเฉลี่ย 43.65 และ ในปีการศึกษา 2557 ได้คะแนนเฉลี่ย 43.14 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2557 : 10) ซึ่งสาระนาฏศิลป์นั้นประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดก ทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ในแต่ละมาตรฐานนั้นได้กำหนดตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง เป็นกรอบที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้น การปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ แต่จากผลการทดสอบดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้สาระ นาฏศิลป์ยังไม่บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชชัชชา โพชะเรือง (2555 : 3) ที่ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพบปัญหาว่า วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอน นาฏศิลป์ ส่วนใหญ่จะยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้จะมีทั้งการบรรยาย ประกอบการสาธิต นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการจัด การเรียนการสอนเท่าที่ควร และนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้สื่อในการฝึกทักษะด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยระดับ โรงเรียนวิชาศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีคะแนนเฉลี่ยลงเป็นลำดับ กล่าวคือ ในปีการศึกษา 2555 ได้คะแนนเฉลี่ย 54.47 ปีการศึกษา 2556 ได้คะแนนเฉลี่ย 39.93 และในปีการศึกษา 2557 ได้คะแนนเฉลี่ย 39.83 (สถาบันทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ. 2557 : 10) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พบจากการสังเกตสภาพการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพบว่า นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย ประกอบการสาธิตจากครูผู้สอนเพียงอย่างเดียว นั้น จะไม่สนใจเรียน มีความรู้สึกถดถอยเบื่อหน่าย

การเรียนรู้ ทำให้การปฏิบัติกิจกรรมไม่บรรลุผลตามหลักสูตร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ ต่ำลงอีกด้วย (โรงเรียนมะขามสรรเสริญ. 2557 : 6)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้พบว่า การใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ ที่เป็นชุดกิจกรรมนั้น สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรได้ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยของอภิญา เวียงใต้ (2555 : 82) ที่ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรม สาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้ กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ งานวิจัยของอรรณุช พันธ์อง (2555 : 112) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และยัง พบว่า ผลการทดสอบทักษะการปฏิบัติของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์ พื้นบ้าน นักเรียน 30 คน ได้คะแนนเฉลี่ย รวม 97.2 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81 อยู่ในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง ดีมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นชุดกิจกรรมดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้ชุดกิจกรรมนั้นสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรได้ ภายใต้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการปฏิบัติจริง อันจะ เชื่อมโยงไปสู่องค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับ และตระหนักถึงคุณค่าอันสำคัญยิ่งของนาฏศิลป์ไทย ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติจริงย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ อย่างแท้จริงเพราะผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของวาริ รักหะบุตร (2552 : 105) ที่ได้ศึกษาวิจัย การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรม บทเรียนแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ เท่ากับ 88.21/85.83 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรม บทเรียนแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียน แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียน แบบฝึกปฏิบัติมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และจาก การศึกษางานวิจัยของอภิณห์พร แม่นวิเศษพงศ์ (2549 : 104) ที่ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดการสอน

เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 85.34/89.33 และผลการศึกษาเจตคติต่อนาฏศิลป์ไทยภายหลังการเรียนด้วยชุดการสอน นักเรียนมีเจตคติต่อนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับมากที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ จึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประโยชน์ของการวิจัย

ครูผู้สอนได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมะขามสรรเสริญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 110 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน

มีนักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 89) เป็นห้องเรียนที่มีนักเรียนแบบคละความรู้ความสามารถ โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

ขอบเขตของเนื้อหา เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 10 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่เป็นชุดของสื่อประสมที่จัดขึ้นเป็นหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เท้า

ชุดที่ 2 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้มือ

ชุดที่ 3 ภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท

ชุดที่ 4 ท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์

ชุดที่ 5 การสร้างสรรค์กิจกรรมในการแสดงประกอบเพลง

ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมที่แสดงเป็นคำร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำได้จากการทดสอบระหว่างเรียน หลังเรียน และการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเกณฑ์ที่ระดับ 80 / 80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบระหว่างเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ หมายถึง แบบแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ที่ได้รับการจัดอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับนาฏยศัพท์ ภาษากาย และการตีบท ท่าทางเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

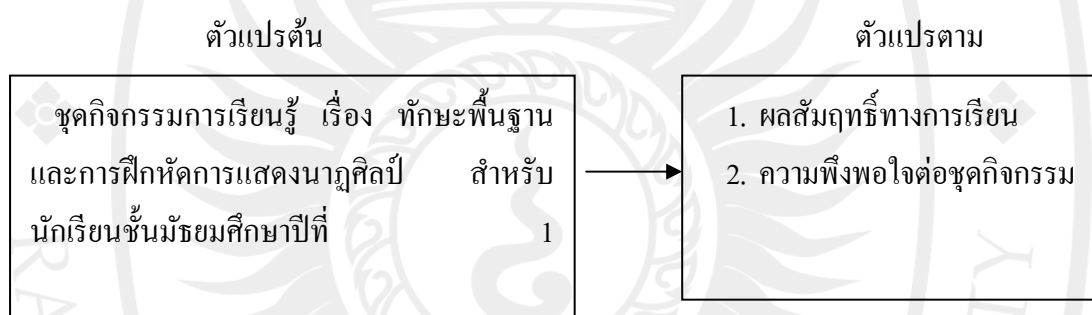
1. สาธิต โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ซึ่งเนาะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของการปฏิบัตินาฏศิลป์
2. ทำตามแบบ โดยให้ผู้เรียนเลียนแบบทักษะย่อย ปฏิบัติตามที่ละขั้นตอน เริ่มฝึกจากการฝึกท่าพื้นฐานทีละท่า และฝึกอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน
3. เชื่อมโยง โดยเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ
4. แสดงออก โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์ ด้วยความมั่นใจ
5. ปรับปรุงและประยุกต์ใช้ โดยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ
6. สร้างสรรค์ผลงาน โดยผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้นาฏศิลป์ที่ได้เรียนรู้ไปสร้างสรรค์งานการแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของงาน และประดิษฐ์ผลงานการแสดงต่อไป

ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ หมายถึง ความสามารถขั้นพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ในหน่วยการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย เนื้อหาเรื่อง นาฏยศัพท์ ภาษากาย และการตีบท ท่าทางเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการวัดความสามารถในการปฏิบัติด้านทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ โดยใช้แบบประเมินการปฏิบัติด้านทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ จำนวน 4 ชุด มีเกณฑ์การประเมินความสามารถในการปฏิบัติ 4 ระดับ คือ ควรปรับปรุง พอใช้ ดี และดีมาก

ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวัดได้จากแบบประเมินความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้
 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์)
 - 1.1 สาระสำคัญ
 - 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.3 คุณภาพผู้เรียน
 - 1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 1.5 การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์
2. การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
 - 2.1 แนวทางการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
 - 2.2 การประเมินผลทักษะปฏิบัติ
3. ชุดกิจกรรม
 - 3.1 ความหมายของชุดกิจกรรม
 - 3.2 ความสำคัญของชุดกิจกรรม
 - 3.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม
 - 3.4 หลักการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 4.2 แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 4.3 การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์
5. ความพึงพอใจ
 - 5.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 5.2 แนวทางการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้
 - 5.3 แนวทางการวัดความพึงพอใจ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยต่างประเทศ

6.2 งานวิจัยในประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1 - 30) ได้กำหนดหัวข้อที่สำคัญดังนี้

สาระสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

1. ทักษะศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

3. นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

จากสาระสำคัญของการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีสาระสำคัญประกอบด้วยทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ

สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 3 - 5) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดังนี้

สาระที่ 1 ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 1 นาฏศิลป์ ซึ่งสรุปได้ว่า สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ได้มุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

คุณภาพผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนมีคุณภาพดังนี้

1. รู้และเข้าใจเรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบและเทคนิคที่หลากหลายในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อสื่อความหมายและเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ วิเคราะห์รูปแบบเนื้อหาและประเมินคุณค่างานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น สามารถเลือกงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม สามารถออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์ กราฟิก ในการนำเสนอข้อมูลและมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์

2. รู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของงานทัศนศิลป์ของชาติและท้องถิ่น แต่ละยุคสมัย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ที่มาจากยุคสมัยและวัฒนธรรมต่าง ๆ

3. รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างทางด้านเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ ความรู้สึกของบทเพลงจากวัฒนธรรมต่าง ๆ มีทักษะในการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรี ทั้งเดี่ยวและเป็นวง โดยเน้นเทคนิคการร้องบรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย อ่านเขียนโน้ต ในบันไดเสียงที่มีเครื่องหมาย แปลงเสียงเบื้องต้นได้ รู้และเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบของผลงานทางดนตรี องค์ประกอบของผลงานด้านดนตรีกับศิลปะแขนงอื่น แสดงความคิดเห็นและบรรยายอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อบทเพลง สามารถนำเสนอบทเพลงที่ชื่นชอบได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะในการประเมินคุณภาพของบทเพลงและการแสดงดนตรี รู้ถึงอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง เข้าใจถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม

4. รู้และเข้าใจที่มา ความสัมพันธ์ อิทธิพลและบทบาทของดนตรีแต่ละวัฒนธรรม ในยุคสมัยต่าง ๆ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

5. รู้และเข้าใจการใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง รวมทั้งพัฒนารูปแบบการแสดง สามารถใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ในการพิจารณาคุณภาพการแสดง วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบทางนาฏศิลป์ ร่วมจัดการแสดง นำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

6. รู้และเข้าใจประเภทละครไทยในแต่ละยุคสมัย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์และละคร มีความเข้าใจ ความสำคัญ บทบาทของนาฏศิลป์และละครในชีวิตประจำวัน

จากคุณภาพผู้เรียนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้สาระนาฏศิลป์แล้ว ย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้และเข้าใจรู้และเข้าใจประเภทละครไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ สามารถออกแบบและสร้างสรรค์

อุปกรณ์เครื่องแต่งกายในการแสดง มีความเข้าใจ ความสำคัญบทบาทของนาฏศิลป์ การใช้ นาฏยศัพท์ พัฒนารูปแบบการแสดง สามารถพิจารณาคุณภาพการแสดง ร่วมจัดการแสดง และ ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 7 - 15) ได้กำหนดกรอบของตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลาง สาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ข้อ 1 อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดังที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์หรือความคิด ของผู้ชม

สาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย การปฏิบัติของผู้แสดงและผู้ชม ประวัตินักแสดง ที่ชื่นชอบ การพัฒนารูปแบบของการแสดง อิทธิพลของนักแสดงที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ชม

ข้อ 2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง

สาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง ภาษาท่า และการตีบท ท่าทางเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ ระบายเบ็ดเตล็ด รวบรวมมาตรฐาน

ข้อ 3 แสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบง่าย ๆ

สาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ ได้แก่ นาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน และนาฏศิลป์นานาชาติ

ข้อ 4 ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มในกระบวนการผลิตการแสดง

สาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วยบทบาทและหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในการจัด การแสดง การสร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงที่สนใจโดยแบ่งฝ่ายและหน้าที่ให้ชัดเจน

ข้อ 5 ใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ที่กำหนดให้ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชม โดยเน้นเรื่อง การใช้เสียงการแสดงท่า และการเคลื่อนไหว

สาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย หลักในการชมการแสดง

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

ข้อ 1 ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน

สาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน

ข้อ 2 บรรยายประเภทของละครไทยในแต่ละยุคสมัย

สาระการเรียนรู้แกนกลางประกอบด้วย ประเภทของละครไทยในแต่ละยุคสมัย

จากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้กำหนดตัวชี้วัดในการ ประเมินผู้เรียนจำนวน 7 ข้อ แต่ละข้อมีกรอบของสาระการเรียนรู้แกนกลางเป็นแนวทางให้ครูผู้สอน นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรต่อไป

การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

1. ความหมายของนาฏศิลป์ไทย

สุปราณี จำลองราษฎร์ (2548 : 9) ได้สรุปความหมายของนาฏศิลป์ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการฟ้อนรำ อันประกอบด้วย ดิลา ท่าทาง การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ให้เข้ากับดนตรีและเสียงเพลง เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความชอบและความงาม

สุนมมาลย์ นิ่มเนติพันธ์ (2555 : 111) กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นศิลปะที่อาศัยการฟ้อนรำ และการละครเน้นการเคลื่อนไหวของร่างกาย การใช้ภาษาท่ารำ การตีบท โดยใช้สรีระต่าง ๆ ของร่างกายเคลื่อนไหวสื่อความหมายแทนคำพูดในรูปแบบของการแสดงเป็นชุดระบำ รำ ฟ้อน หรือ การแสดงละคร โขน

อรวรรณ ขมวัฒนา (2557 : 94) กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นศิลปะการแสดงที่สร้างความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เกิดขึ้นจากการเลียนแบบกิริยาท่าทางของคนและสัตว์ ประกอบด้วย การฟ้อนรำ ดนตรี และการขับร้อง นำมาผสมผสานจนเกิดเป็นการแสดงนาฏศิลป์ที่สวยงาม

จากความหมายของนาฏศิลป์ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่านาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะ แห่งการฟ้อนรำ การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้เข้ากับดนตรีและเสียงเพลง สื่อความหมาย แทนคำพูด เพื่อแสดงออกถึง ความรู้สึก การใช้ภาษาท่ารำ การตีบท โดยใช้สรีระต่าง ๆ ของร่างกาย เคลื่อนไหวในรูปแบบของการแสดง นำมาผสมผสานจนเกิดเป็นการแสดงที่สวยงาม

2. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้นาฏศิลป์

สุปราณี จำลองราษฎร์ (2548 : 12) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้นาฏศิลป์ว่า การเรียนรู้นาฏศิลป์มีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปะด้านนาฏศิลป์ของไทยให้เป็นสมบัติอันมีค่าประจำชาติ และฝึกทักษะปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ที่ถูกต้องและสวยงามให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ทางการศึกษาและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้นาฏศิลป์ สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้นาฏศิลป์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการใช้นาฏยศัพท์ สามารถพัฒนารูปแบบการแสดง สามารถใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ในการพิจารณาคุณภาพของงานนาฏศิลป์ ร่วมจัดการแสดง นำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รู้และเข้าใจประเภทละครไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์ จากวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์ เครื่องแต่งกายในการแสดง นาฏศิลป์ มีความเข้าใจ ความสำคัญ บทบาทของนาฏศิลป์ และละครในชีวิตประจำวัน

เพียงเพ็ชร คมขำ (2552 : 24) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้นาฏศิลป์ว่า การเรียนรู้นาฏศิลป์มีจุดมุ่งหมาย เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริมสืบทอด รักษาสมบัติของชาติ และรู้จักกล้าแสดงออก ในการช่วยสร้างบุคลิกการเคลื่อนไหวร่างกายให้สง่างาม ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิด เกิดสติปัญญา ทั้งยังช่วยเสริมสร้างประกอบอาชีพ และฝึกให้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

จากจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้นาฏศิลป์ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้นาฏศิลป์มีจุดมุ่งหมาย เพื่ออนุรักษ์นาฏศิลป์ของชาติ และฝึกทักษะปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ที่ถูกต้องและสวยงามให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะด้านนาฏศิลป์ อาทิ นาฏยศัพท์ งานนาฏศิลป์ การออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์เครื่องแต่งกายในการแสดง เสริมสร้างบุคลิกภาพและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

3. แนวทางการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 23) ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ดังนี้

1. สำรวจความต้องการของผู้เรียน
2. วางจุดประสงค์ของการสอนให้ชัดเจน
3. กำหนดบทบาท และหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน
4. บอกแหล่งเรียนรู้ วิธีการหาความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ทราบก่อน ระหว่าง และหลังการเรียนรู้
5. ฝึกปฏิบัติจริง

6. วัตถุประสงค์ ประเมินผลตามสภาพจริง เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
7. นำผลการประเมินมาปรับปรุง และแก้ไขทุกครั้งที่เกิดกิจกรรมการเรียนรู้
เรณู โกสินานนท์ (2548 : 15) ได้เสนอหลักการและเทคนิคการสอน ไว้ดังนี้

จึงต่อทำใหม่

แบบแผน

1. สอนจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยาก
 2. สอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล
 3. การสอนโดยวิธีสับเปลี่ยนทำที่ยากให้ง่ายขึ้น แต่พยายามรักษาแบบแผนเดิมไว้
 4. การสอนแต่ละท่า ต้องอธิบายให้ละเอียด ถ้อยคำที่ละน้อยแต่ให้แม่นยำแล้ว
- จึงต่อทำใหม่
5. ระหว่างรำ ครูต้องคอยสังเกตและเตือนอยู่เสมอ ให้ผู้เรียนรักษาลีลาท่าทางให้อยู่ในแบบแผน
 6. ครูต้องจัดผู้เรียนอยู่เสมอไม่ใช่รำนาน้ำอย่างเดียว
 7. การใช้ศัพท์ทางนาฏศิลป์ บางโอกาสอาจเปลี่ยนใช้คำที่ง่ายหรือใช้ศัพท์ธรรมชาติแทนก็ได้เพื่อสะดวกในการจดจำ และบอกควบคู่ไปกับคำศัพท์ที่ถูกต้องไปด้วย
 8. ในขณะที่แสดงท่ารำ ครูควรฝึกให้ร้องเพลงไปด้วย เพื่อเป็นการผ่อนคลายแรงครู เพราะครูต้องอธิบายขณะผู้เรียนร้องเพลงด้วย
 9. เปรียบเทียบท่ารำที่คล้ายคลึงกัน เพื่อไม่ให้เกิดการสับสน
 10. วิธีรำนาน้ำผู้เรียน คือ รำนาน้ำ กระทำเมื่อแรกต่อท่ารำและรำต่อหน้าหรือรำประจันหน้า ครูต้องมีความสามารถ ความชำนาญในการรำกลับข้าง จะได้ดูแลผู้เรียนและแก้ไขข้อบกพร่องไปด้วย
 11. เข้มงวดเรื่องแถวและระวางท่วงทิวของผู้เรียน
 12. สอนโดยแยกท่ารำทีละท่าแล้วค่อยทำพร้อมกัน
 13. การใช้เพลง จะกระทำได้เมื่อต่อท่ารำเป็นชั้น ๆ แล้วรำตามเสียงเพลง
 14. บอกท่าล่วงหน้า ขณะรำบอกท่าที่จะถึงเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทบทวน
 15. การให้สัญญาณเปลี่ยนท่า มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการรำเป็นหมู่ เพื่อความพร้อมเพรียง เช่นการจับมือ การกรีดนิ้ว การก้าวเท้า การตั้งวง การทรงตัว เป็นต้น
- กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 30) ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์ ดังนี้
1. สอนให้นักเรียนกล้าแสดงออก ตามความเข้าใจ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้คำปรึกษา ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์
 2. การสอน ครูผู้สอนต้องมีอารมณ์ร่าเริง แจ่มใส หน้าตายิ้มแย้มและมีอารมณ์ร่วมกับเด็กตลอดเวลา ไม่แสดงอารมณ์เบื่อหน่ายวิชานาฏศิลป์ จะทำให้ผู้เรียนไม่ชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ไปด้วย เพราะฉะนั้นครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของนาฏศิลป์

3. การสอนนาฏศิลป์ นั้น ครูต้องคอยระมัดระวังอย่าให้มีช่องว่างระหว่างครูกับผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก ควบคุมรางวัล ชมเชย สนับสนุนให้ทำบ่อย ๆ หลีกเลี่ยงไม่ให้ขย

4. ครูต้องไม่ยึดรูปแบบการสอนแบบเก่าโดยครูเป็นผู้คิดฝ่ายเดียว แต่การสอนแบบใหม่ครูเป็นเพียงที่ปรึกษาและเสนอแนะบางโอกาส เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

5. บูรณาการวิชานาฏศิลป์ กับสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย สังคม รวมทั้งชีวิตประจำวัน คือ การนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ ได้

6. ชี้แนะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศิลปะจากแหล่งต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ การชมการแสดง โดยครูต้องมีประสบการณ์ด้านนาฏศิลป์มาก่อน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนปรับปรุงการเรียนของตนเอง

7. ปลุกฝัง ชี้แนะให้ผู้เรียนคำนึงถึงความดี ความงาม ความไพเราะ ความมีคุณค่า จนผู้เรียนค่อย ๆ ซึมซับและเกิดความซาบซึ้งด้วยตนเองโดยไม่ต้องบังคับ

จากแนวการจัดการเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ดังกล่าว สรุปได้ว่า ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถทางนาฏศิลป์ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับผู้เรียนได้สังเกต เลียนแบบท่าทางต่าง ๆ และจะต้องสอนจากทำที่ง่ายไปหาทำที่ยาก และทำที่ยากทำให้ง่ายขึ้น เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แต่คงรูปแบบเดิมไว้ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีสอนแบบสาธิตให้ผู้เรียนได้สังเกตและปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนที่มีแบบแผน กระบวนการให้อิสระแก่ผู้เรียน ครูเป็นผู้ชี้แนะให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าคิดกล้าทำและกล้าแก้ปัญหา

การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดทักษะด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ ให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

แนวทางการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

เรณู โกสินานนท์ (2548 : 20 - 25) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ ดังนี้

1. สอนจากง่ายไปหายาก เช่น สอนการทำมือจีบและวงก่อนที่จะสอนให้นักเรียน ทำท่าสอดสร้อยมาลา

2. สอนตามความสามารถของบุคคล เช่น นักเรียนคนไหนทำได้เร็วก็จะสอนเร็ว แต่ถ้า นักเรียนคนไหนทำได้ช้า ครูก็จะต่อท่าหรือสอนซ้ำให้ได้อย่างช้า ๆ

3. เปลี่ยนแปลงท่ารำที่ยากให้เป็นท่ารำที่ง่าย แต่มีความหมายของภาษาท่ารำคงเดิม ท่ารำบางท่าอาจยากเกินความสามารถของผู้เรียน ครูผู้สอนอาจจะพิจารณาเปลี่ยนแปลงท่ารำให้ง่ายขึ้น เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ การเปลี่ยนแปลงท่ารำ จะต้องคำนึงถึงความหมายของท่ารำเป็นสำคัญ คือ เมื่อเปลี่ยนท่ารำที่ยากเป็นท่ารำที่ง่ายแล้ว ความหมายของท่ารำต้องไม่เปลี่ยนไป

4. การสอนแต่ละท่า ต้องอธิบายและแนะนำอย่างละเอียด ตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า

5. ระหว่างปฏิบัติท่ารำ ครูต้องคอยสังเกตและเตือน ลีลาการรำของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่ถูกต้องเสมอ เช่น ขณะรำต้องด้านหลัง ดันไหล่ ไม่ก้มหน้าตลอดเวลาขณะรำ การสอนนาฏศิลป์ ต้องมีความละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าการสอนหนังสือ เพราะต้องอาศัยเวลาในการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชำนาญโดยเฉพาะท่ารำนาฏศิลป์ไทย มีความละเอียดละไม อวัยวะทุกส่วนจากแขน-ขา-มือ-เท้า-ลำตัว-ศีรษะ-ไหล่ ต้องเคลื่อนไหวไปพร้อม ๆ กัน ยากแก่การปฏิบัติให้ได้ผลดีในระยะเวลาสั้น ดังนั้นการต่อท่ารำหรือสอนรำให้นักเรียนต้องยึดหลักเดียวกันคือต่อท่ารำหรือสอนรำ ทีละท่ารำ และแต่ละท่าต้องสอนซ้ำ ๆ กัน จนเห็นว่านักเรียนสามารถรำได้แล้วด้วยตนเองจึงจะต่อท่ารำต่อไป

6. สังเกตท่าทางการรำของนักเรียน ถ้าพบว่ารำไม่ถูกต้องครูผู้สอนต้องแนะนำ อธิบายให้นักเรียนปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไม่ปล่อยให้ นักเรียนจำผิดต่อไป

7. การใช้ศัพท์นาฏศิลป์ ในบางครั้งครูผู้สอนอาจเปลี่ยนใช้คำศัพท์ที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย จำง่าย เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจง่ายและจำได้อย่างรวดเร็ว และเมื่อนักเรียนจำได้แล้วครูจึงบอกให้ทราบถึงศัพท์ที่เรียกที่ถูกต้อง ตามหลักวิชานาฏศิลป์ การบอกอาจบอกควบคู่ไปกับขณะต่อท่ารำหรืออธิบายให้เข้าใจภายหลังได้ แต่ควรให้นักเรียนจำชื่อที่ถูกต้องได้

8. ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงประกอบการรำไปพร้อม ๆ กับการฝึกรำ เพื่อให้ นักเรียนสามารถร้องเพลงที่รำได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง เพื่อเวลาซ้อมรำด้วยตนเองก็สามารถรำได้อย่างถูกต้องตามเพลง และเป็น การปลูกฝังนิสัยการร้องเพลงไทยให้นักเรียนเกิดความรัก เห็นคุณค่าและความสำคัญของเพลงไทยอีกด้วย

9. การสอนรำแต่ละเพลง ท่ารำที่สอนควรเป็นมาตรฐานแบบแผนเดียวกันเพื่อให้ นักเรียนที่ได้เรียนรุ่นต่อมาจะได้รำเหมือนกัน ทำให้ผู้เรียนไม่สับสน

10. เปรียบเทียบท่ารำ นำท่ารำที่คล้ายกันมาเปรียบเทียบทำให้ดู เพื่อให้เห็นความแตกต่างของท่ารำ และไม่ให้ผู้เรียนจำท่ารำปะปนสับสนกัน เพราะคิดว่าท่ารำเหมือนกัน เช่น การม้วนมือ สลักมือ และคลายมือ

11. วิธีสาธิตโดยรำนำหน้าให้นักเรียนดู ครูผู้สอนควรรำนำหน้า 2 แบบ คือ

11.1 ครูรำนำหน้านักเรียน คือ ครูอยู่ด้านหน้าของนักเรียนและหันหลังให้นักเรียน นักเรียนจะมองเห็นด้านหลังของครูและรำตามครู

11.2 ครูรำต่อหน้าหรือรำประจันหน้า คือ ครูหันหน้าเจอกับนักเรียน แต่ครูจะรำ สลับด้านกับนักเรียน เช่น ทำรำจริงจับมือขวา ครูก็จับมือซ้ายหรือเรียกว่า ครูรำเป็นกระจกให้ นักเรียนดูให้ถนัดและชัดเจน วิธีการนี้เป็นวิธีการสาธิตที่ดี เพราะขณะที่ครูสาธิตให้นักเรียนดูและ รำตาม ครูสามารถมองเห็นท่ารำของนักเรียน และสามารถบอกหรือชี้แนะนักเรียนได้ขณะกำลัง สาธิต

12. การจัดแถวขณะรำ หรือตำแหน่งที่รำ ควรฝึกให้นักเรียนระวังเรื่องตำแหน่งที่อยู่ ขณะรำไม่ว่าจะรำอยู่กับที่ หมุนตัวหรือวิ่ง ไปมา

13. การสอนแยกท่ารำให้เข้าใจทีละอย่าง เช่น ท่ารำบางท่าต้องปฏิบัติพร้อมกันทั้งมือ และเท้าครูอาจแยกสอนทีละอย่าง โดยสอนให้ปฏิบัติส่วนมือจนคล่อง แล้วจึงสอนให้ปฏิบัติ ส่วนเท้า และเมื่อคล่องแล้วจึงสอนทั้งมือและเท้ารวมกัน

14. การใช้เพลงประกอบการสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

14.1 ยังไม่ใช้เพลง คือ ครูสาธิตท่ารำให้นักเรียนดูและให้นักเรียนรำตามครูบ่อย ๆ จนสามารถรำได้ ขั้นนี้ครูเป็นผู้ร้องเพลงเอง และให้นักเรียนฝึกร้องพร้อมครูไปด้วย

14.2 เริ่มใช้เพลงบ้างเมื่อสอนท่ารำหรือต่อท่ารำไปได้พอสมควรแล้ว ควรให้ นักเรียนได้ฟังเพลงจากเทปบันทึกเสียงและฝึกร้อง ฟังรำไปเรื่อย ๆ กับเพลงจริง

14.3 เมื่อสอนท่ารำหรือต่อท่ารำจบเพลงแล้ว ควรให้นักเรียนได้ฝึกร้อง ตั้งแต่ต้นจนจบ พร้อมเพลงจริงจากเทปบันทึกเสียง และอาจให้นักเรียนร้องเพลงควบคู่ไปกับเพลงจากเทป บันทึกเสียงด้วย เพื่อให้นักเรียนร้องเพลงและรำประกอบเพลงได้ดีขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 52 - 55) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ ดังนี้

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ศึกษาหลักสูตรในระดับชั้นที่สอน

1.2 ศึกษาแนวการสอน

1.2.1 การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์

1.2.2 การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ควรใช้เอกสารต่าง ๆ นอกเหนือจากหลักสูตร เช่น คู่มือการสอนนาฏศิลป์ เป็นต้น

1.2.3 ดนตรีและนาฏศิลป์ประกอบด้วยกิจกรรมใหญ่ 4 กลุ่ม คือการเน้นจังหวะ ร้องเพลง การฟัง และนาฏศิลป์ กิจกรรมทั้ง 4 กลุ่มนี้ ควรจะสอนไปพร้อม ๆ กัน แต่จะเน้นกิจกรรมใดมากหรือน้อยกว่ากันให้พิจารณาจากแผนการสอนนั้น ๆ

1.2.4 การสอนควรเป็นรูปแบบของการสาธิตก่อน ในขณะที่เดียวกันผู้สอนอาจใช้ วิธีสอนแบบอื่น ๆ เข้าผสมผสานกันในบางครั้ง

1.2.5 มีลำดับขั้นตอนในการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจในกิจกรรม ทั้งการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กัน

1.2.6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรหาสื่อการเรียนมาใช้ประกอบการสอน

1.3 ศึกษาการแบ่งเนื้อหากิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติซ้ำ ๆ กัน จึงจำเป็นต้องจัดแบ่งเนื้อหาของกิจกรรมในแต่ละหัวข้อให้เด่นชัด และจัดสรรเวลาของแต่ละแผนให้ได้ครบตามกำหนด

1.4 ศึกษาสื่อการเรียนการสอน ที่จำเป็นในการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตร เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออก และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพราะฉะนั้น สื่อการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นสำหรับการสร้างประสบการณ์ และความรู้ในการเรียนดนตรี และนาฏศิลป์ สื่อการเรียนประกอบด้วย

1.4.1 สื่อที่เป็นเอกสาร

1.4.2 สื่อที่เป็นวัสดุอุปกรณ์

1.5 ศึกษาหลักของการวัดผลและการประเมินผลก่อนดำเนินการวัดผลและประเมินผล เพื่อทราบว่านักเรียนได้รับความรู้และมีประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด เครื่องมือในการวัดผล คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานจากการปฏิบัติจริง และการทดสอบโดยข้อเขียนเครื่องมือวัดผลแต่ละประเภท ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผลการเรียนการสอน ต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ได้ครบทุกด้าน จึงสามารถที่จะนำไปวินิจฉัยความบกพร่องของนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาต่อไปได้ถูกต้อง

2. การเตรียมบันทึกการสอนและใช้แผนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน ปัจจุบันนี้ จะพบว่า มีแผนการสอนและคู่มือครูไว้ให้ครูผู้สอนเกือบจะสมบูรณ์แล้ว คือ มีแผนการสอน อย่างละเอียด บอกกิจกรรม เนื้อหาและขั้นตอนการสอน ฉะนั้นก่อนการสอนครูควรศึกษาแผนการสอน และคู่มือครูอย่างละเอียด

3. วิธีการสอนในชั้นกิจกรรมการสอนรำ

3.1 ชั้นกำหนดบทเรียน

3.1.1 ชื่อของบทเรียน (ชุดฟ้อนที่จะจัดสอน)

3.1.2 ทำนองเพลง

3.1.3 ชนิดของเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบรำ

3.1.4 ความเป็นมาของการรำที่จะสอน

3.1.5 นักเรียนต้องเข้าใจ ลักษณะของเนื้อเพลง ในด้านการประชาสัมพันธ์และ

ความหมาย

3.2 ชั้นศึกษาทเพลงก่อนที่นักเรียนจะร้อง ครูควรจะต้องสอนให้รู้จักบทเพลงก่อน
ดังนี้

3.2.1 ฟังทำนองเพลงและจังหวะของเพลง

3.2.2 นักเรียนร้องตาม พร้อมเคาะจังหวะตาม

3.2.3 นักเรียนร้องเอง เคาะจังหวะเอง

3.3 ชั้นสอนปฏิบัติรำ

3.3.1 เตรียมปฏิบัติรำ ถ้ามีอุปกรณ์การแสดงจะต้องใช้ประกอบ ควรแนะนำวิธีใช้

3.3.2 วิธีปฏิบัติรำ

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 11) ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ดังนี้

1. ชั้นรับรู้รูปแบบ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ ที่เป็นพื้นฐานการปฏิบัติให้แก่ผู้เรียน โดยเริ่มต้นให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบของนาฏศิลป์ที่ผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติ และมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของการปฏิบัตินาฏศิลป์

2. ชั้นทำตามแบบ เมื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบ และพื้นฐานทางนาฏศิลป์แล้ว จึงเริ่มปฏิบัติ โดยผู้สอนเป็นต้นแบบหลัก ให้ผู้เรียนเลียนแบบ ปฏิบัติตามทีละขั้นตอน เริ่มฝึกจากการฝึกทำนาฏยศัพท์ และภาษาทำนาฏศิลป์ ตั้งต้นทีละท่า แล้วจึงให้ฝึกทำตาม ตั้งแต่ต้นเพลง จนจบเพลง เป็นการฝึกหัดทีละท่า และฝึกอย่างต่อเนื่อง

3. ชั้นปฏิบัติได้เองหลังจากผู้เรียนฝึกหัดทักษะตามผู้สอนแล้วให้ไปฝึกหัดเพิ่มเติม จนในที่สุดผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

4. ชั้นปฏิบัติได้อย่างชำนาญ ผู้เรียนปฏิบัติทำรำด้วยความชำนาญ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการรำของตน มีทักษะมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติทำรำได้ มีลีลาทำรำที่สวยงาม และรำได้ด้วยคามมั่นใจ สวยงาม

5. ชั้นประยุกต์ เมื่อผู้เรียนมีความชำนาญมากขึ้น ก็สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง พัฒนาทำรำของตนเอง และนำหลักการไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการแสดงได้

6. ชั้นสร้างสรรค์ ผู้เรียนสามารถนำหลักวิชานาฏศิลป์ไปสร้างสรรค์งานการแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของงาน วัฒนธรรมท้องถิ่น และประดิษฐ์ผลงานด้านศิลปะได้

ทิสนา เขมมณี (2557 : 243 - 247) ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของนักการศึกษา 3 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส

เดวิส (Davies. 1971 : 50 - 56) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดี และรวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบนี้มีทั้งหมด 5 ขั้น คือ

1.1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไปกติก ก่อนการสาธิต ควรจะให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

1.2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรจะแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ

1.3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

1.4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

1.5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

แฮร์โรว์ (Harrow. 1972 : 96 - 99) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติ โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อย ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบนี้มีทั้งหมด 5 ขั้น คือ

2.1 **ขั้นการเลียนแบบ** เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

2.2 **ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง** เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ และค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

2.3 **ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (Precision)** ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำตรง พอดี สมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถ ทำได้ในขั้นนี้

2.4 **ขั้นการแสดงออก (Articulation)** ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

2.5 **ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization)** ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวความคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน

ซิมป์สัน(Simpson, 1972 : 52 - 60) กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อน และต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการตั้งงานของสมอง ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความเร็วหรือความราบรื่นในการจัดการ โดยมีวัตถุประสงค์ของรูปแบบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความชำนาญ ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 7 ขั้น คือ

3.1 **ขั้นการรับรู้** เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

3.2 **ขั้นการเตรียมความพร้อม** เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

3.3 **ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม** เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองคิดลองดู จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

3.4 **ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง** เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

3.5 **ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ** เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้คล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

3.6 **ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้** เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

3.7 **ขั้นการคิดริเริ่ม** เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ โดยผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ดังกล่าวข้างต้น ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติจริง จัดว่าเป็นการเรียนรู้ที่เป็นองค์รวม ผู้เรียนได้ความรู้ความเข้าใจ ได้ปฏิบัติจริงซึ่งสามารถประเมินผลจากการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดดังกล่าวเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1. **สาธิต** โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ซึ่งเนาะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของการปฏิบัตินาฏศิลป์

2. ทำตามแบบ โดยให้ผู้เรียนเลียนแบบทักษะย่อย ปฏิบัติตามที่ละขั้นตอน เริ่มฝึกจากการฝึกทำพื้นฐานทีละท่า และฝึกอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

3. เชื่อมโยง โดยเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ

4. แสดงออก โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์ ด้วยความมั่นใจ

5. ปรับปรุงและประยุกต์ใช้ โดยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

6. สร้างสรรค์ผลงาน โดยผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ทางศิลปะที่ได้เรียนรู้ไปสร้างสรรค์งานการแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของงาน และประดิษฐ์ผลงานการแสดงต่อไป

การประเมินผลทักษะปฏิบัติ

สมนึก ภัททิยธนี (2551 : 50 - 56) กล่าวว่า การวัดผลภาคปฏิบัติ เป็นการวัดผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น(สถานการณ์จำลอง) เหมาะวิชาที่เน้นการปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีและสามารถวัดควบคู่ไปกับภาคทฤษฎี คือการใช้แบบทดสอบ โดยมีสิ่งที่ควรคำนึงในการสอบภาคปฏิบัติ คือ ชั้นเตรียมงาน ชั้นปฏิบัติงาน เวลาที่ใช้ในการทำงาน และผลงาน

หลักการวัดผลภาคปฏิบัติที่ดี มีดังนี้

1. ต้องกำหนดจุดประสงค์ของการวัดทักษะให้ชัดเจน ซึ่งอาจวัดที่กระบวนการหรือผลงานหรือทั้งสองอย่าง

2. เนื้อหาสาระของงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic)

3. คุณภาพของสิ่งที่จะวัดในครั้งหนึ่ง ๆ มีจำนวนเพียงพอและสามารถวัดได้โดยตรง

4. กำหนดเงื่อนไขในการวัดได้ชัดเจน

5. ในการวัดโดยใช้สิ่งเร้าที่ชัดเจน (Structured Stimulus) ต้องเขียนคำชัดเจนอย่างกระชับ ชัดเจนและสมบูรณ์

6. แบบฟอร์มที่ใช้วัดมักจะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) หรือมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งสามารถให้คะแนนให้สะดวก แต่ต้องระบุเกณฑ์ให้คะแนนอย่างชัดเจน

ประเภทการวัดผลงานภาคปฏิบัติ แบ่งได้หลายลักษณะ ซึ่งอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง มีดังนี้

1. แบ่งตามด้านที่ต้องการวัด แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1.1 การวัดกระบวนการ (Process) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะวิธีทำ วิธีปฏิบัติในการทำงานหรือทำกิจกรรมให้สำเร็จ เช่น พิจารณาที่ผู้เรียนทำการทดลองในห้องปฏิบัติการในวิชาวิทยาศาสตร์ การใช้เครื่องมือช่างทำเฟอร์นิเจอร์ การตีเทนนิสแบบลูกหลังมือ (Back Hand) การกล่าวสุนทรพจน์ ฯลฯ

1.2 การวัดผลงาน (Product) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะผลงานหรือผลผลิตซึ่งเกิดจากการทำงานหรือกิจกรรม เช่น ตัวเฟอร์นิเจอร์ที่นักเรียนผลิตออกมา ภาพวาดของนักเรียน ดอกไม้ประดิษฐ์จากฝีมือนักเรียน ฯลฯ ในบางครั้งจะประเมินทั้งกระบวนการและผลผลิต เช่น การเลียบกิ่งมะม่วง แต่บางครั้งประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ในการวาดภาพมักประเมินเฉพาะผลงานอย่างเดียว

2. แบ่งตามลักษณะสถานการณ์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ใช้สถานการณ์จริง (Real Setting) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติโดยใช้สถานการณ์จริง

2.2 สถานการณ์จำลอง (Simulated Setting) การวัดผลภาคปฏิบัติในบางเรื่องต้องใช้สถานการณ์จำลอง เพราะถ้าใช้สถานการณ์จริงจะสิ้นเปลืองมาก มีอันตราย หรือไม่สมารถกระทำได้ เช่น การติดตั้งไฟฟ้าในอาคาร การฝึกนักบินใหม่

3. แบ่งตามสิ่งเร้า แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

3.1 ใช้สิ่งเร้าที่เป็นธรรมชาติ (Natural Stimulus) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติที่เป็นไปตามธรรมชาติ ผู้วัดไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว เช่น ทักษะทางสังคมของผู้เรียนที่ผู้วัดทำการสังเกตในสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ได้กำหนดให้ปฏิบัติ นิยมใช้วัดคุณลักษณะของบุคลิกภาพนิสัยการทำงาน ความเต็มใจในการปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดให้ปฏิบัติ เช่น เกี่ยวกับความปลอดภัย เป็นต้น

3.2 สิ่งเร้าที่จัดขึ้น (Structured Stimulus) เป็นการวัดโดยจัดสิ่งเร้าที่สามารถแสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ต้องการประเมินได้หรือปรากฏให้เห็นเด่นชัด เช่น การให้นักเรียนเตรียมและกล่าวสุนทรพจน์ การให้ทดลองในห้องปฏิบัติ การอ่านออกเสียง การเล่นเกมดนตรี ฯลฯ วิธีนี้จะลดเวลาการสังเกตลง เพราะไม่ต้องรอให้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลงานภาคปฏิบัติ มีดังนี้

1. วิเคราะห์งานและเขียนรายการ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์งานหรือเลือกงานที่เป็นตัวแทน โดยวิเคราะห์จุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตร และรายละเอียดของงานที่มุ่งให้ผู้เรียนฝึก เพื่อค้นหาทักษะและความสามารถที่เกี่ยวข้อง

ในกิจกรรมนั้นๆ และเนื่องจากการวัดผลงานการปฏิบัติต้องใช้การสังเกต ดังนั้นทักษะที่มุ่งวัดควรเป็นสิ่งมองเห็นได้ในขณะสอบวัด และควรเป็นทักษะที่ยาก ๆ มากกว่าทักษะที่ปฏิบัติเป็นกิจวัตร ทั้งนี้ควรคำนึงถึงข้อจำกัดเรื่องเวลาและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการสอบด้วย

1.2 กำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่จะวัด โดยทั่วไปจะประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมงาน ขั้นตอนปฏิบัติงาน ขั้นตอนผลงาน และ/หรือวัดเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติด้วย

1.3 เขียนข้อรายการ จะระบุรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน เช่น ขั้นตอนเตรียมงาน ใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง ขั้นตอนปฏิบัติงานอะไรบ้าง ขั้นตอนผลงานจะพิจารณาอะไรบ้าง

1.4 ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานนั้นมีคุณภาพแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เข้าสอบวัดทุกคน เช่น จากตัวอย่างแบบวัดผลงานภาคปฏิบัติ เรื่อง การดองไข่เค็ม ตัวแปรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพงาน ได้แก่ ชนิดของไข่ (ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา) คุณภาพของไข่ (ไข่เก่า ไข่ใหม่) ชนิดของเกลือ (เกลือสินเธาว์ เกลือทะเล) เป็นต้น

1.5 จัดรูปแบบเครื่องมือ คือ เลือกลักษณะของแบบวัดว่า แต่ละตอนจะมีลักษณะอย่างไร เช่น เรื่องการดองไข่เค็ม อาจมีลักษณะดังนี้

1.5.1 การเตรียมงาน ใช้แบบตรวจสอบรายการ

1.5.2 การปฏิบัติงาน ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า

1.5.3 เวลา ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า

1.5.4 ผลงาน ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า

2. กำหนดคะแนนและน้ำหนัก อาจทำเป็น 2 ขั้นตอน คือ

2.1 กำหนดคะแนนสำหรับแต่ละส่วน เช่น ในเรื่องการดองไข่เค็ม การเตรียมงาน 20 คะแนน การปฏิบัติงาน 40 คะแนน เวลา 10 คะแนน ผลงาน 30 คะแนน คะแนนรวม 100 คะแนน

2.2 กำหนดน้ำหนักของแต่ละข้อรายการ โดยให้น้ำหนักของทุก ๆ ข้อในขั้นตอนหนึ่ง ๆ รวมกันเท่ากับสัดส่วนคะแนนในขั้น

2.3 คำนึงถึงความยากของงานและความสำคัญของกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ

3. กำหนดเกณฑ์การตัดสิน ต้องกำหนดเกณฑ์การตรวจสอบพฤติกรรมในการปฏิบัติ หรือคุณภาพของงานในลักษณะที่มองเห็นได้ วัดได้ โดยเฉพาะเกณฑ์การผ่าน ผลงานภาคปฏิบัติในเรื่องนั้น ส่วนเกณฑ์การผ่านในแต่ละขั้นตอน อาจจะมีด้วยตามความเหมาะสม

4. จัดรูปแบบเครื่องมือ คือ เรียบเรียงข้อรายการต่างๆ ตามขั้นตอน กำหนดเกณฑ์กำหนดคะแนนและ/หรือน้ำหนักเข้าเป็นหมวดหมู่ จัดรูปแบบให้สะดวกในการใช้ พร้อมทั้งกำหนดคะแนนเกณฑ์ในการผ่านในเรื่องนั้นๆ

ข้อดีของการวัดผลงานภาคปฏิบัติ

1. สามารถวัดด้านทักษะเชิงปฏิบัติได้ดีกว่าเครื่องมือชนิดอื่น
2. สามารถวัดควบคู่ไปกับการวัดภาคทฤษฎี
3. การวัดผลงานภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic) จะช่วยให้เกิด

ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

ข้อจำกัดของการวัดผลงานภาคปฏิบัติ

1. ใช้เวลาในการสอบวัดมาก การสอบแบบเขียนตอบสามารถดำเนินการได้พร้อมกันทั้งชั้น แต่การสอบภาคปฏิบัติมุ่งพิจารณากระบวนการไม่สามารถดำเนินการเช่นนั้นได้ โดยปกติจะสอบวัดทีละคน หรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ 3 - 4 คน เวลาที่ใช้ทั้งหมดจึงมากกว่าการสอบแบบเขียนตอบ
2. มีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย เพราะต้องใช้เวลาส่วนบุคคลนาน และต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสอบวัด
3. การให้คะแนนการวัดผลงานภาคปฏิบัติจะคล้ายกับการตรวจข้อสอบแบบอัตนัย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ตรวจหรือผู้ประเมินอาจมีความลำเอียง ขาดความคงที่คงวา

ดาหวัน พิมพ์ศรี (2553 : 26 - 28) ได้เสนอกระบวนการวัดผลภาคปฏิบัติการดำเนินงานในการวัดผลภาคปฏิบัติ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์งาน

การวิเคราะห์งานเป็นการวิเคราะห์กิจกรรมออกเป็นกิจกรรมย่อยโดยมีข้อกำหนดและมาตรฐานของงานที่จะใช้ในการประเมิน เพื่อระบุการปฏิบัติที่ต้องการ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์งานจะนำไปสู่การกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถที่ต้องการวัด แหล่งข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์งานให้พิจารณาจากระดับของการประเมิน กล่าวคือ

1.1 ถ้าเป็นการวัดผลและการประเมินผลระหว่างเรียน ควรทำการวิเคราะห์งานจากแผนการสอนของหน่วยการสอนหนึ่ง ๆ

1.2 ถ้าเป็นการวัดผลปลายปี ควรทำการวิเคราะห์งานจากหลักสูตรหรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดในภาคเรียนหรือตลอดปี

2. กำหนดตัวบ่งชี้ของพฤติกรรมที่จะวัด

การกำหนดตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนที่สามารถสังเกตและวัดได้ สิ่งที่ต้องคำนึงในการกำหนดตัวบ่งชี้ คือ

2.1 ประเภทของงานที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 1 เช่น ประเภทของความรู้ประเภทของทักษะปฏิบัติ และประเภทของพฤติกรรมจิตพิสัย

2.2 ลำดับขั้นพฤติกรรม หรือลำดับความสามารถที่ต้องการให้เกิดขึ้นซึ่งขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะเป็นสำคัญ กรอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้กำหนดไว้ค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้วในแต่ละช่วงชั้นและตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้ ดังได้แสดงไว้ในหัวข้อเรียงลำดับขั้นของพฤติกรรมด้านต่าง ๆ

2.3 พัฒนาการของเด็กในด้านดนตรีและนาฏศิลป์ พฤติกรรมบางกลุ่ม เช่น ความตั้งใจในการทำงาน ความรับผิดชอบ ความร่วมมือ ความสนใจ ความมีวินัยในตนเอง ฯลฯ เหล่านี้เป็นพฤติกรรมด้านคุณลักษณะ ควรมีการประเมินพฤติกรรมเหล่านี้ควบคู่ไปด้วย

3. กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบเป็นการกำหนดน้ำหนักและคะแนนของแต่ละองค์ประกอบตามความสำคัญ (วิเคราะห์จากจุดมุ่งหมายในแผนการสอนหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร) หรือตามความยากง่ายของงาน เช่น

3.1 สัดส่วนน้ำหนักความสำคัญของพฤติกรรมที่เน้นพุทธิพิสัย จิตพิสัยหรือทักษะพิสัย สัดส่วนน้ำหนักความสำคัญระหว่างส่วนที่เป็นกระบวนการผลงานและลักษณะนิสัยการทำงาน (ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายว่าต้องการเน้นส่วนใด)

3.2 สัดส่วนน้ำหนักความสำคัญระหว่างข้อ รายการในส่วนหนึ่งที่เป็นกลุ่มเดียวกัน เช่น ในกลุ่มการปฏิบัติหรือลักษณะนิสัยขึ้นอยู่กับความยากหรือความสำคัญของขั้นตอนการปฏิบัติหรือทักษะที่ต้องการเน้น

4. กำหนดวิธีการวัด

การกำหนดวิธีการวัดที่ชัดเจนจะช่วยให้การเลือกชนิดของเครื่องมือมีความเหมาะสมถูกต้องมากยิ่งขึ้น วิธีการปฏิบัติงานที่ใช้อยู่ทั่วไปมีหลายวิธี คือ

4.1 แบบเขียนตอบในกระดาษ (Paper-pencil Performance) ซึ่งมักใช้ในกรณีการวัดภาคปฏิบัติระดับต้น ที่ไม่ได้ให้นักเรียนปฏิบัติจริง ๆ

4.2 ให้ทำสิ่งที่เหมือนแบบ (Identification Test) มักใช้ในกรณีที่วัดทักษะมากกว่าการวัดภาคปฏิบัติโดยตรง

4.3 ให้ปฏิบัติงานในสถานการณ์จำลอง (Simulated Situation Test)

5. เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัด

เครื่องมือที่นิยมใช้ในการวัดการปฏิบัติงาน ได้แก่ แบบสังเกต แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ระเบียบพฤติกรรม แบบรายงานตนเอง แบบทดสอบ เป็นต้น การวัดและการประเมินงานหนึ่ง ๆ อาจต้องใช้เครื่องมือมากกว่า 1 อย่าง

6. วางแผนดำเนินการสอน

การวางแผนดำเนินการสอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

6.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สถานที่ สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ควรจัดให้มีสภาพคล้ายจริงมากที่สุด

6.2 งานที่ให้นักเรียนทำ ซึ่งนักเรียนทุกคนควรได้ทำทุกขั้นตอนเพื่อความเข้าใจในความสัมพันธ์ของงานที่ทำแต่ละส่วน

6.3 การควบคุมการปฏิบัติ ครูต้องมีวิธีการชี้แจงและตรวจสอบว่านักเรียนเข้าใจสิ่งที่ต้องทำอย่างสมบูรณ์แล้ว (อาจใช้วิธีบอก ตั้งคำถาม สาธิตประกอบกับคู่มือ) ในกรณีที่เป็นการประเมินผลระหว่างเรียนควรมีการให้คำแนะนำนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนที่พบข้อบกพร่อง โดยกระตุ้นให้นักเรียนแก้ไขงานเองหรือครูช่วยเหลือน้อยที่สุด

6.4 การประเมินผลคำนึงถึงเครื่องมือ คุณภาพของเครื่องมือ การใช้การแปลความหมายคะแนน และการประเมิน

7. เตรียมคำสั่ง คำชี้แจงเพื่อให้ใช้ในการบริหารการสอน ในส่วนนี้อาจมีส่วนที่ใช้สำหรับครูและส่วนที่ใช้สำหรับนักเรียน

8. ทดลองเครื่องมือแล้วปรับปรุง

ทดลองเครื่องมือแล้วปรับปรุงเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือและปรับปรุงวิธีการดำเนินการให้ใช้ได้ง่ายสะดวกในกรณีที่เป็นเครื่องมือที่ครูสร้างขึ้นใช้เองเฉพาะในห้องเรียนหรือในโรงเรียนของตนเอง กระบวนการตามข้อ 7 และ 8 อาจไม่จำเป็น การหาคุณภาพเครื่องมืออาจใช้วิธีให้เพื่อนครูที่มีความรู้ด้านเนื้อหาและการวัดผลช่วยวิจารณ์

จากการวัดผลทักษะปฏิบัติ ดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า การวัดผลการปฏิบัติงานจะประเมินทั้งกระบวนการและผลงาน เนื่องจากผลงานเกิดขึ้นพร้อมกันกับการปฏิบัติงาน ในกรณีเช่นนี้จำเป็นต้องวัดผลงานไปพร้อมกันกับกระบวนการ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์ ในบางกรณีอาจวัดและประเมินเฉพาะกระบวนการหรือผลงานแล้วแต่จุดมุ่งหมายของการวัด ซึ่งการวัดผลภาคปฏิบัติสามารถดำเนินการวัด พฤติกรรมที่ให้นักเรียนแสดงออกอยู่ในรูปของการปฏิบัติ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่วัดได้ มีการใช้เครื่องมือในการวัดผล และมีผลงานที่วัดได้ตามสภาพจริง

ชุดกิจกรรม

ความหมายของชุดกิจกรรม

มีนักการศึกษา กล่าวถึงความหมายของชุดกิจกรรม ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546 : 51) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการเรียนรู้ชนิดหนึ่งที่เป็นลักษณะของสื่อประสม เป็นการใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปรวมกันเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อาจจัดไว้เป็นชุด ๆ บรรจุในกล่อง ซอง หรือ กระเป๋า ชุดกิจกรรมแต่ละชุดประกอบด้วยเนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง ใบงานในการทำกิจกรรม วัสดุ

อุปกรณ์ เอกสาร ใบความรู้ เครื่องมือหรือสื่อที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งแบบวัดผล ประเมินผล

จันทร์ฉาย เตมียาการ (2548 : 33) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่เป็นชุด ของสื่อประสมที่จัดเป็นหน่วยการเรียน เปลี่ยนมาจากชุดการสอน ซึ่งแต่เดิมที่มีการใช้ชุดการสอนนั้น ทำให้เกิดความคิดว่าเป็นการเรียนที่จัดไว้ให้ครูเป็นผู้ใช้เท่านั้น ต่อมาจึงเปลี่ยนมาใช้ชุดการเรียน การสอน เพื่อเข้าถึงแนวการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น ชุดการเรียนรู้ ชุดการสอนรายบุคคล ชุดการเรียนสำเร็จรูป หรือชุดกิจกรรม

บุญชม ศรีสะอาด (2548 : 94) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการเรียนรู้หลายอย่าง ประกอบกัน จัดเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด เรียกว่า สื่อประสม เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากจะใช้สำหรับให้ผู้เรียน ได้เรียนเป็นรายบุคคลแล้ว ยังใช้ประกอบการสอน สำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย โดยจัดในรูปของศูนย์การเรียนก็ได้

อภิญา เวียงใต้ (2555 : 52) ได้สรุปความหมายของชุดกิจกรรมว่า เป็นสื่อประสมที่นำ สื่อการเรียนรู้หลายชนิด มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยจัดให้เป็นระบบ และมีความเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการใช้ชุดกิจกรรม

จากความหมายของชุดกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่เป็นชุดของสื่อประสมที่จัดขึ้นเป็นหน่วยการเรียน เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดไว้อย่างเป็นระบบและมีความเกี่ยวเนื่องกันมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยครูผู้สอนจะคอย แนะนำการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ เนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง ใบงาน ในการทำกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร ใบความรู้ สื่อการเรียนรู้ แบบวัดผลประเมินผล

ความสำคัญของชุดกิจกรรม

มีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรม ดังนี้

บุญเกื้อ กวรหาเวช (2545 : 84) กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ และโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน
2. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง หรืออาจต้องการความช่วยเหลือจากครูผู้สอนได้เพียงเล็กน้อย
3. ช่วยให้การศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำชุดกิจกรรมไปเรียนได้ ทุกสถานที่และทุกเวลา
4. ช่วยลดภาระการสอนของครู และช่วยให้ครูผู้สอนมีความพร้อม และความมั่นใจ ในการจัดการเรียนรู้

5. ชุดการเรียนรู้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ และครูผู้สอนสามารถวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

6. ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และรู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกการตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และฝึกความรับผิดชอบต่อตนเอง

7. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากเรียนรู้ได้พร้อมกัน และเรียนรู้ในลักษณะเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วาสนา ชาวหา (2548 : 139) กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือเรียนเป็นกลุ่ม โดยไม่ต้องอาศัยครูผู้สอน และสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

2. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ที่ใดก็ได้ตามความสะดวกของการเรียน ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู ซึ่งชุดกิจกรรมอาจนำมาใช้ได้เนื่องจากครูไม่เพียงพอ หรือมีความจำเป็นที่ครูไม่สามารถมาสอนได้

3. ช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากการกระทำที่นอกเหนือไปจากสถานการณ์ในชั้นเรียนปกติที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เป็นการสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ ฝึกทักษะการคิดให้กับผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง และเป็นการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้เนื้อหาเพียงอย่างเดียว

ลัดดา สุขปริดี (2551 : 34) กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จะมีคำแนะนำให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามจึงทำให้สะดวกต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ชุดกิจกรรมจะถูกสร้างขึ้นเป็นรายวิชา และแบ่งเป็นเรื่องย่อย ๆ มีเนื้อหาเรียงลำดับต่อเนื่องกันจากง่ายไปหายาก และมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ผู้เรียนจึงมีโอกาสเลือกเรียนในแต่ละเรื่องที่ตนเองสนใจ ตามความสามารถและประสบการณ์เดิม และช่วยให้พัฒนาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอน และผู้เรียนจะสามารถรับรู้ประสบการณ์แห่งความสำเร็จได้ ซึ่งถือว่าการเสริมแรงในการเรียนรู้ขั้นต่อไป ซึ่งชุดกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จตามความสามารถของผู้เรียนเอง

4. ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นที่พึงพอใจของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดสถานที่ และเวลา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2553 : 121) กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระ และประสบการณ์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย ซึ่งครูผู้สอนอาจไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี

2. ชุดกิจกรรมช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังเรียนรู้ เพราะชุดกิจกรรมจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเอง

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4. ช่วยสร้างความพร้อมในการเรียนรู้และความมั่นใจในการเรียนรู้ เพราะชุดกิจกรรมถูกผลิตขึ้นอย่างเป็นระบบ และจัดเนื้อหาสาระไว้เป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการเรียนรู้

5. ช่วยให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากครูผู้สอน ซึ่งชุดกิจกรรมจะทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เป็นรายบุคคลได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่และประหยัดค่าใช้จ่าย

จากความสำคัญของชุดกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมได้ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามศักยภาพ และความสนใจในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา จึงช่วยให้เกิดความรู้สึกรักที่เป็นอิสระจากครูผู้สอน ช่วยฝึกความรับผิดชอบในการเรียนรู้ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในการเรียน ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

มีนักการศึกษา กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรม ดังนี้

ไชยศ เรื่องสุวรรณ (2545 : 153) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและผู้เรียน ตามลักษณะของชุดกิจกรรม คู่มือครูจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดกิจกรรมไว้อย่างละเอียด ครูและผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงอย่างเคร่งครัด จึงจะสามารถใช้ชุดกิจกรรมนั้นอย่างได้ผล คู่มืออาจทำเป็นเล่มหรือเป็นแผ่น มีส่วนที่สำคัญคือ คำชี้แจงสำหรับครู บทบาทของครู การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกปฏิบัติ หรือกิจกรรม

2. บัตรคำสั่ง หรือคำแนะนำ เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่มีอยู่ในชุดกิจกรรมแบบกลุ่มหรือชุดกิจกรรมแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งประกอบด้วย คำอธิบายในเรื่องที่จะเรียน คำสั่งให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม การสรุปบทเรียน อาจใช้การอภิปรายหรือการตอบคำถาม บัตรคำสั่งจะต้องมีถ้อยคำกะทัดรัด เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติ ผู้เรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อนแล้วจึงปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม

3. เนื้อหาหรือประสบการณ์ ถูกบรรจุในรูปของสื่อต่าง ๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูป แถบบันทึกเสียง फिल्मสตริป แผ่นภาพโปร่งใส วัสดุกราฟิก หุ่นจำลอง อุปกรณ์ตัวอย่าง

วิชย วงษ์ใหญ่ (2545 : 186) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. หัวเรื่อง คือ การแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วย แต่ละหน่วยแบ่งออกเป็นส่วนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้
2. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการใช้ชุดกิจกรรม จะต้องศึกษาก่อนที่จะใช้ชุดกิจกรรม จากคู่มือให้เข้าใจเป็นสิ่งแรก เพื่อให้การใช้ชุดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมประกอบด้วยต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้
 - 2.2 สิ่งที่ต้องเตรียมก่อนจัดกิจกรรม
 - 2.3 บทบาทของนักเรียน
 - 2.4 การจัดชั้นเรียน
 - 2.5 แผนการจัดการเรียนรู้
3. วัสดุประกอบการจัดกิจกรรม ได้แก่ สิ่งของ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า เช่น เอกสาร ตำรา รูปภาพ สิ่งเหล่านี้ควรมีความสมบูรณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
4. บัตรงาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชุดกิจกรรม ประกอบด้วย ชื่อบัตร กลุ่ม หัวเรื่อง คำสั่ง ที่จะให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม และกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติ
5. กิจกรรมสำรอง จะต้องเตรียมไว้สำหรับผู้เรียนบางคนที่ทำกิจกรรมเสร็จก่อนผู้อื่น จะได้มีกิจกรรมอย่างอื่นทำ เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กว้างและลึก ไม่เกิดความเบื่อหน่าย
6. ขนาดรูปแบบของชุดกิจกรรม ไม่ควรใหญ่และเล็กเกินไป เพื่อความสะดวกในการใช้ ส่วนความหนาของชุดกิจกรรมขึ้นอยู่กับลักษณะของวิชา และสื่อการเรียนรู้ที่ใช้แต่ละหน่วย

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2553 : 120) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมมีองค์ประกอบ 4 ส่วน ได้แก่

1. คู่มือครูสำหรับใช้ชุดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ และคู่มือสำหรับผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดกิจกรรม
2. เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนรู้ โดยจัดให้อยู่ในรูปของสื่อแบบประสม หรือกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่ม และรายบุคคล ตามจุดประสงค์การเรียนรู้
3. คำสั่ง คำชี้แจง หรือการมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้กับผู้เรียน
4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้า และผลของการเรียนรู้ที่ได้จากการวัดด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ

จากองค์ประกอบของชุดกิจกรรม ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมควรประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนรู้ประกอบการปฏิบัติกิจกรรม บัตรงาน การวัดและประเมินผล

หลักการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

มีนักการศึกษากล่าวถึง หลักการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2545 : 189) กล่าวถึงหลักการพัฒนาชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของวิชาที่นำมาทำเป็นชุดกิจกรรม โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสาระแล้วแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยมีหัวข้อชุดกิจกรรมย่อย ๆ ควรจัดเรียงลำดับขั้นตอนของเนื้อหาสาระให้ถูกต้องเหมาะสม พิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องรู้ก่อน ซึ่งเป็นพื้นฐานตามขั้นตอนของความรู้ และลักษณะธรรมชาติของวิชานั้น
2. เมื่อศึกษาเนื้อหาสาระ และแบ่งชุดกิจกรรมได้แล้ว จะต้องพิจารณาตัดสินใจอีกครั้งว่าจะทำชุดกิจกรรมรูปแบบใด โดยคำนึงถึงข้อกำหนดว่าผู้เรียนเป็นใคร จะทำอะไรกับผู้เรียน จะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างไร และจะทำได้ได้อย่างไร สิ่งเหล่านี้จะเป็นเกณฑ์ในการกำหนดการเรียน
3. กำหนดชุดกิจกรรม โดยประมาณเนื้อหาสาระที่สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนได้ตามชั่วโมงที่กำหนด โดยคำนึงว่าเป็นหน่วยที่นักเรียนรู้ หาสื่อการเรียนรู้อย่างง่าย พยายามวิเคราะห์ให้ละเอียดอีกครั้งว่า ชุดกิจกรรมมีหลักการหรือความคิดรวบยอดอะไร และมีหัวข้อชุดกิจกรรมย่อย ๆ อะไรอีกบ้างที่รวมอยู่ในหน่วยนี้ ซึ่งจะต้องศึกษาถึงแก่นของหลักการเรียนรู้แต่ละเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอด ความคิดรวบยอดที่กำหนดขึ้น ต้องสอดคล้องกันกับหน่วยและชุดกิจกรรม โดยสรุปความคิด สาระ และหลักเกณฑ์ที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความคิดรวบยอดของเนื้อหาสาระ โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของผู้เรียน หลังจากใช้ชุดกิจกรรม
6. การวิเคราะห์งาน คือ การนำจุดประสงค์แต่ละข้อมาวิเคราะห์งาน เพื่อหากิจกรรมการเรียนการสอน แล้วจัดลำดับของกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ละข้อ
7. เรียงลำดับกิจกรรม เพื่อให้เกิดการประสานกลมกลืนกัน จะต้องนำกิจกรรมที่ทำ การวิเคราะห์แล้ว มาหลอมรวมเป็นกิจกรรมที่สมบูรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการเรียน ตลอดจนการติดตามประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกมา
8. สื่อการเรียนรู้ คือ วัสดุอุปกรณ์การเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครู และนักเรียนจะต้องกระทำ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยจะต้องเตรียมมาก่อน และเขียนบอกให้ชัดเจนในกลุ่มมือครูเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนรู้
9. การประเมินผล คือ การตรวจดูว่าหลังจากการเรียนการสอนแล้ว ได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่จุดประสงค์กำหนดไว้หรือไม่

10. การทดลองใช้ชุดกิจกรรมเพื่อหาประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบของชุดกิจกรรมว่าจะผลิตออกมาในขนาดเท่าใด และรูปแบบของชุดกิจกรรมจะออกมาเป็นแบบใด ขึ้นอยู่กับความสะดวกในการใช้ การเก็บรักษาและความสวยงาม การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก ๆ ก่อน เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2553 : 85) กล่าวถึงหลักการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบเดี่ยว 1 : 1 เป็นการทดลองโดยครู 1 คน ต่อเด็ก 1 คน โดยการทดลองกับเด็กก่อนทำการปรับปรุงแล้วนำไปทดลองกับเด็กปานกลาง และเด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวจะได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาก เมื่อปรับปรุงชุดกิจกรรมแล้วประสิทธิภาพจะสูงขึ้นมามาก ในการทดลองแบบกลุ่มต่อไป

2. แบบกลุ่ม 1 : 10 เป็นการทดลองโดยครู 1 คน ต่อเด็ก 6 - 10 คน โดยคละเด็กเก่งปานกลาง และอ่อน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นเกือบเท่าเกณฑ์ โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณร้อยละ 10

3. แบบภาคสนาม 1 : 100 เป็นการทดลองโดยครู 1 คน ต่อเด็กทั้งชั้น 30 - 40 คน ชั้นที่เลือกมาทดลองต้องมีเด็กคละกัน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.50 ก็ให้ยอมรับได้ หากแตกต่างกันมาก ผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมใหม่ โดยยึดสภาพความจริงเป็นเกณฑ์

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2553 : 53 - 57) กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้

การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการสร้างชุดกิจกรรม ปัญหาและความต้องการด้านการเรียนรู้ ในการสร้างชุดกิจกรรมที่ถือว่าเป็นปัญหาวิกฤติ ได้แก่ ปัญหาที่นักเรียนยังทำอะไรไม่ได้ ไม่เป็นบ้าง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

วิธีการวิเคราะห์และระบุปัญหา และความต้องการด้านการเรียนรู้ กรณีนี้อาจวิเคราะห์จากข้อมูลในอดีต เช่น นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการเรียนเรื่องอะไรบ้าง หรืออาจใช้ข้อมูลจากการประชุมสัมมนาด้านวิชาการของโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนก็ได้

นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ คือ กลุ่มเป้าหมายของการนำชุดกิจกรรมไปใช้

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ จะได้ข้อสรุป 2 ประเภท คือ

1. ปัญหาและความต้องการด้านการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาวิกฤติคืออะไร
2. ผู้เรียนที่เข้ากลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มใด

ขั้นที่ 2 ออกแบบชุดกิจกรรม

การออกแบบชุดกิจกรรมประกอบด้วยชุดกิจกรรมต่าง ๆ มีขั้นตอนการออกแบบ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ประจำชุด ในลักษณะที่เป็นจุดประสงค์ปลายทาง ให้สัมพันธ์กับปัญหาด้านการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาวิกฤติ ซึ่งเป็นมูลเหตุสำคัญในการสร้างชุดกิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ประจำชุดกิจกรรมที่กำหนดในที่นี้ จะต้องระบุให้ชัดเจนว่า เมื่อผู้เรียนผ่านการเรียนรู้ตามกิจกรรมต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมแล้วนักเรียนจะต้องทำอะไรเป็น ระดับใด

2. วิเคราะห์ระบบการเรียนรู้ในขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ในลักษณะ Flow Chart โดยใช้หลักการวิเคราะห์จากการตอบคำถามหลักว่า การที่ผู้เรียนจะมีความรู้ และทักษะบรรลุตามจุดประสงค์ประจำชุดกิจกรรมนั้น ผู้เรียนต้องเริ่มต้นจากการทำอะไรเป็นก่อน และทำอะไรเป็นต่อไปเรื่อย ๆ จนมีความรู้และทักษะโดยรวมตามจุดประสงค์ประจำชุดกิจกรรม

3. วิเคราะห์พฤติกรรมย่อยของขั้นตอนการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน โดยใช้หลักการว่า การที่จะเกิดการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้นั้น นักเรียนจะต้องรู้อะไร และทำอะไรได้บ้าง

4. ปรับขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดได้เป็นจุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ (Performance Objective)

5. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ คือ การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยใช้หลักการว่าให้มีอย่างน้อย 3 หน่วย และไม่เกิน 15 หน่วย

6. กำหนดยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้ จะใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ รูปแบบการสอนอย่างไร

7. กำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมการประเมินผล ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการประเมินผลต้องหลากหลาย

8. ยกร่างชุดกิจกรรม

9. สร้างแบบทดสอบหลังเรียน ใช้วิธีการสร้างแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความถูกต้องของชุดกิจกรรมและแบบทดสอบหลังเรียน

1. ตั้งผู้เชี่ยวชาญประมาณ 3 - 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมทั้งหมดของชุดกิจกรรม

2. ทดลองใช้ชุดกิจกรรมกับนักเรียน 1 คน ที่อยู่ในระดับชั้นเดียวกับกลุ่มเป้าหมายหรือระดับสูงกว่ากลุ่มเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับ เนื้อหา กิจกรรม ตลอดจนเวลา การปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมที่กำหนดไว้ขั้นต้น

3. ทดลองกลุ่มย่อยกับนักเรียนที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มเป้าหมายประมาณ 3 - 5 คน ที่มีความสามารถระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของชุดกิจกรรมและปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 ทดลองภาคสนาม คือ การนำชุดกิจกรรมไปทดลองกับนักเรียนที่มีลักษณะเดียวกับเป้าหมายประมาณ 10 - 30 คน เพื่อการแก้ไขปรับปรุง ชุดกิจกรรม และแบบทดสอบหลังเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 5 ทดลองหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม คือ การนำชุดกิจกรรมที่ได้ปรับปรุงไว้ดีแล้วไปทดลองหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 เพื่อทดลองหาประสิทธิภาพ

จากหลักการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างชุดกิจกรรมต้องคำนึงถึงเนื้อหาสาระของวิชา ความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การเตรียมและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม การนำผู้เรียนไปสู่ความคิดรวบยอด หัวข้อชุดกิจกรรม วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของผู้เรียนการนำจุดประสงค์แต่ละข้อมาวิเคราะห์งาน ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติกิจกรรม รวมไปถึงการประเมินผลที่ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และสุดท้ายต้องนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ ซึ่งการหาประสิทธิภาพนั้น ให้เริ่มจากการทดลองแบบเดี่ยวแบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม เพื่อให้มีการพัฒนาให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และทำให้ชุดกิจกรรมมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษากล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2549 : 15) ได้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จในการจัดการศึกษาของหลักสูตรนั้น ๆ ซึ่งการจัดการศึกษาตามหลักสูตรต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง

วารี รักหะบุตร. (2552 : 53) ได้สรุปความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า เป็นผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดจากความรู้ ทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนจนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้

จากความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และความสามารถต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังที่นักเรียนได้รับการฝึกฝนและอบรมสั่งสอนในเรื่องที่เรียนมาแล้ว อันมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งสามารถตรวจสอบได้ จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียน และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

สมบูรณ์ ดันยะ (2545 : 19) ได้นำเสนอแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่ประเมินและวัดได้ โดยต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะประเมินในด้านใด
2. วางแผนการประเมินให้รัดกุม สะดวก ประหยัด และเป็นไปได้ โดยการวางแผนการเก็บข้อมูลว่าจะเก็บข้อมูลอะไร โดยวิธีใดจึงจะได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง และเชื่อมั่นได้
3. ควรใช้เทคนิคหลาย ๆ ด้านที่สามารถวัดให้ครอบคลุม ทั้งด้านความสามารถทางสติปัญญา ทักษะการนำความรู้ไปใช้ และเจตคติต่อวิชาที่เรียนรู้
4. เกณฑ์ที่ใช้ต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่วัด และจุดมุ่งหมายของการวัด
5. เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ เครื่องมือนั้นต้องมีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

6. เลือกใช้เทคนิคในการวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย และปราศจากความลำเอียง
 กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 77) ได้นำเสนอแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การวัดต้องสอดคล้องกับตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข นักเรียนที่ไม่ผ่านตัวชี้วัด
2. มีขั้นตอนการวัดอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่เลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสม ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการวัดผล และนำผลที่ได้ไปใช้ตัดสินผลการเรียน

จากแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต้องเริ่มจากการกำหนดสิ่งที่วัดให้ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์ มีการวางแผนการเก็บข้อมูลให้มีความเที่ยงตรง เกณฑ์ที่ใช้ต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่วัด และใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ มีความเชื่อมั่นในระดับสูง ปราศจากความลำเอียง ควรวัดให้ครอบคลุมความรู้ที่ผู้เรียนได้รับ สามารถแปลผล และลงข้อสรุปเกี่ยวกับผู้เรียนได้ตามสภาพจริง

จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นักการศึกษากล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต้องพิจารณาถึงพฤติกรรมของผู้เรียนที่ต้องการวัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมเนื้อหาความรู้ที่ผู้เรียน ได้เรียนรู้ไปแล้ว และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 60) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะเป็นการวัดและการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หรือการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ถ้วนเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 26 กำหนดให้สถานศึกษา จัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียน การสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้น และรูปแบบการศึกษา และให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลาย ในการจัดสรร โอกาสการศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณา และยังกำหนดให้สถานศึกษากำหนดหลักสูตรเอง โดยให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระศิลปะของตนที่รับผิดชอบ ครูผู้สอนต้องทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนว่า ได้บรรลุเป้าหมาย เป้าประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อีกทั้งจะต้องทำการจัดกิจกรรมการประเมินให้ควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้โดยถูกต้อง ประเมินได้ครอบคลุมครบถ้วนพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งสามด้าน และกำหนดสิ่งที่จะต้องประเมิน สามารถสรุปการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย การประเมินความรู้ของผู้เรียนในการเรียนนาฏศิลป์ ในความเป็นจริงแล้ว การเรียนรู้นาฏศิลป์ เป็นการให้ผู้เรียนได้นำความรู้จินตนาการความรู้สึกของผู้เรียนนำเสนอออกมาในรูปของการกระทำของผู้เรียนหรือส่งผ่านสู่ ผลผลิต การร้องเพลง การแสดงหรือการเต้นรำ เป็นต้น นั่นคือ เนื้อหาสาระที่จะต้องประเมินและสามารถประเมินได้จากผลผลิตหรือการกระทำที่ผู้เรียนได้แสดงออกและได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้น วิธีการประเมินนอกจากจะใช้แบบทดสอบแล้ว การสัมภาษณ์และการประเมินจากผลผลิตที่เห็นจริง ย่อมจะรู้ว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระเพียงใด โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสารนาฏศิลป์ เทคนิคของการประเมินที่ใช้ อาจจะเป็นการใช้แบบทดสอบ การนำเสนอผลงาน การเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินตนเอง ฯลฯ

2. ด้านทักษะพิสัย การประเมินการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ เป็นสิ่งที่ค่อนข้างชัดเจน เพราะสารนาฏศิลป์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการแสดงออกของผู้เรียนทั้งสิ้น จึงเป็นการประเมิน

ที่ครูผู้สอนจะเห็นถึงความต่อเนื่องของทักษะ กระบวนการ รวมทั้งทักษะกระบวนการวางแผนในการทำงาน ความคล่องแคล่วซึ่งเป็นองค์รวมของผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ดังนั้นวิธีการที่จะได้มาด้วยผลของการประเมิน เทคนิคของการประเมินก็คือกระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การฝึกปฏิบัติงานจริง

3. ด้านจิตพิสัย เป็นการประเมินการแสดงออกของผู้เรียนทั้งหมดนับตั้งแต่สีหน้าท่าทาง ความรู้สึกพึงพอใจ บุคลิกท่าทาง การทำงานร่วมกัน เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถประเมินด้วยวิธีการสังเกตได้อย่างเด่นชัด และทำการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมในทุก ๆ อิริยาบถก็จะได้ภาพรวมของผู้เรียนแต่ละคน และครูผู้สอนจะได้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จากการที่ผู้เรียนได้แสดงออก ลือความเป็นตัวตนผ่านทางสาระของกลุ่มศิลปะ ซึ่งคงต้องใช้วิธีการสังเกต การประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติ การเข้าร่วมกิจกรรม ฯลฯ เพื่อน หรือ ครูผู้สอนวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อให้เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง (Dynamic Assessment) ตลอดจนให้มีการปรับปรุง พิจารณาเผยแพร่โครงครวยตรวจสอบผลงานของตนเอง และมีการนำผลงานไปจัดแสดง เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานของผู้เรียนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

4. กำหนดสิ่งที่จะประเมินและเครื่องมือการประเมิน สิ่งที่จะต้องประเมินอาจจะอยู่ในรูปของพฤติกรรมการทำงาน หรือการปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงาน ก็คือกระบวนการหลัก ทักษะในการทำงานของผู้เรียน ผลผลิตที่เป็นผลงานการแสดง หรือกระบวนการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่อง ต้องทำเป็นรายงานเพื่อเป็นหลักฐานในการปฏิบัติ ตัวรายงานถือว่าเป็นชิ้นงานที่ควรให้ความสนใจ เพราะต้องทำรายงานเป็นหลักฐานแทนการปฏิบัติงานและผลผลิต อาจเป็นรูปภาพ หรือชิ้นงาน และนำไปเก็บไว้ในแฟ้มผลงาน

5. กำหนดประเด็นการประเมิน เป็นการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้เรียน และครูผู้สอนจะพิจารณาจากสิ่งที่จะประเมินอาจเป็นผลงานการแสดง ชิ้นงาน การนำเสนอผลงาน รายงาน จนท้ายที่สุดอาจจะเป็นแฟ้มผลงาน ก็ต้องเป็นการตกลงร่วมกันว่าจะประเมินอะไรบ้าง และจะประเมินอย่างไร เพราะผู้เรียนจะได้ใช้ศักยภาพความสามารถร่วมกับความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มที่

6. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและระดับคุณภาพของการประเมิน ในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ก็คือ การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน หรือให้ระดับคะแนนที่มีความชัดเจน และละเอียด ผู้ประเมินท่านใดมาอ่านแล้วเข้าใจตรงกัน ให้คะแนนในระดับเดียวกัน ผู้ตรวจผลงาน หรือชิ้นงานหลายคนตรวจได้ตรงกันก็ยิ่ง ดี ดังนั้น การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนระดับคุณภาพของการประเมิน จะเป็นการระบุคุณภาพงาน เมื่อรวมแล้ว

คุณภาพของกระบวนการทำงาน หรือผลผลิตอยู่ในระดับใด อาจจะแบ่งเป็น 3 ระดับ หรือ 4 ระดับ โดยส่วนมากแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับควรปรับปรุง เพื่อผู้เรียนจะได้ทราบว่าผลงานของตนอยู่ระดับใด ถ้าต้องการให้ผลงานมีระดับที่ดีขึ้นก็สามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนเองได้จนถึงระดับที่ตนพอใจ

จากแนวคิดการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ เป็นการวัดความสามารถในการปฏิบัติด้านทักษะนาฏศิลป์ โดยใช้แบบประเมินการปฏิบัติ มีเกณฑ์การประเมินความสามารถในการปฏิบัติ 4 ระดับ คือ ควรปรับปรุง พอใช้ ดี และดีมาก ซึ่งการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต้องเริ่มจากการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา กำหนดพฤติกรรมย่อย และรูปแบบของการปฏิบัติ เมื่อได้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์แล้ว ต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ผ่านเกณฑ์การพิจารณา จากนั้นนำมาทดลองใช้ เพื่อวิเคราะห์คุณภาพ แล้วจัดพิมพ์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับจริงต่อไป

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

กู๊ด (Good, 1973 : 161) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพหรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 24) กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกที่เริ่มจากการรับรู้ต่อสิ่งเร้า ทำให้จิตรับรู้อย่างต่อเนื่อง ความรู้สึกก็จะเกิดขึ้น ถ้าความรู้สึกเกิดการตอบสนองอย่างเต็มใจจะมีความรู้สึกชื่นชอบ หรือเกิดความพึงพอใจต่อสิ่งเร้า นั้น ถ้าความรู้สึกต่อสิ่งเร้า นั้นไม่ต่อเนื่อง หรือไม่เกิดความเอาใจใส่ ความพึงพอใจก็จะไม่เกิดขึ้น

กรองแก้ว อยู่สุข (2550 : 29) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติหรือระดับความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

จากความหมายของความพึงพอใจ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจ ของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติ อาจจะสนองตอบความต้องการของบุคคลนั้น และมีผลต่อการบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ

แนวทางการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้

มีผู้กล่าวถึงแนวทางการสร้างความพึงพอใจ ในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 11 - 12) กล่าวถึงแนวทางการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนี้

1. ครูผู้สอนต้องเตรียมการสอน ทั้งเนื้อหาและวิธีการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่ปลุกเร้า จูงใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ส่งเสริมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุง

ส่วนต่อของผู้เรียน

7. ให้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
8. ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์เรียนรู้กับชีวิตจริง
9. สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

เฉลา ประเสริฐสังข์ (2544 : 257) กล่าวถึงแนวทางการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สรุปได้ดังนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนพอใจและสนุกสนาน
2. ครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีทั้งด้านความคิด ความประพฤติ ระเบียบวินัย ตลอดจนการวางตัวในสังคม
3. การสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออก หรือปฏิบัติ

กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ครูต้องพยายามให้การเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพราะการเสริมแรงจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อครูและวิชาที่เรียน
5. ให้ความรักความเอาใจใส่ต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง
6. พยายามอธิบายชี้แจงให้เห็นคุณค่าของการเรียนวิชาเรียนและชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียน

อารี พันธุ์ณี (2548 : 203) กล่าวถึงแนวทางการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สรุปได้ดังนี้

1. สร้างความสนใจให้กับผู้เรียน โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น จัดสถานการณ์ในห้องเรียน ให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเสาะแสวงหาความรู้ หรือคำตอบ

ที่ต้องการ และเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นได้ ซึ่งความพึงพอใจของผู้เรียนจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีความร่วมมือในการเรียนรู้ และเกิดความสามัคคีในกลุ่ม
3. มุ่งให้รางวัลและหลีกเลี่ยงการลงโทษ อาจจูงใจในลักษณะที่เป็นนามธรรม ภาษา หรือสัญลักษณ์ ครูผู้สอนควรชี้แนะข้อบกพร่อง ถ้าผู้เรียนพบว่าผลงานของตนเองไม่เป็นที่พอใจ
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจ ในความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้การจัดเนื้อหาสาระตามระดับความสามารถผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้
5. ครูผู้สอนควรช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงระดับความสามารถของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และหาทางช่วยยกระดับความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้น ตามพัฒนาการของผู้เรียน

จากแนวทางการสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความคิด ใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์เรียนรู้กับชีวิตจริง ครูผู้สอนต้องคอยสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนได้มีความร่วมมือในการเรียนรู้ มุ่งให้รางวัลและหลีกเลี่ยงการลงโทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และชี้ให้ผู้เรียนได้เห็นถึงคุณค่าที่จะได้รับจากการเรียน

แนวทางการวัดความพึงพอใจ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 54 - 59) กล่าวถึงแนวทางการวัดความพึงพอใจ โดยใช้เครื่องมือการวัด สรุปได้ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย ยึดตามแนววัตถุประสงค์ที่จะวัดและบันทึกไว้ได้อย่างถูกต้อง การสัมภาษณ์จะต้องสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ให้เป็นมาตรฐาน ข้อคำถามแต่ละข้อจะต้องให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบความรู้สึกที่ผู้ทำการสัมภาษณ์ต้องการได้ ข้อคำถามหรือข้อรายการนั้นต้องเขียนให้เห็นความรู้สึกที่สามารถวัดความรู้สึกให้ตรงเป้าหมาย การเตรียมคนและเตรียมเครื่องมือการวัดจึงเป็นสิ่งสำคัญ การวางแผนสร้างข้อคำถามจะต้องคิดถึงระยะเวลา ลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย ข้อคำถามควรถามคลุมทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อจะได้ใช้ประเมินเปรียบเทียบความรู้สึกที่แท้จริง

2. การสังเกต คือ การเฝ้ามองดูสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีจุดมุ่งหมายโดยการบันทึกไว้ (Checklist) ที่จะใช้ในการสังเกตจึงควรเตรียมไว้ให้พร้อม การสังเกตที่ดีก็ต้องฝึกเหมือนกันจึงจะทำให้ทำหน้าที่ได้ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้สังเกตควรจะเป็นที่รับรู้และมีประสาทตาดี มิฉะนั้นแล้วจะทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ในการสังเกตต้องใช้เวลาเพื่อหาความแน่นอนของการเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ การเขียนข้อรายการของพฤติกรรมจึงต้องเตรียมไว้ก่อนการสังเกตแต่ละครั้ง ถ้าพฤติกรรมนั้นปรากฏก็จะได้บันทึกไว้ทันที

3. การรายงานตนเอง เครื่องมือแบบนี้ต้องการให้ผู้ถูกทดสอบแสดงความรู้สึกของตนเองตามสิ่งเร้าที่เขาได้สัมผัส นั่นคือ สิ่งเร้าที่เป็นข้อความ ข้อคำถามหรือเป็นภาพประกอบเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกออกมาอย่างตรงไปตรงมานั่นเอง

วาร์โร เฟ็งสวาลด์ (2546 : 61 - 62) ได้กล่าวถึงแนวทางการวัดความพึงพอใจ โดยใช้เครื่องมือประเมินที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. ต้องพิจารณาหัวข้อปัญหาและจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ทราบว่าการวัดข้อมูลชนิดใดและอะไรบ้าง
2. พิจารณารูปแบบในการวัดความพึงพอใจว่าจะใช้รูปแบบใด
3. ร่างมาตราส่วนประมาณค่าโดยเขียนข้อความให้สอดคล้องกับหัวข้อปัญหา และจุดมุ่งหมาย
4. ตรวจสอบมาตราส่วนประมาณค่าฉบับร่าง เพื่อปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสามารถทำได้โดยตรวจสอบเอง หรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
5. นำมาตราส่วนประมาณค่าไปทดลองใช้ (Try Out) โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา
6. ทำการปรับปรุงมาตราส่วนประมาณค่า
7. สร้างมาตราส่วนประมาณค่าฉบับสมบูรณ์

บุญชม ศรีสะอาด (2548 : 118 - 129) ได้กล่าวถึงแนวทางการวัดความพึงพอใจ โดยอาจใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมใช้กันแพร่หลาย โดยให้ผู้ที่ต้องการให้แสดงความคิดเห็นตอบลงในแบบที่กำหนดให้เลือก หรือตอบคำถามอย่างอิสระ คำถามจะถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ และสภาพอื่น ๆ ซึ่งจะอยู่ในรูปปลายปิด หรือปลายเปิด

1.1 แบบปลายปิด เป็นแบบที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของผู้ตอบ ตัวอย่างคำถามแบบปลายปิด เช่น นักเรียนชอบเรียนวิชาใดมากที่สุด กิจกรรมใดที่นักเรียนชอบใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ

1.2 แบบปลายเปิด เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ แต่จะให้ผู้ตอบเขียนคำตอบด้วยตนเอง ตัวอย่างคำถามแบบเปิด เช่น ให้นักเรียนระบุสาเหตุที่นักเรียนไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ

2. การสังเกต เป็นเทคนิคในการวัดความพึงพอใจที่ผู้สังเกต ต้องคอยเฝ้าดูหรือศึกษาเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจลักษณะธรรมชาติและความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบ ของเหตุการณ์นั้น มีหลักการสังเกตที่สำคัญ คือ ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการสังเกต ให้มีความชัดเจน วางแผนการสังเกต เลือกใช้เครื่องมือในการสังเกตที่เหมาะสม แปลความหมายของพฤติกรรมให้รอบคอบ ควรสังเกตให้ได้สารสนเทศให้มากที่สุด ทั้งในเรื่องที่เป็นปัญหาและที่เป็นด้านบวก โดยมีเครื่องมือที่นิยมใช้ ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบบันทึกพฤติกรรม

3. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจในทางตรง ที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยชรา และเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ มีหลักการสัมภาษณ์ที่สำคัญ คือ จะต้องเตรียมแบบสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า โดยการใช่แบบสัมภาษณ์ที่มีมาตรฐาน กระตุ้นให้เกิดการตอบคำถามตามความเป็นจริง และตอบด้วยความเต็มใจ ใช้ภาษาที่อ่านที่เข้าใจง่าย ไม่ชี้แนะคำตอบ และบันทึกคำตอบอย่างเป็นระบบ

จากแนวทางการวัดความพึงพอใจ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่เหมาะสม ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับ จุดมุ่งหมาย และรูปแบบในการวัด โดยเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจที่น่าเชื่อถือ นั้น ต้องผ่านการหาคุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

ชุน (Chun . 1999 : 388-A) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรการเรียนเต้นรำพื้นเมือง เพื่ออนุรักษ์รูปแบบการเต้นรำแบบพื้นเมือง การพัฒนายุทธศาสตร์การเต้นรำพื้นเมือง โดยศึกษาความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของร่างกายกับกับเต้นรำ ลักษณะเด่นของท่าเต้นรำ รวมทั้งบุคลิกภาพของผู้แสดง แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อนำผลของการศึกษาด้านพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกายที่มีผลต่อการเรียนเต้นรำไปพัฒนาหลักสูตรการเต้นรำพื้นเมือง

โบช และมาแชล (Boeh and Maeshall. 2000 : 2902-A) ได้ศึกษาวิจัยผลของการจัดการเรียนรู้การเต้นรำ แบบลาบาโนเตชัน (Labanotiation) ในการเรียนการเต้นรำ โดยศึกษาจาก

กลุ่มตัวอย่าง 36 คน แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มเท่าๆ กัน แต่ละกลุ่มมีระดับความรู้ความสามารถใกล้เคียงกัน กลุ่มแรกได้รับการสอนแบบบรรยายประกอบการสาธิต กลุ่มที่สองได้รับการสอนแบบเต้นรำแบบลาบาโนเตชัน (Labanotation) โดยประเมินความถูกต้องของการก้าวเท้า ความแม่นยำของจังหวะ และทักษะการสร้างสรรค์การแสดง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่สองได้รับการสอนแบบเต้นรำแบบลาบาโนเตชัน (Labanotation) มีพัฒนาการด้านการเต้นรำสูงกว่ากลุ่มแรกที่ได้รับการสอนแบบบรรยายประกอบการสาธิต

อฮ์ (Auh. 2005 : 1 - 12) ได้ศึกษาวิจัยผลการใช้ตัวโน้ตที่มีต่อการคิดสร้างสรรค์ในการแต่งเพลงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในออสเตรเลีย โดยทำการวิจัยเปรียบเทียบกับนักเรียนระดับ 7 จำนวน 47 คนที่กำลังศึกษาโรงเรียนเอกชน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลอง 22 คน และกลุ่มควบคุม 25 คน ตามความสามารถทางดนตรี โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพตัวโน้ตในการแต่งเพลง ในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่ได้ใช้ภาพตัวโน้ตในการแต่งเพลง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพของตัวโน้ตประกอบมีความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งเพลงสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยในประเทศ

อภิสิทธิ์ แม้นวิเศษพงศ์ (2549 : 104) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 85.34/89.33 และผลการศึกษาเจตคติต่อนาฏศิลป์ไทยภายหลังการเรียนด้วยชุดการสอน นักเรียนมีเจตคติต่อนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับมากที่สุด

ธราดล ชัยเดชโกสิน (2550 : 168 - 170) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนารูปแบบการประดิษฐ์ชุดการแสดงพื้นบ้านอีสานของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาประวัติชุดการแสดงทั้ง 5 หมวด ได้แก่ วิถีชีวิตการแสดงชุดฟ้อนไทภูเขา พิธีกรรมการแสดงชุดดิ่งครก - ดิ่งสาก ซาดิพันธุ์ การแสดงชุดฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ วรรณกรรมการแสดงชุดฟ้อนมโนราห์เล่นน้ำ และมรดกอีสานการแสดงชุดฟ้อน สาวกาฬสินธุ์ลำเพลิน ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์โดยได้นำรูปแบบการประดิษฐ์ชุดการแสดงพื้นบ้านอีสานของวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ได้ค้นพบ มาพัฒนาเป็นชุดการแสดงพื้นบ้านอีสาน เพื่อเป็นการอนุรักษ์พัฒนา ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน โดยได้ผ่านกระบวนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีและการแสดงพื้นบ้านอีสาน

เจ็ดฉันทน์ โคตรมา (2551 : 100) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาผลการเรียนรู้และความสามารถในการปฏิบัติ เรื่องนาฏศิลป์เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคร่วมมือกันเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติท่ารำโดยถนัดอยู่ในระดับสูง โดยนักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติ มีความมั่นใจในการแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ของท่าทาง ความสวยงามอ่อนช้อยของท่าทางนาฏศิลป์ การเคลื่อนไหวสอดคล้องกับจังหวะเพลง และการแสดงท่าทางเหมาะสมกับความหมายของบทร้องอยู่ในระดับสูง

วารีย์ รักหะบุตร (2552 : 105) ได้ศึกษาวิจัย การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ 88.21/85.83 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ชนันท์นภัส ท้าวจันทอง (2553 : 82 - 83) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ด้านนาซุด รัศมีลีลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดศรีดงเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โครงสร้างของหลักสูตรสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาของหลักสูตรจัดไว้ได้เหมาะสมกับเวลาเรียนเนื้อหาที่กำหนดไว้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ เนื้อหาที่กำหนดไว้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด การวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม

ดาหวัน พิมพ์ศรี (2553 : 80 - 81) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมืองแบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมือง แบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสม มีประสิทธิภาพ 82.11 / 85.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7276 และพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมทักษะ

ปฏิบัติโดยรวมมีค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 0.86 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภารดี ภูมิมหาศาล (2553 : 70) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.43/86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 และนักเรียนชมรมนาฏศิลป์มีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับดี

วิยะดา ลาสอน (2553 : 65) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.98/ 84.67 สื่อวีดิทัศน์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.56/86.67 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยสื่อวีดิทัศน์ ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มีความสามารถในการปฏิบัติ ภาษาท่าและนาฏยศัพท์เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรรณยูทศ ผันผอง (2555 : 112) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และยังพบว่า ผลการทดสอบทักษะการปฏิบัติของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน นักเรียน 30 คน ได้คะแนนเฉลี่ย รวม 97.20 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.00 อยู่ในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง ดีมาก

อภิญา เวียงใต้ (2555 : 82) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ เรื่องการแสดงนาฏศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมระดับมากที่สุด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปได้ว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นทักษะการปฏิบัติอันเป็นหัวใจสำคัญในการฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์

ซึ่งการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว จะมีการสาธิตให้ผู้เรียนดูและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต แล้วให้ผู้เรียนเลียนแบบทักษะย่อย ปฏิบัติตามทีละขั้นตอน จากนั้นเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์ นอกจากนี้ ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ยังมีข้อดีในการส่งเสริมให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดีขึ้น ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้ไปสร้างสรรค์งานการแสดงต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมะขามสรรเสริญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 110 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 89) เป็นห้องเรียนที่มีนักเรียนแบบคละความรู้ความสามารถ โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง
3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ชุด มีเกณฑ์การประเมินความสามารถในการปฏิบัติ 4 ระดับ คือ ควรปรับปรุง พอใช้ ดี และดีมาก

4. แบบวัดความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐาน และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา มาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม ลักษณะและโครงสร้าง ที่สำคัญของชุดกิจกรรม องค์ประกอบที่สำคัญ วิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
3. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ บทบาทของครู และนักเรียน ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม การวัดและประเมินผล
4. ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรม ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้
5. นำชุดกิจกรรม เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
6. นำชุดกิจกรรม เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยตรวจพิจารณาความเหมาะสม เกี่ยวกับลักษณะของรูปเล่ม เนื้อหาสาระ ภาพประกอบ และภาษาที่ใช้ ตลอดจนคุณค่าของชุดกิจกรรม โดยประเมินผลโดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107) ได้กำหนดคะแนนการประเมิน ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

7. วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน แล้วเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ ความเหมาะสมตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีระดับคุณภาพความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับคุณภาพความเหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับคุณภาพความเหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับคุณภาพความเหมาะสมน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับคุณภาพความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยกำหนดให้ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ระดับคุณภาพความเหมาะสมที่ยอมรับว่า ชุดกิจกรรมมีคุณภาพ สามารถนำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพในขั้นตอนต่อไป ซึ่งจากผลการประเมินพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.80 อยู่ในระดับคุณภาพความเหมาะสมมากที่สุด (ภาคผนวก จ)

8. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยนำชุดกิจกรรม ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามเกณฑ์ การพิจารณาคุณภาพความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ก่อน นำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) โดยนำชุดกิจกรรมไป ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน โดยพิจารณาจากผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน มีการดำเนินการทดลองดังนี้

- 1.ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม
2. วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้
4. บันทึกข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. วัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
6. หาประสิทธิภาพจากการทดลองใช้

จากการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพในขั้นที่ 1 ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง พบว่า ชุดกิจกรรม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 64.00 / 51.67 (ภาคผนวก ฉ) โดยผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมมาปรับปรุงขั้นตอน การสาธิตทำรำให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเพิ่มเติมภาพประกอบการสาธิตในแต่ละขั้นตอน ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถทบทวนการปฏิบัติทำรำได้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 ทดลองกับกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) โดยนำชุดกิจกรรมที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากขั้นที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน เป็นนักเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน และอ่อน 3 คน และดำเนินการทดลองเหมือนขั้นที่ 1

จากการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพในขั้นที่ 2 ทดลองกับกลุ่มเล็ก พบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.11 / 71.67 (ภาคผนวก ฉ) โดยผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมมาปรับปรุงเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนการสาธิตการปฏิบัติ เพิ่มระยะเวลาในการประเมินผลผู้เรียนให้มากขึ้น

ขั้นที่ 3 ทดลองภาคสนาม (Field Testing) โดยนำชุดกิจกรรมที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากขั้นที่ 2 ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ศึกษาเนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม และกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล
3. ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประเมินผลโดยใช้แบบประเมิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 107) ได้กำหนดคะแนนการประเมิน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

6. วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน แล้วเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพตามคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับคุณภาพความเหมาะสมมากที่สุด
 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับคุณภาพความเหมาะสมมาก
 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับคุณภาพความเหมาะสมปานกลาง
 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับคุณภาพความเหมาะสมน้อย
 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับคุณภาพความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยกำหนดให้คะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ระดับคุณภาพความเหมาะสมที่ยอมรับว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งจากผลการประเมินพบว่าแผนการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.91 อยู่ในระดับคุณภาพความเหมาะสมมากที่สุด (ภาคผนวก จ)

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ประกอบกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเวลา ภาษา เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

8. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการทดลองใช้ มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทั้งศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร โดยการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้ และความสามารถในการปฏิบัติทักษะพื้นฐาน และการแสดงนาฏศิลป์

3. สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร โดยวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม จำนวน 4 กิจกรรมมีเกณฑ์การประเมินความสามารถในการปฏิบัติ 4 ระดับ คือ ปรับปรุง(0 คะแนน) พอใช้(1 คะแนน) ดี(2 คะแนน) และดีมาก(3 คะแนน)

4. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และการประเมินความสามารถในการปฏิบัติ

6. วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ถือว่าเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีความสอดคล้อง ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 (ภาคผนวก จ)

7. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาจากสหสัมพันธ์แบบไบเซรียล (Biserial Correlation) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2545 : 214) โดยพิจารณาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.20 (ภาคผนวก ข)

8. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 125) (จากการวิเคราะห์พบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดที่ 1 - ชุดที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่น 0.85, 0.89, 0.85 และ 0.92 ตามลำดับ (ภาคผนวก ข)

9. จัดพิมพ์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบวัดความพึงพอใจ

แบบวัดความพึงพอใจ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี หลักการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ
2. ดำเนินการสร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม ในด้านรูปแบบของชุดกิจกรรม เนื้อหา ภาษา กิจกรรม และประโยชน์ของชุดกิจกรรม จำนวน 10 ข้อ โดยให้ผู้เรียนประเมินผลโดยใช้แบบประเมิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107) ได้กำหนดคะแนนการประเมิน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. นำแบบวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นที่วัดความพึงพอใจ

5. วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่มีความสอดคล้องเหมาะสม ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า แบบวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 (ภาคผนวก จ)

6. นำแบบวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการประเมินที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 125) ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า แบบวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 (ภาคผนวก ฉ)

7. จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการศึกษา แบบหนึ่งกลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre - test Post - test Design) ดังตาราง 1 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 60)

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัย แบบหนึ่งกลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อนทดลอง	ทดลอง	หลังทดลอง
E	T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการศึกษา

E	แทน	กลุ่มทดลอง
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	การดำเนินการทดลองโดยจัดการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
2. ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 4 ชุด
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ใช้เวลา 10 ชั่วโมง ตามโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาคผนวก ก)
4. สังเกตและบันทึกเหตุการณ์ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สังเกตบทบาทของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ การทำกิจกรรมกลุ่ม การประเมินผลทำกิจกรรมด้วยแบบประเมินการปฏิบัติ เป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม และแบบทดสอบย่อยทำกิจกรรม
5. ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 4 ชุด โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ตามเกณฑ์ 80 / 80
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t - test แบบ Dependent Sample)

3. วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (วาโร เฟิงส์วัดดี. 2546 : 43 - 44)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นหรืองาน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

ผู้ศึกษาใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples ในการทดสอบสมมุติฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

$$t = \frac{\frac{\sum D}{n}}{\sqrt{\frac{\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}; \quad df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัย ขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความต่างของคะแนนสอบหลังเรียนและก่อนเรียน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนระหว่างเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
$\sum F$	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของคะแนนระหว่างเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของคะแนนหลังเรียน
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที
p	แทน	ความน่าจะเป็นทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80 / 80 ซึ่งมีชุดกิจกรรมทั้งหมด 5 ชุดกิจกรรม ดังนี้

ชุดที่ 1 เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้ท่า

ชุดที่ 2 เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ

ชุดที่ 3 เรื่อง ภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท

ชุดที่ 4 เรื่อง ทำทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์

ชุดที่ 5 เรื่อง การสร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงประกอบเพลง

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80 / 80

ตาราง 2 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80 / 80

ชุดกิจกรรม	n	ประสิทธิภาพกระบวนการ			ประสิทธิภาพของผลลัพธ์			
		(E ₁)		(E ₂)	E ₁ / E ₂			
		$\sum X$	A	E ₁	$\sum F$	B	E ₂	
ชุดที่ 1 - 5	30	1217	50	81.12	970	40	80.83	81.12 / 80.83

จากตาราง 2 แสดงว่า จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ชุดที่ 1 - 5 ได้คะแนนจากการทดสอบระหว่างเรียนรวม 1217 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.12 และจากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ได้คะแนนรวม 970 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.83 ดังนั้นแสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ มีประสิทธิภาพ (E₁ / E₂) เท่ากับ 81.12 / 80.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80 / 80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

การทดลอง	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
ก่อนเรียน	30	40	19.60	2.66	397	5483	25.77*	0.00
หลังเรียน	30	40	32.83	1.05				

* $p < .05$

จากตาราง 3 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 19.60 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.66 หลังเรียนมีค่าเท่ากับ 32.83 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.05 และผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

ตาราง 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

รายการประเมิน	n = 30		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
1. ชุดกิจกรรมช่วยสร้างความสนใจต่อการเรียนรู้	4.83	0.38	มากที่สุด
2. มีเนื้อหาของชุดกิจกรรมน่าที่สนใจ เชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง	4.53	0.78	มากที่สุด
3. ชุดกิจกรรมมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.67	0.61	มากที่สุด
4. กิจกรรมของชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.73	0.58	มากที่สุด
5. สื่อของชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ	4.67	0.61	มากที่สุด
6. ชุดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการปฏิบัติด้านนาฏศิลป์	4.57	0.73	มากที่สุด
7. นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจด้านนาฏศิลป์	4.87	0.43	มากที่สุด
8. วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียน	4.80	0.48	มากที่สุด
9. ชุดกิจกรรมมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มนักเรียนและครู	4.97	0.18	มากที่สุด
10. ชุดกิจกรรมทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย	4.67	0.71	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.73	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 4 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์รวมเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ทุกข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มนักเรียนและครู ($\bar{X} = 4.97$)
ชุดกิจกรรมช่วยสร้างความสนใจต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.83$) และนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล
การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.80$)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสรุปสาระสำคัญและผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. การอภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมะขามสารเสรีญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 110 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสารเสรีญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 89) เป็นห้องเรียนที่มีนักเรียนแบบคละความรู้ความสามารถ โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง
3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ชุด มีค่าความเชื่อมั่น 0.85, 0.89, 0.85 และ 0.92 ตามลำดับ โดยมีเกณฑ์การประเมินความสามารถในการปฏิบัติ 4 ระดับ คือ ควรปรับปรุง พอใช้ ดี และดีมาก
4. แบบวัดความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัย แบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Nonrandomized Control Group Pre - test Post - test Design) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 4 ชุด
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ใช้เวลา 10 ชั่วโมง
3. สังเกตและบันทึกเหตุการณ์ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สังเกตบทบาทของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ การทำกิจกรรมกลุ่ม การประเมินผลทำกิจกรรมด้วยแบบประเมินการปฏิบัติเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม และแบบทดสอบย่อยท้ายกิจกรรม

4. ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดเดียวกับก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐาน และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ตามเกณฑ์ 80 / 80

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ (t - test แบบ Dependent Sample)

3. วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.12 / 80.83

2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.12 / 80.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80 / 80

อาจเนื่องจาก ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผ่านการสร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยผ่านการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งผ่านการทดลองใช้ตามขั้นตอนแล้วนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติทำราชันพื้นฐานที่ไม่ยากจนเกินไป โดยได้จัดเนื้อหาทักษะปฏิบัติ เริ่มจากให้นักเรียนได้ศึกษาพื้นฐานนาฏศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า นาฏศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ ภาษาท่าภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท ท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ และการสร้างสรรค์กิจกรรมในการแสดงประกอบเพลง ซึ่งนอกจากการจัดลำดับของเนื้อหาที่ไม่ยากจนเกินไปแล้ว ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ยังได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะ โดยใช้สื่อการเรียนรู้แบบวีดิทัศน์ที่สอดแทรกอยู่ในชุดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจ และสามารถทบทวนทักษะการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ ทำให้นักเรียนที่อาจเรียนไม่ทันเพื่อน หรือนักเรียนที่ต้องการทบทวนทำซ้ำที่เรียนไปแล้ว สามารถนำชุดกิจกรรมไปศึกษาทบทวนได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมากขึ้นอีกด้วย นักเรียนจะได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ จึงทำให้ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของภารดี ภูมิมหาศาล (2553 : 70) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.43/86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาริ รักษะบุตร (2552 : 105) ที่ได้ศึกษาวิจัย การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ 88.21/85.83 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติทำรำต่าง ๆ และสามารถกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดได้ด้วยตนเอง ทักษะการปฏิบัติทำรำต่าง ๆ มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจ และปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ยังมีจุดเด่นในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ กล่าวคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์นั้น ได้เริ่มจากการนำเข้าสู่บทเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อการเรียนรู้โดยการร่วมสนทนา อภิปรายภายในชั้นเรียน ด้วยคำถามที่กระตุ้นความคิด เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการสาธิตและทำตามแบบ นักเรียนจะสามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยกิจกรรมในขั้นตอนนี้ได้สอดแทรกกระบวนการกลุ่ม การใช้สื่อวีดิทัศน์ที่น่าสนใจ และการสาธิตโดยครูผู้สอน ซึ่งนักเรียนได้ให้ความสนใจในการเรียนรู้เป็นอย่างดี จากนั้นเป็นขั้นตอนการเชื่อมโยง ทำให้นักเรียนศึกษาการปฏิบัติเพิ่มเติมจากชุดกิจกรรม และจับคู่ฝึกปฏิบัติทำรำเพื่อเตรียมออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน ในแต่ละกิจกรรมนักเรียนจะสามารถปรับปรุงและประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะที่ปฏิบัติจากการทำภาระงาน และทดสอบความรู้ความเข้าใจจากคำถามกระตุ้นความคิดที่ทำทนายให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบ นักเรียนจะเกิดความกระตือรือร้นในการค้นหา รวมทั้งวิเคราะห์ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ การเรียนรู้ดังกล่าวจึงเกิดความหมายมากยิ่งขึ้น เมื่อถึงขั้นตอนสุดท้าย คือการสร้างสรรคการแสดงประกอบเพลง นักเรียนได้โอกาสนำความรู้ทั้งหมดไปสร้างสรรค์เป็นท่ารำที่มีความสอดคล้องกับบทเพลงที่เลือกใช้ ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานการแสดงของกลุ่ม ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถยุทธ ผันผอง (2555 : 112) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และยังพบว่า ผลการทดสอบทักษะการปฏิบัติของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน นักเรียน 30 คน ได้คะแนนเฉลี่ยรวม 97.2 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81 อยู่ในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง ดีมาก

นอกจากนี้การใช้สื่อวีดิทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่สอดแทรกอยู่ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว จากภาพและเสียงที่ปรากฏในสื่อวีดิทัศน์ ส่งเสริมผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทบทวนท่ารำ ประเมินผลการปฏิบัติจากการสังเกตการสาธิตการปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ของท่ารำที่ถูกต้อง โดยไม่ต้องรอให้ครูผู้สอนมาแนะนำ อีกทั้งยังทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานการปฏิบัติกิจกรรมที่ทำได้ด้วยตนเอง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิยะดา ลาสอน (2553 : 65) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยสื่อวีดิทัศน์ ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มีความสามารถในการปฏิบัติภาษาท่าและนาฏยศัพท์เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ มีกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ได้ถูกพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีการแก้ไข ปรับปรุง เนื้อเรื่อง รูปแบบภาพประกอบ การดำเนินเรื่อง และภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน นอกจากนี้ชุดกิจกรรม ยังได้ผ่านการทดลองใช้และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับก่อนนำมาใช้จริง โดยรูปแบบของกิจกรรมเน้นทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย มีการจัดรูปเล่มที่พอเหมาะ สีสันสวยงาม และประกอบด้วยสื่อวีดิทัศน์ที่สร้างความสนใจของนักเรียน ท้ายกิจกรรมมีแบบทดสอบความเข้าใจ ซึ่งได้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการพิจารณาผลของการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ที่พัฒนาขึ้นและนำมาใช้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ ทั้งในด้านรูปแบบของชุดกิจกรรม การเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติจริง โดยมี รูปเล่มเปิดอ่านได้ง่าย ผู้วิจัยได้ใช้ภาพประกอบจากการถ่ายภาพจริง สื่อถึงขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน และใช้สำนวนภาษาการปฏิบัติตามขั้นตอนของแต่ละท่าที่เข้าใจง่าย ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะการปฏิบัติที่รวดเร็ว ถูกต้องและสวยงามตามแบบนาฏศิลป์ไทย ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิณหพร แม่นวิเศษพงศ์ (2549 : 104) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 85.34/89.33 และผลการศึกษาเจตคติต่อนาฏศิลป์ไทยภายหลังการเรียนด้วยชุดการสอน นักเรียนมีเจตคติต่อนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของอภิญญา เวียงใต้ (2555 : 82) ที่ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้

กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ เรื่องการแสดงนาฏศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องสังเกตการปฏิบัติของนักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ยังไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ โดยมีการประเมินผลตามสภาพจริง
2. ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเนื้อหาอื่น ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการคิด และทักษะการปฏิบัติด้านต่าง ๆ
3. สมรรถนะของครูผู้สอน ควรมีพื้นฐานทางด้านทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับดี เพื่อนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเมื่อนำชุดกิจกรรมไปใช้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์เพื่อนำไปสู่พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ขั้นสูงต่อไป
2. ควรศึกษาวิจัยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ โดยเปรียบเทียบกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เหมาะสมต่อไป



บรรณานุกรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2547). การสอนนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2550). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- _____. (2552). แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- กรองแก้ว อยู่สุข. (2550). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา อินทรสุนานนท์ และรุจี ศรีสมบัติ. (2552). รำวงมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จันทร์ฉาย เตมียาการ. (2548). การเลือกใช้สื่อทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เฉลา ประเสริฐสังข์. (2544). จิตวิทยาการเรียนการสอน. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เจ็ดฉันทน์ โคตรมา. (2551). การพัฒนาผลการเรียนรู้และความสามารถในการปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคร่วมมือกันเรียน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยขงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2553). สื่อการสอนระดับประถมศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2545). เทคโนโลยีทางการศึกษา หลักการและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- ดาหวัน พิมพ์ศรี. (2553). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมือง แบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสม. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ทิตนา แจมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชนันท์นภัส ท้าวจางง. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ล้านนา
ชุด รัศมีลีลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดศรีดงเย็น สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงราย :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธราดล ชัยเดชโกสิน. (2550). การพัฒนารูปแบบการประดิษฐ์ชุดการแสดงพื้นบ้านอีสาน
ของวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (วัฒนธรรมศาสตร์). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญเกื้อ คอระหาเวช. (2545). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2548). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญเพ็ชร คมขำ. (2552). การสร้างชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์
โดยเน้นทักษะปฏิบัติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี ภูมิมหาศาล. (2553). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์
โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ คศ.ม.
(หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2553). การสร้างและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัย. อดุตรดิตถ์ :
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เรณู โกสินานนท์. (2548). นาฏยศัพท์ ภาษาทำนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- โรงเรียนมะขามสารศรีเรณู. (2557). แบบบันทึกรายงานคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 รายวิชานาฏศิลป์. จันทบุรี : โรงเรียน.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2543). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2545). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา สุขปรีดี. (2551). เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วณิชชญา โพชะเรือง. (2555). การพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กษ.ม. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา). บุรีรัมย์ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- วาริ รัทหะบุตร. (2552). การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาโร เฟ็งสวัสดิ์. (2546). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วาสนา ชาวหา. (2548). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). พัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิยะดา ลาสอน. (2553). การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะสาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2557). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET). กรุงเทพฯ : สถาบัน.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). การวัดผลการศึกษา. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมบูรณ์ ดันยะ. (2545). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ : ดับบลิวเจี พร็อพเพอร์ตี้.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- สุปราณี จำลองราษฎร์. (2548). การสร้างมาตราส่วนประเมินค่าความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น). อุตรดิตถ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สุมนมาลย์ นิ่มเนติพันธ์. (2555). ดนตรี - นาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2546). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อภิญาญา เวียงใต้. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- อภิสิทธิ์พร แม้นวิเศษพงศ์. (2549). การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรรถยุทธ ผืนผอง. (2555). การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรวรรณ ขมวัฒนา. (2557). หนังสือเรียนรายวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- อารี พันธุ์มณี. (2548). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
- อุทุมพร จามรมาน. (2549). การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Auh, Myung - Sook. (2005). "Effects of Using Graphic Notations on Creativity in Composing Music by Australian Secondary School Students," **Dissertation Abstracts International**. 54 (11) : 1 - 12.
- Boeh and Maeshall. (2000). "The Effective of Labanotation in Learning Ballroom Dance." **Dissertation Abstracts International**. 991 (12) : 2902-A.
- Chun, Mi Hyun. (1999). "Developing a Somatic Teaching Method for Korean Traditional Dance," **Dissertation Abstracts International**. 60 (11) : 388-A .
- Davies, I.K. (1971). **The management of learning**. London : McGraw-Hill.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw – Hill.
- Harrow, A. (1972). **A taxonomy of the psychomotor domain**. New York : Longman.
- Simpson, D. (1972). **Teaching physical education**. Boston : Houghton Muffin.



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี



ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางเพียงเพ็ชร คมขำ อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์จังหวัดจันทบุรี
2. นางสาวชนพัต ธรรมเจริญวงศ์ ครู คศ.3 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
จังหวัดจันทบุรี
3. นางวรรณมา กุลชาติ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนมะขามสรรเสริญ
อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
4. นางสาวชลธิชา เกลิมบุญ ครู คศ.3 โรงเรียนเบญจมานูสรณ์
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
5. นางสาวชลพิชา พุทธรักษา ครู คศ.2 โรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร
อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี



ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๗๒



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางเพียงเพชร คมขำ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๒. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๓. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านทักษะการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๔. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เนื่องด้วย นางสาวหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมี ดร.เยาวเรศ ใจเย็น เป็นประธานที่ปรึกษา และ ดร.ประพรรณ พละชีวะ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษารวบรวมขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยนนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวชนพัต ธรรมเจริญพงศ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๓. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านทักษะการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๔. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เนื่องด้วย นางสาวหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมี ดร.เขาวเรศ ใจเย็น เป็นประธานที่ปรึกษา และ ดร.ประพรรณ พละชีวะ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๗๒



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางวรรณมา กุศลชาติ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๓. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านทักษะการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๔. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เนื่องด้วย นางสาวหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมี ดร.เขาวเรศ ใจเย็น เป็นประธานที่ปรึกษา และ ดร.ประพรรณ พละชีวะ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๗๒



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวชลธิชา เกลิมบุญ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๓. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านทักษะการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๔. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เนื่องด้วย นางสาวหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมี ดร.เยาวเรศ ใจเย็น เป็นประธานที่ปรึกษา และ ดร.ประพรรณ พลชะชะ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยนนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๗๒



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางชลพิชา พุทธรักษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๓. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านทักษะการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 ๔. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เนื่องด้วย นางสาวหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมี ดร.เยาวเรศ ใจเย็น เป็นประธานที่ปรึกษา และ ดร.ประพรพรรณ พละชีวะ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยชนต์ ประดิษฐศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/๐๓๓



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมะขามสารเสรีชัย (นายเทียนชัย ธรรมสุวรรณ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านทักษะการปฏิบัติกิจกรรม

การเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๓๐ ชุด๒. แบบประเมินวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐาน
และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน
๓๐ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมี ดร.เขาวเรศ ใจเย็น เป็นประธานที่ปรึกษา และ
ดร.ประพรรณ พลชีวะ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ นักศึกษาขอแบบประเมินฯ ไปทดลองใช้
(Try Out) กับนักเรียนในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบแบบทดสอบที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

บัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/๐๓๔



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมะขามสารเสรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านทักษะการปฏิบัติกิจกรรม
การเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๓๐ ชุด
๒. แบบประเมินวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐาน
และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน
๓๐ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมี ดร.เขวเรศ ใจเย็น เป็นประธานที่ปรึกษา และ
ดร.ประพรรณ พละชีวะ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินฯ
กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

บัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑



ภาคผนวก ค
วิเคราะห์หลักสูตร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์หลักสูตร

เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ข้อสอบ
1. นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เท้า	1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เท้า 2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เท้า 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์	8
2. นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้มือ	1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้มือ 2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้มือ 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์	10
3 ภาษาท่า ภาษาท่าทาง นาฏศิลป์ และการตีบท	1. อธิบายภาษาท่า ภาษาท่าทาง นาฏศิลป์ และการตีบท 2. ฝึกปฏิบัติภาษาท่า ภาษาท่าทาง นาฏศิลป์ และการตีบท 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัติภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท	10
4. ท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์	1. อธิบายท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ 2. ฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ 3. เห็นประโยชน์จากการฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์	10
รวม		10

ตาราง 6 โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้ สู่ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
1. นาฏยศัพท์ ที่เกี่ยวกับ การใช้เท้า	ศ 3.1 ม.1/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ทางการ ละครในการแสดง ศ 3.1 ม.1/3 แสดงนาฏศิลป์ และละคร ในรูปแบบง่าย ๆ	1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า (K) 2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า (P) 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ (A)	นาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า ได้แก่ การประเท้า การยกเท้า การกระทุ้งเท้า และการกระดกเท้า	2
2. นาฏยศัพท์ ที่เกี่ยวกับ การใช้มือ	ศ 3.1 ม.1/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ทางการ ละครในการแสดง ศ 3.1 ม.1/3 แสดงนาฏศิลป์ และละคร ในรูปแบบง่าย ๆ	1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ (K) 2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ (P) 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ (A)	นาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้มือ ได้แก่ ตั้งวงบน ตั้งวงกลาง ตั้งวงล่าง จีบ เดินมือ สายมือ	2
3. ภาษาท่า ภาษาท่าทาง นาฏศิลป์ และการตีบท	ศ 3.1 ม.1/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ทางการ ละครในการแสดง	1. อธิบายภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท (K) 2. ฝึกปฏิบัติภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท (P) 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัติภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท (A)		2

ตาราง 6 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้ คู่ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
4. ทำทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์	ศ 3.1 ม.1/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง ศ 3.1 ม.1/3 แสดงนาฏศิลป์และละคร ในรูปแบบง่าย ๆ	1. อธิบายทำทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ (K) 2. ฝึกปฏิบัติทำทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ (P) 3. เห็นประโยชน์จากการฝึกปฏิบัติทำทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ (A)	การเคลื่อนไหว ทำทางสื่ออารมณ์ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยการใช้แขน ขา มือ เท้า ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย สีหน้า แววตาต่าง ๆ แสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมา ซึ่งอารมณ์ที่แสดงออกมานั้นเกิดจากธรรมชาติของมนุษย์ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น อารมณ์รัก อารมณ์โกรธ อารมณ์เสียใจ เป็นต้น	2
5. การสร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงประกอบเพลง	ศ 3.1 ม.1/4 ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ในกระบวนการผลิตการแสดง	1. อธิบายขั้นตอนในการสร้างสรรค์การแสดงโดยใช้ทักษะพื้นฐานทางนาฏยศัพท์ (K) 2. สร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงโดยใช้ทักษะพื้นฐานทางนาฏยศัพท์ (P)	การสร้างสรรค์ กิจกรรมการแสดง โดยใช้ทักษะพื้นฐานทางนาฏยศัพท์ เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ ซึ่งในการสร้างสรรค์กิจกรรมในการ	2

ตาราง 6 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้ คู่ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	ศ 3.1 ม.1/5 ใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ที่ กำหนดให้ในการ พิจารณาคุณภาพ การแสดงที่ชม โดยเน้นเรื่องการ ใช้เสียง การ แสดงท่าและการ เคลื่อนไหว	3. ชื่นชมผลงานการแสดง ของตนเองและผู้อื่น (A)	แสดงจะต้องมี ขั้นตอนในการ สร้างสรรค์การ แสดงที่เป็นระบบ มีการแบ่งบทบาท หน้าที่ให้ชัดเจน เพื่อให้การแสดง นั้นมีความสมบูรณ์ และสำเร็จลุล่วงไป ได้ด้วยดี	
		รวม		10



ภาคผนวก ง
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบสังเกต โดยวัดภาคปฏิบัติท่ารำ จำนวน 4 ชุด ได้แก่
ชุดที่ 1 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
ชุดที่ 2 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ
ชุดที่ 3 ภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท
ชุดที่ 4 ท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์
2. ให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำตามที่กำหนด ในแต่ละข้อ
3. ผู้สังเกตตรวจสอบความถูกต้องของท่ารำ และกรอกคะแนนของนักเรียนแต่ละคนลงในตาราง
4. การให้คะแนน มีค่าตั้งแต่ ดีมาก, ดี, พอใช้ และปรับปรุง ตามระดับความถูกต้องของท่ารำ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ชุดที่ 1 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

ชื่อ-สกุล (นักเรียน).....

คำชี้แจง ผู้สังเกตตรวจสอบความถูกต้องของท่ารำ แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับ การสังเกต โดยเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดให้

การปฏิบัติท่ารำ	คะแนน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. ประเท้า				
2. ยกเท้า (ยกเท้าไว้ข้างหน้า)				
3. ยกเท้า (ยกเท้าไว้ข้างตัว)				
4. กระทุ้งเท้า				
5. กระดกเท้า (กระดกหลัง)				
6. กระดกเท้า (กระดกเสี้ยว)				
7. ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง				
8. ปฏิบัติท่ารำได้สวยงาม				
รวมคะแนน (คะแนนเต็ม 24 คะแนน)				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

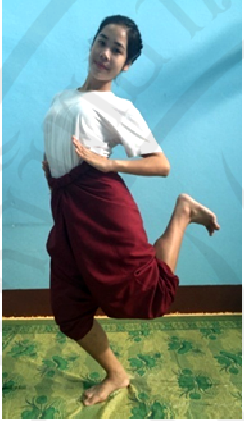
เกณฑ์การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชุดที่ 1 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ
<p>1. ประเท้า ตัวนาง</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ย่อตัวลงแล้วถ่ายน้ำหนักให้มาอยู่ขาขวา 2. ยุบตัวลงแล้วดึงปลายนิ้วเท้าทั้ง 5 นิ้วขึ้น 3. กระดกปลายเท้าขึ้น ใช้สันเท้ายันพื้นไว้แล้วจึงตบ จมูกเท้าขวาลงพื้นเบาๆ และยกขึ้นในลักษณะ กระชากเข้าเล็กน้อย <p>เกณฑ์การให้คะแนน ประเท้า</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>
<p>ตัวพระ</p> 	

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ																								
<p data-bbox="284 360 619 398">2. ยกเท้า (ยกเท้าไว้ข้างหน้า)</p> <p data-bbox="320 416 403 454">ตัวนาง</p> 	<p data-bbox="754 360 975 398">กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p data-bbox="754 416 837 454">ตัวนาง</p> <ol data-bbox="754 472 1382 801" style="list-style-type: none"> วางเท้าทั้งสองให้เหลื่อมกัน แล้วถ่ายน้ำหนักตัว ให้มารวมกันอยู่ที่ขาข้างขวา ส่วนเท้าซ้ายให้ล้ำไปข้างหน้าเลยเท้าขวาขึ้นไปเล็กน้อย ย่อลงและยกเท้าซ้ายขึ้นไว้ข้างหน้า เมื่อยกเท้าขึ้นมา ต้องให้หน้าขาได้ระดับเป็นเส้นตรง หนีบร่องเข้ามา การยกเท้าต้องอยู่ในลักษณะย่อ 																								
<p data-bbox="320 1048 403 1086">ตัวพระ</p> 	<p data-bbox="754 880 837 918">ตัวพระ</p> <ol data-bbox="754 936 1402 1435" style="list-style-type: none"> วางเท้าทั้งสองให้เหลื่อมกัน แล้วถ่ายน้ำหนักตัว ให้มารวมกันอยู่ที่ขาข้างขวา ส่วนเท้าซ้ายล้ำไปข้างหน้า เลยเท้าขวาขึ้นไปเล็กน้อย เท้าขวาเบนปลายเท้าไปทางขวามือพอสมควร ย่อลงและยกเท้าซ้ายขึ้นไว้ข้างหน้า เมื่อยกเท้าขึ้นมา ต้องให้หน้าขาได้ระดับเป็นเส้นตรง และเบะปลายเข่า ออกปลายเท้าให้ชี้ไปทางซ้ายมือ หักข้อเท้าขึ้นให้นิ้วเท้าทั้ง 5 ดิ่งให้นิ้วหัวแม่เท้าตรงกับสันหน้าแข้ง ส่วนฝ่าเท้าตรง อยู่ในลักษณะย่อ <p data-bbox="754 1507 1090 1545">เกณฑ์การให้คะแนน ประทับ</p> <table data-bbox="810 1563 1398 1783"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ																								
<p>3. ยกเท้า (ยกเท้าไว้ข้างตัว)</p> <p>ตัวนาง</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>ตัวนาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตัวนางวางเท้าทั้งสองให้เสมอกัน แล้วถ่ายน้ำหนักตัวให้มารวมกันอยู่ที่ขาข้างขวา ส่วนเท้าซ้ายนั้นคงให้ล้าไปข้างหน้าเลยเท้าขวาขึ้นไปเล็กน้อย 2. แล้วย่อลงและยกเท้าซ้ายขึ้นใช้วิธี “เดี้ยว” แทน คือใช้สันเท้าจรดขาอีกข้างหนึ่งไม่สูงมากนัก 3. เบาะปลายเข้าเหมือนตัวพระ หักข้อเท้าขึ้นให้นิ้วเท้าทั้ง 5 ตั้ง 																								
<p>ตัวพระ</p> 	<p>ตัวพระ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วางเท้าทั้งสองให้เสมอกัน แล้วถ่ายน้ำหนักตัวให้มารวมกันอยู่ที่ขาข้างขวา เท้าทั้งสองอยู่ในระดับเดียวกัน 2. ปลายเท้าทั้งสองต่างก็เบนออกไปคนละทางแต่พอสมควร แล้วจึงย่อลงยกเท้าซ้ายขึ้นมาไว้ข้าง ๆ ตัวให้ได้มุมฉากกับลำตัวให้หน้าขาได้ระดับเป็นเส้นตรง หนีบน้องเข้ามาเล็กน้อย 3. ปลายเท้าชี้ไปข้าง ๆ ตัว แล้วหักข้อเท้าขึ้นมา นิ้วทั้ง 5 นิ้วต้องตั้ง ให้นิ้วหัวแม่เท้าตรงกับสันหน้าแข้ง ส่วนฝ่าเท้า นั้นต้องตรงไม่บิดเบี้ยวหรือตะแคง <p>เกณฑ์การให้คะแนน ประเท้า</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ																								
<p>4. กระทุ้งเท้า</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> วางเท้าข้างใดข้างหนึ่งไว้ข้างหลัง โดยให้ส่วนของจมุกเท้าวางอยู่บนพื้นส่วนส้นเท้าเปิดอยู่ เท้าที่วางอยู่ข้างหน้าย่อเข้าลงพร้อมทั้งยกเท้าหลังขึ้น กระแทกจมุกเท้าของเท้าหลังลงกับพื้นเบา ๆ แล้วยกขึ้น <p>เกณฑ์การให้คะแนน กระทุ้งเท้า</p> <table border="1"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						
<p>5. กระดกเท้า (กระดกหลัง)</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> วางเท้าข้างใดข้างหนึ่งไว้ข้างหลังด้วยจมุกเท้า กระแทกจมุกเท้าหลังลงกับพื้นเบา ๆ ยกเท้าหลังขึ้น หักข้อเท้าเข้าหาลำเท้าและส่งเข้าไปข้างหลังมาก ๆ ให้ส้นเท้าชิดกับกัน โดยการถีบขาที่กระดกไปข้างหลังมาก ๆ ย่อตัวลงหรือย่อเข้าที่ยืนลง <p>เกณฑ์การให้คะแนน กระดกเท้า (กระดกหลัง)</p> <table border="1"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ
<p>5. กระจกเท้า (กระจกเสี้ยว)</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>คล้ายกระจกหลัง แต่ยกเท้ากระจกเฉียง ไปด้านข้าง ซึ่งถ้ามองข้างหน้าจะสามารถมองเท้าที่กระจกขึ้นได้ชัดเจน ย่อตัวลงหรือย่อเข้าที่ยืนลง</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน กระจกเท้า (กระจกเสี้ยว)</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม</p> <p>ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม</p> <p>พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม</p> <p>ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>
<p>6. ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง</p>	<p>เกณฑ์การให้คะแนน</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 5-6 ท่ารำ</p> <p>ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 3-4 ท่ารำ</p> <p>พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 1-2 ท่ารำ</p> <p>ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>
<p>7. ปฏิบัติท่ารำได้สวยงาม</p>	<p>เกณฑ์การให้คะแนน</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ สัมพันธ์กับท่ารำ และมีความอ่อนช้อยตามท่ารำ</p> <p>ดี 2 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ สัมพันธ์กับท่ารำ แต่ไม่มีความอ่อนช้อยตามท่ารำ</p> <p>พอใช้ 1 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กับท่ารำ และไม่มี ความอ่อนช้อยตามท่ารำ</p> <p>ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>

ชุดที่ 2 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ

ชื่อ-สกุล (นักเรียน).....

คำชี้แจง ผู้สังเกตตรวจสอบความถูกต้องของท่ารำ แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับ การสังเกต โดยเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดให้

การปฏิบัติท่ารำ	คะแนน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. ตั้งวงบน				
2. ตั้งวงกลาง				
3. ตั้งวงล่าง				
4. จีบ				
5. หยิบจีบ				
6. คลายมือจีบ				
7. สายมือ				
8. การเดินมือ				
9. ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง				
10. ปฏิบัติท่ารำได้สวยงาม				
รวมคะแนน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)				


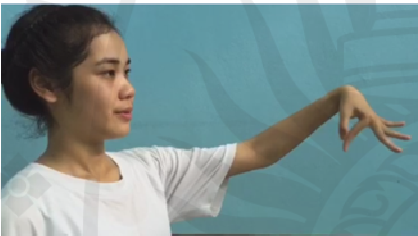
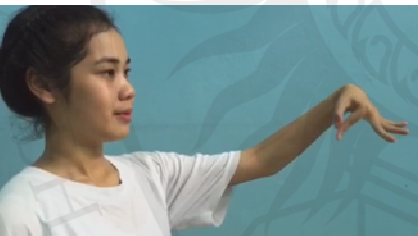
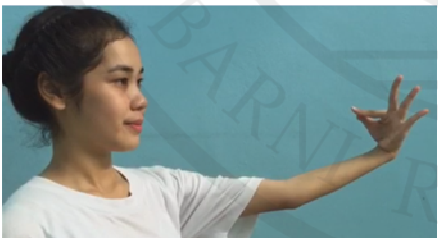
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)




ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เกณฑ์การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชุดที่ 2 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ																
<p>1. ตั้งวงบน</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ยกแขนข้างใดข้างหนึ่งขึ้น แล้วอแขนให้ได้ ส่วนโค้งโดยให้ลำแขนออกไปข้างลำตัวตั้งมือแบ ทั้งสี่นิ้วให้ปลายนิ้วสี่นิ้วหันเข้าหาแก้มศีรษะ หันฝ่ามือออก นิ้วหัวแม่มืองอเข้าฝ่ามือเล็กน้อย หักข้อมือเข้าหาลำแขน ตัวพระ ให้ปลายนิ้วสูงระดับแก้มศีรษะ ตัวนาง ให้ปลายนิ้วอยู่ระดับหางคิ้ว <p>เกณฑ์การให้คะแนน ตั้งวงบน</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม														
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม														
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม														
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย														
<p>2. ตั้งวงกลาง</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ยกแขนข้างใดข้างหนึ่งขึ้น แล้วอแขนให้ได้ส่วน โค้ง โดยให้ลำแขนออกไปข้างลำตัวตั้งมือแบ ทั้งสี่ นิ้วให้ปลายนิ้วสี่นิ้วหันเข้าหาไหล่ หันฝ่ามือออก นิ้วหัวแม่มืองอเข้าฝ่ามือเล็กน้อย หักข้อมือเข้าหาลำแขน ตัวพระ ให้ปลายนิ้วสูงระดับไหล่แต่จะกว้างกว่า ตัวนาง ให้ปลายนิ้วอยู่ระดับไหล่จะแคบกว่า ตัวพระ 																

การปฏิบัติท่า	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่า
<p>3. ตั้งวงล่าง</p> 	<p>เกณฑ์การให้คะแนน ตั้งวงกลาง</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p> <p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยกแขนข้างใดข้างหนึ่ง หรือทั้งสองข้างขึ้นตั้งวง โดยให้นิ้วทั้งสี่ชิดปลายนิ้วอยู่ในระดับชายพก หรือ หัวเข่า 2. นิ้วหัวแม่มือเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย 3. หักข้อมือเข้าหาลำแขน 4. ตัวพระ มือตั้งวงล่างออกจากลำตัวเปิดศอก ตัวนาง มือตั้งวงล่างออกจากตัวเปิดศอกเล็กน้อย
<p>4. จีบ</p> 	<p>เกณฑ์การให้คะแนน ตั้งวงล่าง</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p> <p>ขั้นตอนการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แม่มือหงาย เทียบปลายนิ้วมือตั้งตั้งสี่ (นิ้วชี้, นิ้วกลาง, นิ้วนาง, นิ้วก้อย) 2. จีบปลายนิ้วหัวแม่มือ และนิ้วชี้เข้าหากัน 3. นิ้วหัวแม่มือจรดตรงข้อแรก ของนิ้วชี้ ตั้งเรียงนิ้ว เป็นรูปพัด 4. หักข้อมือให้ปลายนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้หันเข้าหา ลำแขน

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ																																
<p>5. หยิบจีบ</p>  <p style="text-align: center;">↓</p>  <p style="text-align: center;">↓</p>  <p style="text-align: center;">↓</p> 	<p>เกณฑ์การให้คะแนน จีบ</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3 คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3 กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2 คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2 กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1 คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1 กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0 คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> </tr> </table> <p>ขั้นตอนการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำท่าตั้งวง เขยิบปลายนิ้วมือตั้งทั้งสี่ (นิ้วชี้, นิ้วกลาง, นิ้วนาง, นิ้วก้อย) 2. จีบปลายนิ้วหัวแม่มือ และนิ้วชี้เข้าหากัน 3. นิ้วหัวแม่มือจรดตรงข้อแรก ของนิ้วชี้ ตั้งเรียงนิ้วเป็นรูปพัด คว่ำปลายนิ้วมือลงพื้น 4. หักข้อมือให้ปลายนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้หันเข้าหากัน แล้วหมุนข้อมือขึ้นเป็นจีบหงาย <p>เกณฑ์การให้คะแนน หยิบจีบ</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3 คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3 กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2 คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2 กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1 คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1 กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0 คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3 กิจกรรม	ดี	2 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2 กิจกรรม	พอใช้	1 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1 กิจกรรม	ปรับปรุง	0 คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		ดีมาก	3 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3 กิจกรรม	ดี	2 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2 กิจกรรม	พอใช้	1 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1 กิจกรรม	ปรับปรุง	0 คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย	
ดีมาก	3 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3 กิจกรรม																														
ดี	2 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2 กิจกรรม																														
พอใช้	1 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1 กิจกรรม																														
ปรับปรุง	0 คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																															
ดีมาก	3 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3 กิจกรรม																														
ดี	2 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2 กิจกรรม																														
พอใช้	1 คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1 กิจกรรม																														
ปรับปรุง	0 คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																															

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ																								
<p>6. คลายมือ</p>  <p style="text-align: center;">⇩</p>  <p style="text-align: center;">⇩</p> 	<p>ขั้นตอนการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มือข้างใดข้างหนึ่งจับหางย 2. นำมือที่จับหางยมาคลายจับออกจากกัน มือจะอยู่ในลักษณะหางยมือ 3. หักข้อมือออกจากท้องแขนทันที และปลายนิ้วทั้งสี่จะหางยชี้ลงสู่พื้น <p>เกณฑ์การให้คะแนน คลายมือ</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						

การปฏิบัติท่ารา	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารา																								
<p>7. สายมือ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มือข้างหนึ่งทำท่าตั้งวงแขนตั้ง ระดับไหล่ มืออีกข้างหนึ่งหงายท้องแขนขึ้นแขนตั้ง ปลายนิ้วมือชี้ลงพื้น 2. มือที่ตั้งวงต้องส่ายแขนลงพื้น มือที่หงายท้องแขนชี้ลงพื้นต้องอยู่ระดับไหล่ ถ้าแขนซ้ายลง แขนขวาจะยกขึ้น 3. ทำสลับข้างกันขึ้นลงทั้งแขน ซ้าย-ขวา แขนตั้งทั้งสองข้าง <p>เกณฑ์การให้คะแนน สายมือ</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						
<p>8. การเดินมือ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นั่งคุกเข่าปลายเท้าตั้ง นั่งบนส้นเท้าเช่นเดียวกัน ทั้งตัวพระและตัวนาง มือทั้งสองวางคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง ตัวพระนั่งแยกเข่าได้เล็กน้อย ตัวนางนั่งเข้าชิด 2. ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก ปลายนิ้วตั้งขึ้นต่ำกว่าคางเล็กน้อย 3. เลื่อนมือที่ประนมลงพร้อมก้มตัวลงตัวลงเล็กน้อย สายตามองที่หัวแม่มือ แล้ววาดมือขึ้นพร้อมเงยหน้าขึ้น ไปตามมือให้ปลายนิ้วหัวแม่มือและปลายนิ้วชี้จรดหน้าผาก มือทั้งสองไม่แยกจากกัน 4. วาดมือที่ประนมลง พร้อมก้มตัว และโบหน้ากลับลงมาอยู่ในขั้นตอนที่ 2 																								

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ
9. ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง	<p>เกณฑ์การให้คะแนน</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 5-6 ท่ารำ</p> <p>ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 3-4 ท่ารำ</p> <p>พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 1-2 ท่ารำ</p> <p>ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>
10. ปฏิบัติท่ารำได้สวยงาม	<p>เกณฑ์การให้คะแนน</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ สัมพันธ์กับท่ารำและมีความอ่อนช้อยตามท่ารำ</p> <p>ดี 2 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ สัมพันธ์กับท่ารำแต่ไม่มี ความอ่อนช้อยตามท่ารำ</p> <p>พอใช้ 1 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กับท่ารำและไม่มี ความอ่อนช้อยตามท่ารำ</p> <p>ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>

ชุดที่ 3 ภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท

ชื่อ-สกุล (นักเรียน).....

คำชี้แจง ผู้สังเกตตรวจสอบความถูกต้องของท่าท่า แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับ การสังเกต โดยเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดให้

การปฏิบัติท่าท่า	คะแนน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. ท่าโกรธ				
2. ท่ารัก				
3. ท่าเดิน				
4. ท่าท่าน คุณ เธอ				
5. ท่าตัวเรา นั้น				
6. ท่าสุขสบาย เกษมสำราญ				
7. ท่าปฏิเสธ				
8. ท่าดีใจ ยินดี				
9. ปฏิบัติท่าท่าได้ถูกต้อง				
10. ปฏิบัติท่าท่าได้สวยงาม				
รวมคะแนน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เกณฑ์การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชุดที่ 3 ภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท

การปฏิบัติท่า	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่า																								
<p>1. ท่าโกรธ ตัวนาง</p>  <p>ตัวพระ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ ตัวนาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เท้าขวาอยู่หลังน้ำหนักเท้าอยู่เท้าขวา เท้าซ้ายยื่น เหลื่อมเท้าขวาเปิดปลายนิ้วเท้า มือขวาจับที่ชายพก มือซ้ายแตะใต้ใบหูข้างซ้าย 2. ใช้ฝ่ามืออุ้งที่ก้านคอตอนใต้ใบหูไปมา แล้ว กระซอกข้อมือออกจากหลังใบหูเล็กน้อย <p>ตัวพระ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เท้าขวาอยู่หลังน้ำหนักเท้าอยู่เท้าขวา เท้าซ้ายแตะ เท้าด้วยจมูกเท้าเฉียงไปด้านข้าง เปิดส้นเท้าขึ้น มือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายยกขึ้นแตะระดับใต้ใบหู ข้างซ้าย 2. ใช้ฝ่ามืออุ้งที่ก้านคอตอนใต้ใบหูไปมา แล้ว กระซอกข้อมือออกจากหลังใบหูเล็กน้อย <p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่าโกรธ</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ																								
<p>2. ท่ารัก ตัวนาง</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ ตัวนาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เท้าขวาก้าวหน้า น้ำหนักเท้าวอยู่เท้าขวา เท้าซ้ายอยู่ด้านหลังเปิดส้นเท้าขึ้น มือไขว้กันระดับหน้าอกแตะที่ฐานไหล่ เปิดปลายนิ้วมือ 2. ย่อเข่าเล็กน้อย เอียงศีรษะด้านขวา <p>ตัวพระ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เท้าขวาก้าวข้าง ปลายเท้าชี้ไปด้านข้างเล็กน้อย ปลายเท้าชี้ไปด้านข้าง มือไขว้กันระดับอกแตะที่ฐานไหล่ เปิดปลายนิ้วมือ 2. ย่อเข่าเล็กน้อย เอียงศีรษะด้านซ้าย 																								
<p>ตัวพระ</p> 	<p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่ารัก</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ
<p>3. ท่าเดิน</p> <p>ตัวนาง</p>  <p>ตัวพระ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เท้าซ้ายก้าวหน้า น้ำหนักเท้าอยู่เท้าซ้าย เปิดสันเท้าขวา ย่อเข่าเล็กน้อย (ลักษณะของมือปฏิบัติเหมือนกันทั้งตัวพระและตัวนางแต่ตัวพระกันข้อศอกออกเล็กน้อย ตัวพระต้องกันเข่าออก ส่วนตัวนางหลบเข่า) มือทั้งสองข้างหุบจับมือซ้ายงอแขนระดับไหล่ มือขวาอยู่ระดับชายพกหรือเอว เอียงซ้าย 2. มือทั้งสองข้างปล่อยจับเป็นตั้งวง มือซ้ายตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ มือขวาตั้งวงระดับชายพกหรือระดับเอว <p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่าเดิน</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>
<p>4. ท่าทาง คุณ เขอ</p> <p>ตัวพระ</p>  <p>ตัวนาง</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>ตัวนาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เท้าขวาก้าวหน้า น้ำหนักเท้าอยู่เท้าขวา เท้าซ้ายอยู่เปิดสันเท้า มือซ้ายแบมือ ตั้งฝ่ามือโดยให้ปลายนิ้วทั้งหมดชี้ขึ้นบน มืออยู่ระดับหางคิ้ว มือขวา จับส่งหลัง <p>ตัวพระ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เท้าขวายืนเต็มเท้า เท้าซ้ายแตะด้านข้างด้วยจมูก เท้าตั้งเข่า มือขวาเท้าเอว มือซ้ายแบมือ ตั้งฝ่ามือโดยให้ปลายนิ้วทั้งหมดชี้ขึ้นบน มืออยู่ระดับหางคิ้วหันไปสู่มือที่กล่าวถึง ผู้ที่อาวุโสหรือศักดิ์สูงกว่า

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ
<p>5. ท่าตัวเรา, ถัน</p> <p>ตัวนาง ตัวพระ</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;">   </div>	<p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่าท่าน,คุณ,เธอ</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p> <p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>ตัวนาง</p> <ol style="list-style-type: none"> เท้าขวาก้าวหน้า น้ำหนักเท้าวอยู่เท้าขวา เท้าซ้ายอยู่เปิดสันเท้า มือซ้ายแบมือ ตั้งฝ่ามือโดยให้ปลายนิ้วทั้งหมดชี้ขึ้นบน มืออยู่ระดับหางคิ้ว มือขวาจับส่งหลัง <p>ตัวพระ</p> <ol style="list-style-type: none"> เท้าขวาก้าวหน้า น้ำหนักเท้าวอยู่เท้าขวา เท้าซ้ายอยู่ด้านหลังเปิดสันเท้า จับหงายเข้าหาอก มือขวาจับส่งหลัง <p>เกณฑ์การให้คะแนน ตัวเรา,ถัน</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p> <p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p>
<p>6. ท่าสุขสบาย, เกมมสำราญ</p> <div style="display: flex; align-items: center;">  ⇒  </div>	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> เท้าขวาก้าวหน้าเต็มเท้า เท้าซ้ายอยู่ด้านหลังเปิดสันเท้า มือขวาทั้งสองข้างจับหงายเข้าหาอก เอียงขวา มือซ้ายตั้งวงบน มือซ้ายตั้งวงแขนตั้งระดับไหล่ เอียงซ้าย ย่อเข่าเล็กน้อย

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ
<p>7. ท่าปฐิเสธ</p> <p>ตัวนาง ตัวพระ</p> 	<p>เกณฑ์การให้คะแนน สุขสบาย ,เกษมสำราญ</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p> <p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>ตัวนาง</p> <p>1. เท้าขวาก้าวหน้าเต็มเท้า เท้าซ้ายอยู่ด้านหลังเปิด สันเท้า มือขวา จีบส่งหลัง มือซ้ายตั้งวงหน้า สาย ข้อมือเล็กน้อย เอียงขวา</p> <p>ตัวพระ</p> <p>1. เท้าขวายืนเต็มเท้า เท้าซ้ายแตะด้านข้างด้วยจมูก เท้าตั้งเข่า มือขวาทำเอว มือซ้ายตั้งวงหน้า สาย ข้อมือเล็กน้อย เอียงขวา</p>
<p>8. ท่าคิใจ, ยินดี</p> <p>ตัวนาง ตัวพระ</p> 	<p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่าปฐิเสธ</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p> <p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>ตัวนาง</p> <p>1. เท้าขวาก้าวหน้าเต็มเท้า เท้าซ้ายอยู่ด้านหลังเปิด สันเท้า มือขวา จีบส่งมือซ้ายจิบเข้าหาปาก ตะแคง ฝ่ามือเล็กน้อย เอียงขวา</p> <p>ตัวพระ</p> <p>1. เท้าขวายืนเต็มเท้า เท้าซ้ายแตะด้านข้างด้วยจมูกเท้า ตั้งเข่า มือขวาทำเอว มือซ้ายจิบเข้าหาปาก ตะแคงฝ่ามือเล็กน้อย เอียงขวา</p>

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ
	เกณฑ์การให้คะแนน ดีใจ ,ยินดี
	ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม
	ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม
	พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
	ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย
9. ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง	เกณฑ์การให้คะแนน
	ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 5-6 ท่ารำ
	ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 3-4 ท่ารำ
	พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 1-2 ท่ารำ
	ควรปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย
10. ปฏิบัติท่ารำได้สวยงาม	เกณฑ์การให้คะแนน
	ดีมาก 3 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ สัมพันธ์กับท่ารำและมีความอ่อนช้อยตามท่ารำ
	ดี 2 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ สัมพันธ์กับท่ารำแต่ไม่มีความอ่อนช้อยตามท่ารำ
	พอใช้ 1 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กับท่ารำ และไม่มี ความอ่อนช้อยตามท่ารำ
	ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย

ชุดที่ 4 ทำทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์

ชื่อ-สกุล (นักเรียน).....

คำชี้แจง ผู้สังเกตตรวจสอบความถูกต้องของท่าท่า แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับ การสังเกต โดยเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดให้

การปฏิบัติท่าท่า	คะแนน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. ท่ารัก ชื่นชม				
2. ท่าคุร่าย				
3. ท่าเศร้า โศก				
4. ท่าเสียใจ				
5. ท่ายิ้ม				
6. ท่าคิดถึง				
7. ท่ายิ่งใหญ่ เกรียงไกร				
8. ท่ากลัวหาญ				
9. ปฏิบัติท่าท่าได้ถูกต้อง				
10. ปฏิบัติท่าท่าได้สวยงาม				
รวมคะแนน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)


ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เกณฑ์การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชุดที่ 4 ท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ
<p>1. ท่ารัก ชื่นชม</p> <p>ตัวนาง ตัวพระ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>ประสานมือทั้งสองข้างทาบกันระดับฐานไหล่ ปลายนิ้วอยู่ตรงฐานไหล่ ข้อศอกห่างจากลำตัว พอสมควร</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่ารัก ชื่นชม</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>
<p>2. ท่าคูร่าย</p> <p>ตัวนาง ตัวพระ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>ใช้มือใดมือหนึ่งพาดนิ้วอีกมือหนึ่ง ตัวนางจับ หลัง ตัวพระเท้าสะเอว ศีรษะเอียงตรงข้ามมือ พาดนิ้ว หมายถึง คูร่าย โกรธ บังอาจ ชูเขี้ยว ไม่น่าดู</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่าคูร่าย</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ																								
<p>3. ท่าเสร์้าโศก</p> <p>ตัวนาง ตัวพระ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>ประสานลำแขนส่วนล่างและฝ่ามือระดับสะโพก หมายถึง ทุกข้อร้อน ไม่สบาย โศกเสร์้า</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่าเสร์้าโศก</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						
<p>4. ท่าเสียใจ</p> <p>ตัวนาง ตัวพระ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>ใช้ฝ่ามือซ้ายและหน้าผาก มือขวานางจับหงาย ชายพก มือขวาพระฝ่ามือและด้านซ้าย แล้วใช้ ปลายนิ้วจับน้ำตา หมายถึง เสียใจ โอด ไม่สบาย (โอดใช้มือซ้าย)</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่าเสียใจ</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ																								
<p>5. ทำยิ้ม</p> <p>ตัวนาง ตัวพระ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>มือซ้ายตั้งวงปาดมือมาจับที่ปาก มือขวานางจับหลัง ศีรษะเอียงขวา ตัวพระทำสะเอว ศีรษะเอียงซ้าย</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน ทำยิ้ม</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						
<p>6. ทำคิดถึง</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>มือทั้งสองประกบฝ่ามือรวมที่อก (ห่อฝ่ามือกรีดนิ้ว)</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน ทำคิดถึง</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						
<p>7. ทำยิ่งใหญ่ เกรียงไกร</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>มือใดมือหนึ่งตั้งวงบัวบาน อีกมือหนึ่งตั้งวงแขนเหยียดตั้งระดับไหล่ ศีรษะเอียงทางวงเหยียดตั้ง หมายถึง ความหมายไปในทางที่ดี</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน ทำยิ่งใหญ่ เกรียงไกร</p> <table border="0"> <tr> <td>ดีมาก</td> <td>3</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>3</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ดี</td> <td>2</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>2</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>พอใช้</td> <td>1</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติได้</td> <td>1</td> <td>กิจกรรม</td> </tr> <tr> <td>ปรับปรุง</td> <td>0</td> <td>คะแนน</td> <td>เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม	ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม	พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม	ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย		
ดีมาก	3	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	3	กิจกรรม																				
ดี	2	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	2	กิจกรรม																				
พอใช้	1	คะแนน	เมื่อปฏิบัติได้	1	กิจกรรม																				
ปรับปรุง	0	คะแนน	เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย																						

การปฏิบัติท่ารำ	เกณฑ์การให้คะแนน การปฏิบัติท่ารำ
<p>8. ท่ากล้ำหาญ</p> <p>ตัวนาง ตัวพระ</p> 	<p>กิจกรรมการปฏิบัติ</p> <p>มือหนึ่งตั้งวงบน มือหนึ่งตะหน้าขา ศีรษะเอียงขวา มือตั้งวงบน หมายถึง กล้ำหาญ สู้</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน ท่ากล้ำหาญ</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม</p> <p>ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม</p> <p>พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม</p> <p>ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>
<p>9. ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง</p>	<p>เกณฑ์การให้คะแนน</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 5-6 ท่ารำ</p> <p>ดี 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 3-4 ท่ารำ</p> <p>พอใช้ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง 1-2 ท่ารำ</p> <p>ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>
<p>10. ปฏิบัติท่ารำได้สวยงาม</p>	<p>เกณฑ์การให้คะแนน</p> <p>ดีมาก 3 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ สัมพันธ์กับท่ารำ และมีความอ่อนช้อยตามท่ารำ</p> <p>ดี 2 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ สัมพันธ์กับท่ารำ แต่ไม่มีความอ่อนช้อยตามท่ารำ</p> <p>พอใช้ 1 คะแนน เมื่อมีลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กับท่ารำ และไม่มี ความอ่อนช้อยตามท่ารำ</p> <p>ปรับปรุง 0 คะแนน เมื่อปฏิบัติไม่ได้เลย</p>

**แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็น

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ชุดกิจกรรมช่วยสร้างความสนใจต่อการเรียนรู้					
2. มีเนื้อหาของชุดกิจกรรมที่น่าสนใจ เชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง					
3. ชุดกิจกรรมมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
4. กิจกรรมของชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
5. สื่อของชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ					
6. ชุดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการปฏิบัติด้านนาฏศิลป์					
7. นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจด้านนาฏศิลป์					
8. วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียน					
9. ชุดกิจกรรมมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มนักเรียนและครู					
10. ชุดกิจกรรมทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย					
รวม					

เกณฑ์การประเมิน

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน



ภาคผนวก จ

การประเมินเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สูตรที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 \sum แทน ผลรวม

3. ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมต่อข้อความในรายการประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด
 4 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมาก
 3 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมปานกลาง
 2 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อย
 1 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. มีองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์.....
3. เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง.....
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม.....
5. มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง....
6. มีสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เหมาะสมกับผู้เรียน.....
7. มีภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน.....
8. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้.....
9. มีเนื้อหาความรู้ที่น่าสนใจ อ่านเข้าใจง่าย.....
10. ผู้เรียนมีโอกาสเสนอผลงานของตนเอง.....
11. ผู้เรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในชั้นเรียน
12. ผู้เรียนได้สรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง.....
13. ใช้เครื่องมือการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสม.....
14. การประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
15. ชุดกิจกรรมได้มุ่งพัฒนาทักษะการปฏิบัติด้าน นาฏศิลป์อย่างแท้จริง.....
รวม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมต่อข้อความในรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

- | | | |
|---|---------|------------------------------|
| 5 | หมายถึง | มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | มีระดับความเหมาะสมมาก |
| 3 | หมายถึง | มีระดับความเหมาะสมปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | มีระดับความเหมาะสมน้อย |
| 1 | หมายถึง | มีระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด |

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
สาระสำคัญ					
1. สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
2. สอดคล้องกับเนื้อหา.....
3. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
4. ใช้ข้อความกะทัดรัด สมบูรณ์ และชัดเจน.....
จุดประสงค์การเรียนรู้					
5. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร.....
6. สอดคล้องกับเนื้อหา.....
7. ใช้ข้อความกะทัดรัด สมบูรณ์ และชัดเจน.....
เนื้อหา					
8. สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....
9. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง
10. เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....
11. มีรายละเอียดที่สมบูรณ์ และชัดเจน.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
กิจกรรมการเรียนรู้					
12. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
13. จัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....
14. ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม.....
15. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ.....
16. มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง
สื่อการเรียนรู้					
17. สอดคล้องกับสาระสำคัญ.....
18. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
19. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้.....
20. เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
21. สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง...
22. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
23. มีการประเมินทักษะการปฏิบัติที่เหมาะสม.....
24. มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม.....
25. ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

**แบบประเมินความสอดคล้องของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ**

- คำชี้แจง** โปรดพิจารณาความสอดคล้องของข้อสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้
- +1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความสอดคล้องกัน
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน
- 1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ไม่มีความสอดคล้องกัน

เนื้อหาชุดที่ 1 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เท้า

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนน		
		+1	0	1
1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เท้า 2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เท้า 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์	ให้นักเรียนปฏิบัติท่าตามที่กำหนด			
	1. ประเท้า			
	2. ยกเท้า (ยกเท้าไว้ข้างหน้า)			
	3. ยกเท้า (ยกเท้าไว้ข้างตัว)			
	4. กระทุ้งเท้า			
	5. กระดกเท้า (กระดกหลัง)			
	6. กระดกเท้า (กระดกเสี้ยว)			
	7. ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง			
8. ปฏิบัติท่ารำได้สวยงาม				

เนื้อหาชุดที่ 2 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนน		
		+1	0	1
1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ 2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์	ให้นักเรียนปฏิบัติท่าตามที่กำหนด			
	1. ตั้งวงบน			
	2. ตั้งวงกลาง			
	3. ตั้งวงล่าง			
	4. จีบ			
	5. หยิบจีบ			
	6. คลายมือจีบ			
	7. ส่ายมือ			
	8. การเดินมือ			
	9. ปฏิบัติท่าที่ได้ถูกต้อง			
10. ปฏิบัติท่าที่ได้สวยงาม				

เนื้อหาชุดที่ 3 ภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนน		
		+1	0	1
1. อธิบายภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท 2. ฝึกปฏิบัติภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัติภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท	ให้นักเรียนปฏิบัติท่าตามที่กำหนด			
	1. ท่าโกรธ			
	2. ท่ารัก			
	3. ท่าเดิน			
	4. ท่าท่าน คุณ เธอ			
	5. ท่าตัวเรา ฉัน			
	6. ท่าสุขสบาย เกษมสำราญ			
	7. ท่าปฏิเสธ			
	8. ท่าดีใจ ยินดี			
	9. ปฏิบัติท่าที่ได้ถูกต้อง			
10. ปฏิบัติท่าที่ได้สวยงาม				

เนื้อหาชุดที่ 4 ทำทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนน		
		+1	0	1
1. อธิบายท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ 2. ฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ 3. เห็นประโยชน์จากการฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์	ให้นักเรียนปฏิบัติท่าตามที่กำหนด			
	1. ท่ารัก ชื่นชม			
	2. ท่าคร่ำครวญ			
	3. ท่าเศร้า โศก			
	4. ท่าเสียใจ			
	5. ท่ายิ้ม			
	6. ท่าคิดถึง			
	7. ท่ายิ่งใหญ่ เกรียงไกร			
	8. ท่ากลัว หวาด			
	9. ปฏิบัติท่าที่ได้ถูกต้อง			
10. ปฏิบัติท่าที่ได้สวยงาม				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินความสอดคล้องของข้อความวัดความพึงพอใจ
ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- คำชี้แจง** โปรดพิจารณาความสอดคล้องของข้อความที่แสดงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน ตามเกณฑ์ ดังนี้
- +1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อความที่แสดงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกัน
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อความที่แสดงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกัน
- 1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อความที่แสดงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมไม่มีความสอดคล้องกัน

ข้อความ	คะแนน		
	+1	0	-1
1. ชุดกิจกรรมช่วยสร้างความสนใจต่อการเรียนรู้			
2. มีเนื้อหาของชุดกิจกรรมที่น่าสนใจ เชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง			
3. ชุดกิจกรรมมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง			
4. กิจกรรมของชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม			
5. สื่อของชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ			
6. ชุดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการปฏิบัติด้านนาฏศิลป์			
7. นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจด้านนาฏศิลป์			
8. วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียน			
9. ชุดกิจกรรมมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มนักเรียนและครู			
10. ชุดกิจกรรมทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 7 ผลการประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่					\bar{X}	ระดับคุณภาพ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5		
1	4.87	4.80	4.80	4.87	4.73	4.81	มากที่สุด
2	4.93	4.87	4.87	4.87	4.80	4.87	มากที่สุด
3	4.93	4.80	4.87	4.80	4.73	4.83	มากที่สุด
4	4.80	4.67	4.73	4.73	4.67	4.72	มากที่สุด
5	4.87	4.73	4.73	4.73	4.73	4.76	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย						4.80	มากที่สุด

ตาราง 8 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัด การเรียนรู้ที่	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					\bar{X}	ระดับคุณภาพ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5		
1	4.88	4.84	4.76	4.80	4.84	4.82	มากที่สุด
2	4.92	4.96	4.92	4.88	4.92	4.92	มากที่สุด
3	4.88	4.88	5.00	4.92	4.92	4.92	มากที่สุด
4	5.00	4.96	4.96	4.96	4.96	4.97	มากที่สุด
5	4.80	4.96	4.96	4.96	4.84	4.90	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย						4.91	มากที่สุด

ตาราง 9 ผลการประเมินของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					ΣR	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
ชุดที่ 1								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
ชุดที่ 2								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
ชุดที่ 3								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					ΣR	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
ชุดที่ 4								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 10 ผลการประเมินความสอดคล้องของข้อความวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					ΣR	IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง



ภาคผนวก ฉ
การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
ของนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 155)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัด หรืองาน
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้น หรืองาน
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 11 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในชั้นการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง

คนที่	คะแนน	
	ระหว่างเรียน (E ₁) (50 คะแนน)	ทดสอบหลังเรียน (E ₂) (40 คะแนน)
1	28	21
2	33	20
3	35	21
$\sum X$	96	62
\bar{X}	32.00	20.67
S.D.	3.61	0.58
ร้อยละ	64.00	51.67

ตาราง 12 แสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในชั้นการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง

ชุด กิจกรรม	n	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E ₁)			ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂)			E ₁ / E ₂
		$\sum X$	A	E ₁	$\sum F$	B	E ₂	
ชุดที่ 1 - 5	3	96	50	64.00	62	40	51.67	64.00 / 51.67

ตาราง 13 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในชั้นการทดลองกับกลุ่มเล็ก

คนที่	คะแนน	
	ระหว่างเรียน (E ₁) (50 คะแนน)	ทดสอบหลังเรียน (E ₂) (40 คะแนน)
1	42	25
2	35	32
3	43	31
4	41	31
5	44	30
6	40	30
7	41	31
8	36	24
9	34	24
$\sum X$	356	258
\bar{X}	39.56	28.67
S.D.	3.64	3.32
ร้อยละ	79.11	71.67

ตาราง 14 แสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในชั้นการทดลองกับกลุ่มเล็ก

ชุด กิจกรรม	n	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E ₁)			ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂)			E ₁ / E ₂
		$\sum X$	A	E ₁	$\sum F$	B	E ₂	
ชุดที่ 1 - 5	9	356	50	79.11	258	40	71.67	79.11 / 71.67

ตาราง 15 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในชั้นการทดลองภาคสนาม

คนที่	คะแนน	
	ระหว่างเรียน (E_1) (50 คะแนน)	ทดสอบหลังเรียน (E_2) (40 คะแนน)
1	39	33
2	43	35
3	45	34
4	43	34
5	43	33
6	41	33
7	41	35
8	38	37
9	39	28
10	37	31
11	37	33
12	44	35
13	41	34
14	41	33
15	37	31
16	45	39
17	35	31
18	36	25
19	39	26
20	43	31
21	38	26
22	41	32
23	43	32
24	37	29
25	42	32

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 15 (ต่อ)

คนที่	คะแนน	
	ระหว่างเรียน (E ₁) (50 คะแนน)	ทดสอบหลังเรียน (E ₂) (40 คะแนน)
26	46	37
27	43	31
28	43	35
29	37	32
30	40	33
$\sum X$	1217	970
\bar{X}	40.56	32.33
S.D.	3.00	3.22
ร้อยละ	81.12	80.83

ตาราง 16 แสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในชั้นการทดลองภาคสนาม

ชุด กิจกรรม	n	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E ₁)			ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂)			E ₁ / E ₂
		$\sum X$	A	E ₁	$\sum F$	B	E ₂	
ชุดที่ 1 - 5	30	1217	50	81.12	970	40	80.83	81.12 / 80.83



ภาคผนวก ช
การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าอำนาจจำแนก ของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาจากสหสัมพันธ์แบบไบซีเรียล (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2545 : 214)

$$r_{bis} = \frac{X - X_L}{S_t} \times \frac{pq}{y}$$

เมื่อ r_{bis}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
X_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเก่ง
X_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอ่อน
S_t	แทน	คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อสอบทั้งฉบับ
p	แทน	สัดส่วนของกลุ่มเก่ง
q	แทน	สัดส่วนของกลุ่มอ่อน
y	แทน	ค่า Ordinate

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจ ใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 125)

$$\text{จากสูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

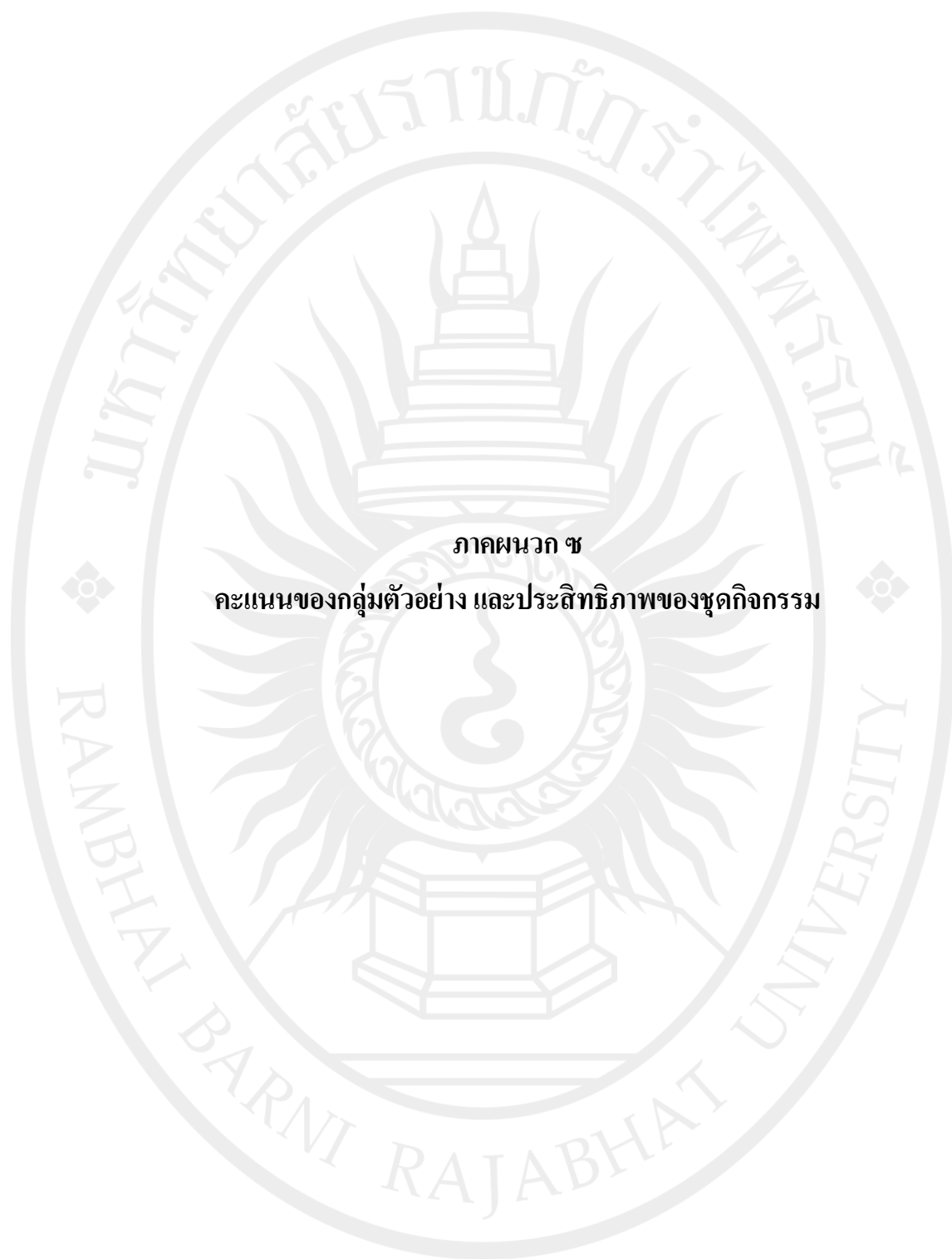
เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของแบบประเมินความพึงพอใจ
S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	คุณภาพ
ชุดที่ 1	1	0.52	เหมาะสม
	2	0.85	เหมาะสม
	3	0.29	เหมาะสม
	4	0.62	เหมาะสม
	5	0.29	เหมาะสม
	6	0.33	เหมาะสม
	7	0.54	เหมาะสม
	8	0.54	เหมาะสม
ค่าความเชื่อมั่น 0.85			
ชุดที่ 2	1	0.29	เหมาะสม
	2	0.55	เหมาะสม
	3	0.65	เหมาะสม
	4	0.38	เหมาะสม
	5	0.38	เหมาะสม
	6	0.49	เหมาะสม
	7	0.65	เหมาะสม
	8	0.55	เหมาะสม
	9	0.29	เหมาะสม
	10	0.54	เหมาะสม
ค่าความเชื่อมั่น 0.89			
ชุดที่ 3	1	0.35	เหมาะสม
	2	0.35	เหมาะสม
	3	0.58	เหมาะสม
	4	0.62	เหมาะสม
	5	0.67	เหมาะสม
	6	0.29	เหมาะสม
	7	0.55	เหมาะสม

ตาราง 17 (ต่อ)

แบบทดสอบ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	คุณภาพ
	8	0.67	เหมาะสม
	9	0.54	เหมาะสม
	10	0.54	เหมาะสม
ค่าความเชื่อมั่น 0.85			
ชุดที่ 4	1	0.56	เหมาะสม
	2	0.35	เหมาะสม
	3	0.62	เหมาะสม
	4	0.54	เหมาะสม
	5	0.38	เหมาะสม
	6	0.46	เหมาะสม
	7	0.46	เหมาะสม
	8	0.67	เหมาะสม
	9	0.67	เหมาะสม
	10	0.55	เหมาะสม
ค่าความเชื่อมั่น 0.92			



ภาคผนวก ข

คะแนนของกลุ่มตัวอย่าง และประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 18 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม

คนที่	คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)			
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D ²
1	20	33	13	169
2	19	34	15	225
3	15	33	18	324
4	20	35	15	225
5	18	34	16	256
6	19	33	14	196
7	24	34	10	100
8	24	32	8	64
9	14	32	18	324
10	20	33	13	169
11	20	33	13	169
12	19	33	14	196
13	22	34	12	144
14	23	34	11	121
15	24	33	9	81
16	21	30	9	81
17	21	31	10	100
18	22	31	9	81
19	16	33	17	289
20	16	33	17	289
21	20	33	13	169
22	20	32	12	144
23	20	32	12	144
24	14	32	18	324
25	19	32	13	169

ตาราง 18 (ต่อ)

คนที่	คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)			
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D ²
26	19	33	14	196
27	21	33	12	144
28	18	33	15	225
29	20	33	13	169
30	20	34	14	196
Σ	588	985	397	5483
\bar{X}	19.60	32.83		
S.D.	2.66	1.05		

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 19 คะแนนระหว่างเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่	คะแนนระหว่างเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม					รวม (50 คะแนน)
	ชุดที่ 1 (10 คะแนน)	ชุดที่ 2 (10 คะแนน)	ชุดที่ 3 (10 คะแนน)	ชุดที่ 4 (10 คะแนน)	ชุดที่ 5 (10 คะแนน)	
1	9	9	8	9	9	44
2	8	8	8	8	9	41
3	9	9	8	8	10	44
4	9	9	8	8	10	44
5	9	9	8	8	10	44
6	9	8	8	10	10	45
7	9	9	8	8	10	44
8	9	9	9	8	8	43
9	9	9	9	8	8	43
10	9	9	9	9	8	44
11	9	9	8	9	8	43
12	9	9	8	9	8	43
13	8	9	9	9	8	43
14	8	9	9	9	8	43
15	8	9	9	9	8	43
16	8	9	8	9	8	42
17	8	9	9	9	8	43
18	9	9	8	9	8	43
19	9	9	8	9	8	43
20	9	9	9	9	9	45
21	9	10	9	9	10	47
22	8	10	9	9	10	46
23	8	10	9	9	9	45
24	8	10	8	9	9	44
25	8	10	8	8	9	43

ตาราง 19 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม					รวม (50 คะแนน)
	ชุดที่ 1 (10 คะแนน)	ชุดที่ 2 (10 คะแนน)	ชุดที่ 3 (10 คะแนน)	ชุดที่ 4 (10 คะแนน)	ชุดที่ 5 (10 คะแนน)	
26	8	9	8	8	9	42
27	8	8	8	9	9	42
28	8	9	9	8	9	43
29	8	9	9	8	9	43
30	8	8	8	9	10	43
Σx	255	271	253	260	266	1,305
\bar{x}	8.50	9.03	8.43	8.67	8.87	43.50
S.D.	0.51	0.56	0.50	0.55	0.82	1.22
ร้อยละ	85.00	90.33	84.33	86.67	88.67	87.00

ตาราง 20 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				คะแนนรวม (40 คะแนน)
	ชุดที่ 1 (10 คะแนน)	ชุดที่ 2 (10 คะแนน)	ชุดที่ 3 (10 คะแนน)	ชุดที่ 4 (10 คะแนน)	
1	8	8	8	9	33
2	9	8	8	9	34
3	8	8	8	9	33
4	9	9	8	9	35
5	9	8	8	9	34
6	8	8	8	9	33
7	9	8	8	9	34
8	8	8	8	8	32
9	8	8	8	8	32
10	8	8	8	9	33
11	8	8	8	9	33
12	8	8	8	9	33
13	9	8	8	9	34
14	8	8	9	9	34
15	8	8	8	9	33
16	8	8	7	7	30
17	7	7	8	9	31
18	7	7	8	9	31
19	8	8	8	9	33
20	8	8	8	9	33
21	8	8	8	9	33
22	8	8	8	8	32
23	8	8	8	8	32
24	8	8	8	8	32

ตาราง 20 (ต่อ)

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				คะแนนรวม (40 คะแนน)
	ชุดที่ 1 (10 คะแนน)	ชุดที่ 2 (10 คะแนน)	ชุดที่ 3 (10 คะแนน)	ชุดที่ 4 (10 คะแนน)	
25	8	8	8	8	32
26	8	8	8	9	33
27	8	8	8	9	33
28	8	8	8	9	33
29	8	8	8	9	33
30	8	8	9	9	34
$\sum X$	243	239	241	262	985
\bar{X}	8.10	8.00	8.03	8.73	32.83
S.D.	0.48	0.32	0.32	0.52	1.05
ร้อยละ	81.00	80.00	80.33	87.33	82.08

ตาราง 21 แสดงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน

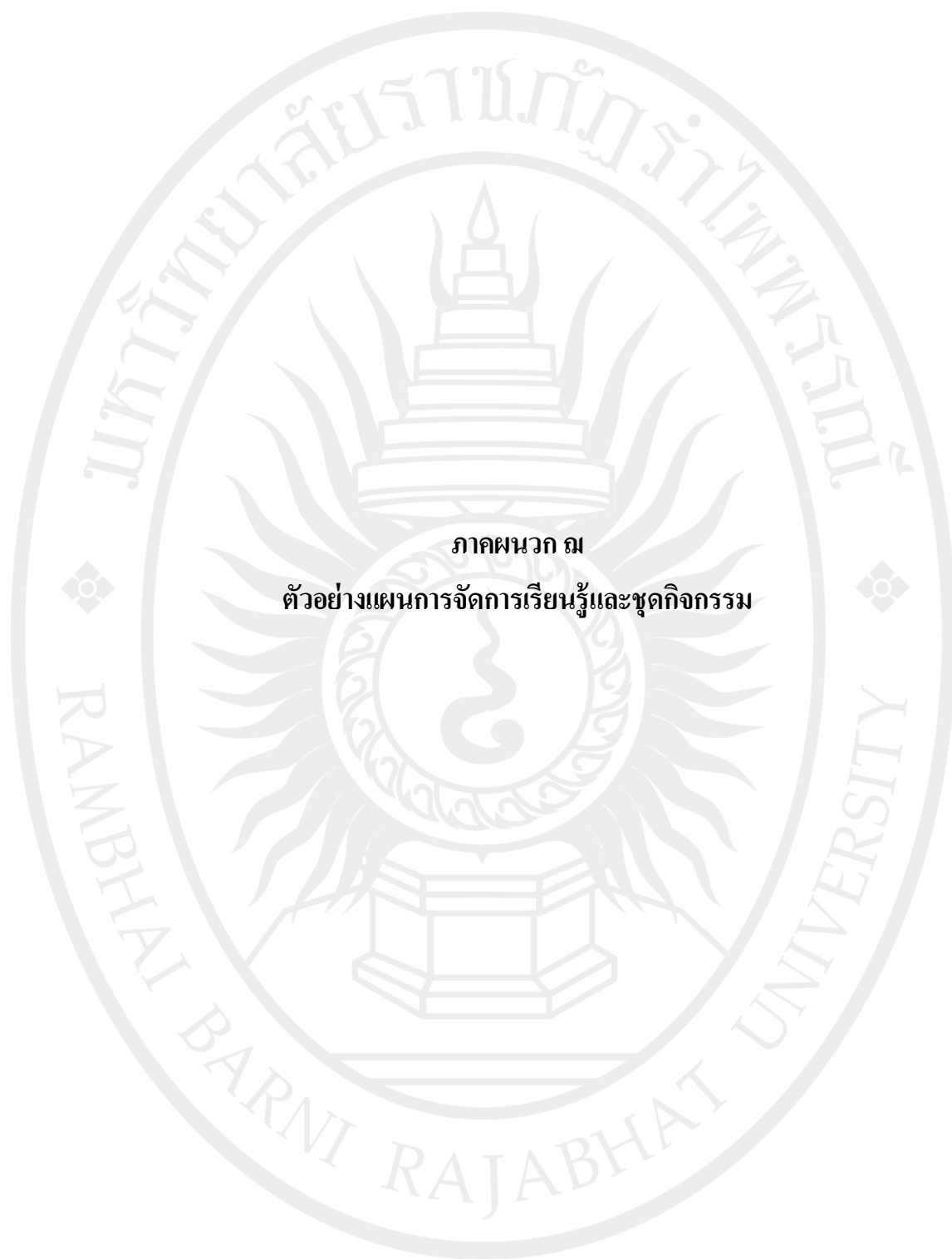
ชุด กิจกรรม	n	ประสิทธิภาพกระบวนการ		ประสิทธิภาพของผลลัพธ์		E_1/E_2		
		(E ₁)	(E ₂)	(E ₁)	(E ₂)			
		$\sum X$	A	E ₁	$\sum F$	B	E ₂	
ชุดที่ 1 - 5	30	1305	50	87.00	985	40	82.08	87.00 / 82.08

ตาราง 22 คะแนนประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรม

คนที่	รายการประเมินข้อที่									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5
2	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4
3	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5
4	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4
5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5
6	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5
7	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
8	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5
9	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5
10	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
11	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
12	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
13	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3
14	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
15	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3
16	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5
17	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5
18	5	3	5	3	4	3	5	5	5	5
19	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
20	5	3	5	3	4	3	5	5	5	5
21	4	5	3	5	4	4	5	5	5	5
22	5	3	5	5	5	4	5	3	5	5
23	5	5	4	4	3	5	5	5	5	5
24	5	3	5	5	5	5	5	5	4	5
25	4	5	4	4	5	5	4	4	5	3
26	5	5	3	5	4	3	5	5	5	5

ตาราง 22 (ต่อ)

คนที่	รายการประเมินข้อที่									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
27	5	4	4	4	4	3	3	4	5	5
28	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5
29	5	5	5	5	3	5	5	4	5	3
30	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Σ	145	136	140	142	140	137	146	144	149	140
\bar{X}	4.83	4.53	4.67	4.73	4.67	4.57	4.87	4.80	4.97	4.67
S.D.	0.38	0.78	0.61	0.58	0.61	0.73	0.43	0.48	0.18	0.71
คะแนนเฉลี่ยรวม 4.73										
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58										



ภาคผนวก ณ
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้และชุดกิจกรรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.1/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง

ศ 3.1 ม.1/3 แสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบง่าย ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์

สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า ได้แก่ การประเท้า การยกเท้า การกระทุ้งเท้า และการกระดกเท้า

ภาระงาน

การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. นำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1.1 ครูชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ในหัวข้อ นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

1.2 ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ในการแสดงและชมการแสดงนาฏศิลป์ โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนรู้จักการแสดงนาฏศิลป์อะไรบ้าง
- นักเรียนเคยแสดงนาฏศิลป์หรือไม่
- นักเรียนคิดว่านาฏศิลป์ไทยมีลักษณะเด่นอย่างไรบ้าง
- นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้แสดงหรือได้ชมการแสดงนาฏศิลป์ไทย
- ถ้านักเรียนต้องการแสดงนาฏศิลป์ไทย 1 การแสดง นักเรียนคิดว่าสิ่งแรกที่ควรฝึกฝน

คืออะไร

- นักเรียนรู้จักนาฏยศัพท์หรือไม่
- นักเรียนคิดว่านาฏยศัพท์คืออะไร
- นักเรียนคิดว่านาฏยศัพท์มีอะไรบ้าง

2. สาธิต และทำตามแบบ (35 นาที)

2.1 ครูอธิบายความหมายของนาฏยศัพท์ ว่านาฏยศัพท์ คือ ศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการรำรายรำ ตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า ซึ่งในการเรียนนาฏศิลป์จะต้องรู้จักและฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า และมี

2.2 ให้นักเรียนดูบัตรภาพนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า และครูอธิบายความหมายของนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า ได้แก่ ประเท้า ยกเท้า กระทุ้งเท้า กระดกเท้า

2.3 นักเรียนคู่วิทัศน์ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ หัวข้อเรื่องนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า

2.4 ครูสาธิตนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้าทีละท่า พร้อมอธิบายประกอบ ดังนี้

2.4.1 ครูสาธิตการประเท้า จากนั้นอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การประเท้า คือ การใช้จมูกเท้าตบพื้นเบา ๆ แล้วยกขึ้น 1 ครั้ง อวัยวะสำคัญที่ใช้ในการประเท้า คือ จมูกเท้า การใช้จมูกเท้าต้องหักปลายนิ้วเท้า หรือเกร็งปลายเท้าทำให้งอนขึ้น

หลังจากครูสาธิตเสร็จให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม 2 - 3 รอบ

2.4.2 ครูสาธิตการยกเท้า จากนั้นอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การยกเท้า คือ การยกเท้าขึ้นเกร็งปลายนิ้วเท้าทำให้งอนขึ้น และเกร็งข้อเท้าให้ตึงขึ้น เรียกว่า การหักข้อเท้า

หลังจากครูสาธิตเสร็จให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม 2 - 3 รอบ

2.4.3 ครูสาธิตการกระทุ้งเท้า จากนั้นอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การกระทุ้งเท้า คือ การวางเท้าไว้ด้านหลังในลักษณะตั้งบนจมูกเท้า แล้วใช้จมูกเท้ากระแทกพื้นเบา ๆ หนึ่งครั้งแล้วยกขึ้น

หลังจากครูสาธิตเสร็จให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม 2 - 3 รอบ

2.4.4 ครูสาธิตการกระดกเท้า จากนั้นอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การกระดกเท้า คือ การยกเท้าขึ้นด้านหลังในลักษณะการส่งเข้าไปด้านหลังให้สูงที่สุดโดยไม่ต้องเอนตัวไปด้านหลัง สิ่งสำคัญ คือ ต้องพยายามดึงส้นเท้าเข้าหาตัวให้มากในลักษณะหักข้อเท้า

หลังจากครูสาธิตเสร็จให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม 2 - 3 รอบ

3. เชื่อมโยง (15 นาที)

3.1 นักเรียนศึกษาการปฏิบัติเพิ่มเติมจากชุดกิจกรรม

3.2 ให้นักเรียนจับคู่ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า แล้วออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนทีละ 5 คู่

ชั่วโมงที่ 2

4. แสดงออก (40 นาที)

4.1 ให้นักเรียนออกมาแสดงนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้าทำต่าง ๆ จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันบอกชื่อท่านาฏยศัพท์ พร้อมอธิบายลักษณะพิเศษของท่านาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้าทีละท่า โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- นาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้าที่เพื่อนแสดง เรียกว่าอะไร
- ลักษณะที่แตกต่างจากท่าอื่น คืออะไร

5. ปรับปรุงและประยุกต์ใช้ (20 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- เพราะอะไรนักเรียนจึงต้องเรียนรู้นาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า (ตัวอย่างคำตอบ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานที่ใช้ในการรำรำและเป็นพื้นฐานของการเรียนนาฏศิลป์)

5.2 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

นาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า เป็นพื้นฐานที่ใช้ในการรำรำและเป็นพื้นฐานของนาฏศิลป์ไทย การฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เริ่มต้นฝึกการรำรำ ถ้าเราฝึกฝนนาฏยศัพท์ในการใช้เท้าได้อย่างคล่องแคล่ว จะทำให้เราเรียนรำรำหรือเรียนนาฏศิลป์ได้อย่างสวยงามและง่ายขึ้น

5.3 นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากชุดกิจกรรม และทำภาระงาน และแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

สื่อการเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
2. วิดีทัศน์ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
3. บัตรภาพ นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล
 - ประเมินภาระงาน การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)
 - ทดสอบความรู้ความเข้าใจ
2. เครื่องมือ
 - แบบประเมินภาระงาน
 - แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ

การประเมินภาระงาน พิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics) เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน			
	4	3	2	1
1. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ถูกต้องตามที่กำหนด				
2. ความอ่อนช้อย สวยงามของท่ารำ				
3. ความถูกต้องของลักษณะท่ารำ				
4. ความตั้งใจในการศึกษาปฏิบัติ				
5. ปฏิบัติท่านาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง สวยงามครบทุกท่า				
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน	
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
19 - 20	4 (ดีมาก)
16 - 18	3 (ดี)
12 - 15	2 (พอใช้)
1 - 11	1 (ควรปรับปรุง)

ชุด กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดกิจกรรมที่ 1
นาฏศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า



จัดทำโดย
นางสาวหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์
โรงเรียนมะขามสารเสรี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการสร้างชุดกิจกรรมครั้งนี้ ได้มีการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีภาพ และวีดิทัศน์ประกอบเนื้อหา ทำให้ชุดกิจกรรมนี้มีความน่าสนใจและน่าเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ทำให้ชุดกิจกรรมนี้มีความสมบูรณ์ และเหมาะสมต่อการนำไปใช้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คู่มือครู	ค
คู่มือนักเรียน	จ
ชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า	1
กิจกรรมการเรียนรู้	1
การประเมินภาระงาน	4
ใบความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า	5
ความหมายของนาฏยศัพท์	5
ประเท้า	5
ขั้นตอนการประเท้า	5
กิจกรรมการปฏิบัติ	6
การยกเท้า	6
ขั้นตอนการยกเท้า	7
กิจกรรมการปฏิบัติ	8
กระทุ้งเท้า	11
ขั้นตอนการกระทุ้งเท้า	12
กิจกรรมการปฏิบัติ	12
กระดกเท้า	13
ขั้นตอนการกระทุ้งเท้า	14
กิจกรรมการปฏิบัติ	15
แบบประเมินการปฏิบัติ	16
แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ	21
เฉลยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ	22
เอกสารอ้างอิง	23

คู่มือครู

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. ชุดกิจกรรมที่ 1 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า ประกอบด้วย
 1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ วีดิทัศน์ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดง นาฏศิลป์ / บัตรภาพแสดงทักษะพื้นฐานนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
 5. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า มีดังนี้
 1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
 2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
 3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้เวลา 2 ชั่วโมง มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

ชั่วโมงที่ 1

 1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูผู้สอนชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ บทบาทของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล
 2. สาธิต และทำตามแบบ โดยครูผู้สอนสาธิตให้ผู้เรียนดูและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน ในการสังเกต ชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ พื้นฐานของการปฏิบัตินาฏศิลป์ จากนั้นให้ผู้เรียนทำตามแบบที่สาธิตเป็นทักษะย่อย โดยปฏิบัติตามทีละขั้นตอน เริ่มฝึกจากการฝึกท่าพื้นฐานทีละท่า และฝึกอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน
 3. เชื่อมโยง โดยเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ

ชั่วโมงที่ 2

 4. แสดงออก โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำ ลีงนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์ ด้วยความมั่นใจ

5. ปรับปรุงและประยุกต์ใช้ โดยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น จนสามารถประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ และครูผู้สอนทำหน้าที่ประเมินผลผู้เรียน

4. บทบาทของครูผู้สอน

1. จัดเตรียมชุดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้พร้อม
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามขั้นตอน
3. สร้างแรงใจให้ผู้เรียนศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียนรู้
4. แนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้เรียน
5. ประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง

คู่มือนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้เรียน

1. ชุดกิจกรรมที่ 1 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมง ให้นักเรียนศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมอย่างละเอียดถี่ถ้วน และปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรม

2. เอกสารในชุดกิจกรรมประกอบด้วย

1. คู่มือนักเรียน
2. ใบความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
3. บัตรภาพ นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
4. วิดีทัศน์ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
5. ใบกิจกรรม

6. แบบประเมินผล

3. จุดประสงค์ในการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า มีดังนี้

1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์

4. กิจกรรมที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

4.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า นักเรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ ดังนี้

4.1.1 อ่านคำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

4.1.2 ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์ในการแสดงและชมการแสดง

นาฏศิลป์

4.1.3 ฟังคำอธิบายเกี่ยวกับความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ จากครูผู้สอน

4.1.4 ร่วมกันอภิปราย ภาพนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

4.1.5 ดูวีดิทัศน์ ในหัวข้อ นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

4.1.6 สังเกตการสาธิตนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

4.1.7 ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

4.1.8 แสดงทักษะพื้นฐาน นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

4.1.9 ร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้ และทักษะที่ได้เรียนรู้

4.1.10 นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากชุดกิจกรรม และทำภาระงาน และแบบทดสอบ

เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

ชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.1/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง

ศ 3.1 ม.1/3 แสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบง่าย ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกและอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
2. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า
3. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์

สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า ได้แก่ การประเท้า การยกเท้า การกระทุ้งเท้า และการกระดกเท้า

ภาระงาน

การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. นำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1.1 ครูชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ในหัวข้อ นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

1.2 ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ในการแสดงและชมการแสดงนาฏศิลป์ โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนรู้จักการแสดงนาฏศิลป์อะไรบ้าง
- นักเรียนเคยแสดงนาฏศิลป์หรือไม่

- นักเรียนคิดว่านาฏศิลป์ไทยมีลักษณะเด่นอย่างไรบ้าง
- นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้แสดงหรือได้ชมการแสดงนาฏศิลป์ไทย
- ถ้านักเรียนต้องการแสดงนาฏศิลป์ไทย 1 การแสดง นักเรียนคิดว่าสิ่งแรกที่ควรฝึกฝนคืออะไร

- นักเรียนรู้จักนาฏยศัพท์หรือไม่
- นักเรียนคิดว่านาฏยศัพท์คืออะไร
- นักเรียนคิดว่านาฏยศัพท์มีอะไรบ้าง

2. สถิติ และทำตามแบบ (35 นาที)

2.1 ครูอธิบายความหมายของนาฏยศัพท์ว่า นาฏยศัพท์ คือ ศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการรำรำ ตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า ซึ่งในการเรียนนาฏศิลป์จะต้องรู้จักและฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า และมี

2.2 ให้นักเรียนดูบัตรภาพนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า และครูอธิบายความหมายของนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า ได้แก่ ประเท้า ยกเท้า กระทบเท้า กระทบเท้า

2.3 นักเรียนคู่วิทัศน์ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ หัวข้อเรื่องนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า

2.4 ครูสาธิตนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้าที่ละท่า พร้อมอธิบายประกอบ ดังนี้

2.4.1 ครูสาธิตการประเท้า จากนั้นอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การประเท้า คือ การใช้จุมกเท้าตบพื้นเบา ๆ แล้วยกขึ้น 1 ครั้ง อวัยวะสำคัญที่ใช้ในการประเท้า คือ จุมกเท้า การใช้จุมกเท้าต้องหักปลายนิ้วเท้า หรือเกร็งปลายเท้าทำให้งอนขึ้น

หลังจากครูสาธิตเสร็จให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม 2 - 3 รอบ

2.4.2 ครูสาธิตการยกเท้า จากนั้นอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การยกเท้า คือ การยกเท้าขึ้นเกร็งปลายนิ้วเท้าทำให้งอนขึ้น และเกร็งข้อเท้าให้ตึงขึ้น เรียกว่า การหักข้อเท้า

หลังจากครูสาธิตเสร็จให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม 2 - 3 รอบ

2.4.3 ครูสาธิตการกระทบเท้า จากนั้นอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การกระทบเท้า คือ การวางเท้าไว้ด้านหลังในลักษณะต้งบนจุมกเท้า แล้วใช้จุมกเท้ากระทบพื้นเบา ๆ หนึ่งครั้งแล้วยกขึ้น

หลังจากครูสาธิตเสร็จให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม 2-3 รอบ

2.4.4 ครูสาธิตการกระทบเท้า จากนั้นอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การกระทบเท้า คือ การยกเท้าขึ้นด้านหลังในลักษณะการส่งเข้าไปด้านหลังให้สูงที่สุดโดยไม่ต้องเอนตัวไปด้านหลัง สิ่งสำคัญ คือ ต้องพยายามดึงส้นเท้าเข้าหาตัวให้มากในลักษณะหักข้อเท้า

หลังจากครูสาธิตเสร็จให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม 2 - 3 รอบ

3. เชื่อมโยง (15 นาที)

3.1 นักเรียนศึกษาการปฏิบัติเพิ่มเติมจากชุดกิจกรรม

3.2 ให้นักเรียนจับคู่ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า แล้วออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน

ทีละ 5 คู่

ชั่วโมงที่ 2

4. แสดงออก (40 นาที)

4.1 ให้นักเรียนออกมาแสดงนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้าท่าต่าง ๆ จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันบอกรายชื่อนาฏยศัพท์ พร้อมอธิบายลักษณะพิเศษของท่านาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้าทีละท่า โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- นาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้าที่เพื่อนแสดง เรียกว่าอะไร
- ลักษณะที่แตกต่างจากท่าอื่น คืออะไร

5. ปรับปรุงและประยุกต์ใช้ (20 นาที)

5.1 ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- เพราะอะไรนักเรียนจึงต้องเรียนรู้นาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า (ตัวอย่างคำตอบเพื่อใช้เป็นพื้นฐานที่ใช้ในการรำรำและเป็นพื้นฐานของการเรียนนาฏศิลป์)

5.2 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

นาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า เป็นพื้นฐานที่ใช้ในการรำรำและเป็นพื้นฐานของนาฏศิลป์ไทย การฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เริ่มต้นฝึกการรำรำ ถ้าเราฝึกฝนนาฏยศัพท์ในการใช้เท้าได้อย่างคล่องแคล่ว จะทำให้เราเรียนรำรำหรือเรียนนาฏศิลป์ได้อย่างสวยงามและง่ายขึ้น

5.3 นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากชุดกิจกรรม และทำภาระงาน และแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

สื่อการเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
2. วิดีทัศน์ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
3. บัตรภาพ นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล
 - ประเมินภาระงาน การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)
 - ทดสอบความรู้ความเข้าใจ
2. เครื่องมือ
 - แบบประเมินภาระงาน
 - แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ

การประเมินภาระงานพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics) เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน			
	4	3	2	1
1. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ถูกต้องตามที่กำหนด				
2. ความอ่อนช้อย สวยงามของท่ารำ				
3. ความถูกต้องของลักษณะท่ารำ				
4. ความตั้งใจในการศึกษาปฏิบัติ				
5. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง สวยงามครบทุกท่า				
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน	
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
19 - 20	4 (ดีมาก)
16 - 18	3 (ดี)
12 - 15	2 (พอใช้)
1 - 11	1 (ควรปรับปรุง)

ใบความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

ความหมายของนาฏยศัพท์

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ ที่ใช้เกี่ยวกับการเรียกท่ารำ กิริยาที่แสดง มีส่วนศีรษะใบหน้าและไหล่ ส่วนแขนและมือ ส่วนของลำตัว ส่วนขาและเท้า

นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

1. ประเท้า

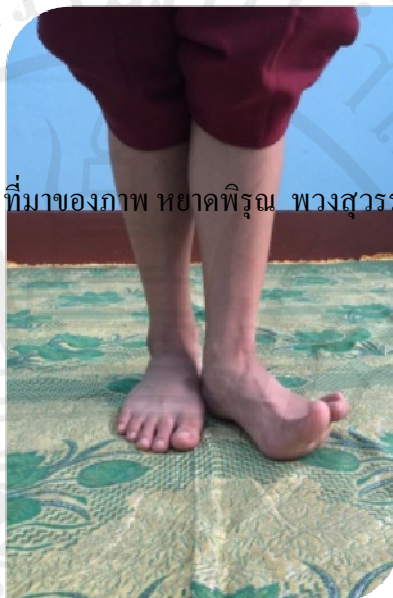


ภาพประกอบ 2 ท่าประเท้า

ขั้นตอนการประเท้า

1. การประเท้านี้จะประเท้าไหนก่อนก็ได้ แต่จะประเท้าเดียวพร้อม ๆ กันไม่ได้
2. ถ้าประเท้าซ้าย ก่อนอื่นต้องย่อตัวลงแล้วถ่าน้ำหนักให้มาอยู่ขวา ส่วนขาซ้ายเวลานี้มีน้ำหนักเบามาก เพราะจะใช้ประแล้วก็ยึด - ยวบ

3. พอยุบลงแล้วดึงปลายนิ้วเท้าทั้ง 5 นิ้ว ขึ้นมาให้มากที่สุด



ที่มาของภาพ หยอดพิรุณ พวงสุวรรณณ์

4. แล้วกระดกปลายเท้าขึ้นโดยการใช้สันเท้ายันพื้นไว้แล้วจึงตบเท้าขวาลงพื้นเบาๆ และยกขึ้นเวลาตบเท้าลงไปจะต้องใช้จมูกเท้าอย่าให้ปลายนิ้วเท้า (จมูกเท้า หมายถึง กล้ามเนื้อบริเวณโคนนิ้ว (ปลายฝ่าเท้า) การจรดเท้าต้องกระดกปลายนิ้วทุกครั้ง)

5. การจะยกเท้าขึ้นมานั้นต้องยกขึ้นมาในลักษณะกระชากเข้าขึ้นมาเล็กน้อย



ที่มาของภาพ หยอดพิรุณ พวงสุวรรณณ์

6. ถ้าจะประเท้าขวาก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับเท้าซ้ายการประเท้านี้ความสัมพันธ์อยู่ที่
ยึด - ยวบ ประ - ยก ต้องเป็นจังหวะที่ติดต่อกันจึงจะใช้ได้

7. การประเท้านี้มีอยู่ 2 แบบ แบบที่ 1 ประแล้วยกขึ้น แบบที่ 2 คือ ประอยู่กับที่
กิจกรรมการปฏิบัติ

1. นักเรียนสังเกตการสาธิตการประเท้า จากครูผู้สอน
2. นักเรียนศึกษาขั้นตอนการประเท้าจากชุดกิจกรรม
3. นักเรียนศึกษาขั้นตอนการประเท้าจากวีดิทัศน์
4. นักเรียนจับคู่ฝึกปฏิบัติการประเท้า แล้วเตรียมออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนทีละ 5 คู่

2. ยกเท้า

ยกเท้า คือ ลักษณะการใช้เท้ายกขึ้น โดยฝ่าเท้าลงล่าง



ภาพประกอบ 3 ท่ายกเท้าซ้ายไปข้างหน้า

ขั้นตอนการยกเท้า

ยกเท้า มีอยู่ 2 วิธี วิธีที่ 1 ยกเท้าไว้ข้างหน้า วิธีที่ 2 ยกเท้าไว้ข้างตัว

วิธีที่ 1 ยกเท้าไว้ข้างหน้า

ตัวนาง

1. ตัวนาง วางเท้าทั้งสองให้เสมอกัน แล้วถ่ายน้ำหนักตัวให้มารวมกันอยู่ที่ขาข้างขวา ส่วนเท้าซ้ายนั้นคงให้ล้าไปข้างหน้าเลยเท้าขวาขึ้นไปเล็กน้อย



ที่มาของภาพ ทยาดพิรุณ
พวงสุวรรณศรี

2. แล้วย่อลงและยกเท้าซ้ายขึ้นไว้ข้างหน้า เมื่อยกเท้าขึ้นมาต้องให้หน้าขาได้ระดับเป็นเส้นตรง หนีบน่องเข้ามา
3. การยกเท้าต้องอยู่ในลักษณะย่อจึงจะยืนอยู่



ที่มาของภาพ ทยาดพิรุณ
พวงสุวรรณศรี

ตัวพระ

1. ตัวพระ วางเท้าทั้งสองให้เสมอกัน แล้วถ่าน้ำหนักตัวให้มารวมกันอยู่ที่ขาข้างขวา ส่วนเท้าซ้ายนั้นคงให้ล้าไปข้างหน้าเลยเท้าขวาขึ้นไปเล็กน้อย เท้าขวาเบนปลายเท้าไปทางขวามือพอสมควร

2. ย่อลงและยกเท้าซ้ายขึ้นไว้ข้างหน้า เมื่อยกเท้าขึ้นมาต้องให้หน้าขาได้ระดับเป็นเส้นตรง และเบะปลายเข่าออกปลายเท้าให้ชี้ไปทางซ้ายมือ ส่วนส้นเท้าอย่าให้ตรงกับส้นหน้าแข้งข้างขวา



ที่มาของภาพ หยาดพิรุณ
พวงสุวรรณีย์

3. หักข้อเท้าขึ้นให้นิ้วเท้าทั้ง 5 ตั้งให้นิ้วหัวแม่เท้าตรงกับส้นหน้าแข้ง ส่วนฝ่าเท้าตรง
4. การยกเท้าขึ้นจะต้องอยู่ในลักษณะย่อจึงจะยืนอยู่



ที่มาของภาพ หยาดพิรุณ
พวงสุวรรณีย์



ภาพประกอบ 4 ท่ายกเท้าซ้ายไว้ข้างตัว

วิธีที่

2

ยกเท้าไว้ข้างตัว

ตัวนาง

1. ตัวนางวางเท้าทั้งสองให้เสมอกัน แล้วถ่ายน้ำหนักตัวให้มารวมกันอยู่ที่ขาข้างขวา ส่วนเท้าซ้ายนั้นคงให้ล้าไปข้างหน้าเลยเท้าขวาขึ้นไปเล็กน้อย
2. แล้วย่อลงและยกเท้าซ้ายขึ้นใช้วิธี “เดี้ยว” แทน คือ ใช้สันเท้าจรดขาอีกข้างหนึ่ง ไม่สูงมากนัก

3. แเบะปลายเข่าเหมือนตัวพระ หักข้อเท้าขึ้นให้นิ้วเท้าทั้ง 5 ดิ่ง

ตัวพระ

1. ตัวพระ วางเท้าทั้งสองให้เสมอกัน แล้วถ่ายน้ำหนักตัวให้มารวมกันอยู่ที่ขาข้างขวา เท้าทั้งสองอยู่ในระดับเดียวกัน
2. ปลายเท้าทั้งสองต่างก็เบนออกไปคนละทางแต่พอสมควร แล้วจึงย่อลงยกเท้าซ้ายขึ้นมาไว้ข้าง ๆ ตัวให้ได้มุมฉากกับลำตัวให้หน้าขาได้ระดับเป็นเส้นตรง หนีบน่องเข้ามาเล็กน้อย
3. ปลายเท้าชี้ไปข้าง ๆ ตัว แล้วหักข้อเท้าขึ้นมา นิ้วทั้ง 5 นิ้วต้องตั้ง ให้นิ้วหัวแม่เท้าตรงกับสันหน้าแข้ง ส่วนฝ่าเท้า นั้นต้องตรงไม่บิดเบี้ยวหรือตะแคง
4. การยกเท้านี้ต้องอยู่ในลักษณะย่อ

กิจกรรมการปฏิบัติ

1. นักเรียนสังเกตการสาธิตการยกเท้า จากครูผู้สอน
2. นักเรียนศึกษาขั้นตอนการยกเท้าจากชุดกิจกรรม
3. นักเรียนศึกษาขั้นตอนการยกเท้าจากวีดิทัศน์
4. นักเรียนจับคู่ฝึกปฏิบัติการยกเท้า แล้วเตรียมออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนทีละ 5 คู่

3. กระทุ้งเท้า

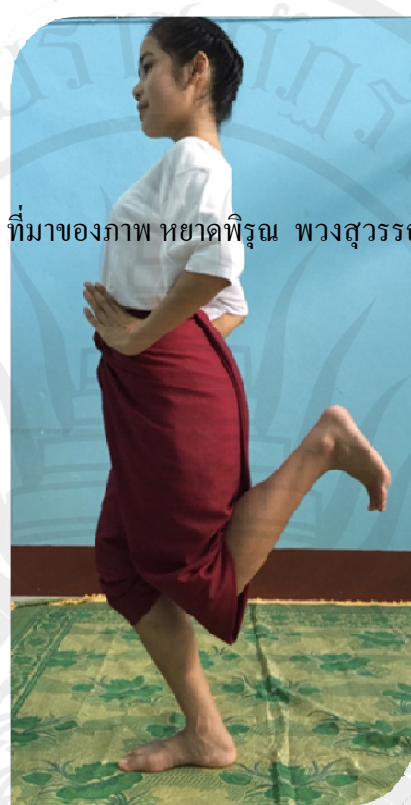
กระทุ้งเท้า จะกระทุ้งด้วยเท้าใดก็ได้ ก่อนการกระทุ้งเท้ามักจะก้าวเท้าใดเท้าหนึ่งไปข้างหน้า และต้องให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าหน้าให้มากที่สุดที่จะมากได้ สมมุติว่าเท้าที่กำลังก้าวหรือเท้าขวา เท้าซ้ายซึ่งเป็นเท้าหลังพยายามให้น้ำหนักตัวลงบนเท้าซ้ายน้อยที่สุด ต่อจากนี้ถึงตอนที่เรียกว่ากระทุ้ง คือ การยกเท้าซ้ายที่อยู่ข้างหลังขึ้นสูงเล็กน้อย แล้วใช้มุกเท้าเตะกระทุ้งพื้นเบา ๆ แล้วยกขึ้นทันที การยกเท้าหลังจากการกระทุ้งนี้เรียกว่ากระดก หักข้อเท้าเข้าหาหน้าแข้ง นิ้วเท้าตั้ง ขาที่ยืนจะต้องย่อเข่าลงและดันเข้า ที่ยกขึ้นออกไปข้างหลังให้มากที่สุด



ที่มาของภาพ หยาตพิรุณ พวงสุวรรณ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพประกอบ 5 ทำกระทุ้งเท้า 1



ที่มาของภาพ หยาตพิรุณ พวงสุวรรณ

ภาพประกอบ 6 ทำกระทู้เท้า 2

ขั้นตอนการกระทู้เท้า

เปิดอยู่

1. วางเท้าข้างใดข้างหนึ่งไว้ข้างหลัง โดยให้ส่วนของจมูกเท้าวางอยู่บนพื้นส่วนส้นเท้า

2. เท้าที่วางอยู่ข้างหน้าย่อเข่าลงพร้อมทั้งยกเท้าหลังขึ้น

3. กระแทกจมูกเท้าของเท้าหลังลงกับพื้นเบา ๆ แล้วยกขึ้น

กิจกรรมการปฏิบัติ

1. นักเรียนสังเกตการสาธิตการกระทู้เท้า จากครูผู้สอน

2. นักเรียนศึกษาขั้นตอนการกระทู้เท้าจากชุดกิจกรรม

3. นักเรียนศึกษาขั้นตอนการกระทู้เท้าจากวีดิทัศน์

4. นักเรียนจับคู่ฝึกปฏิบัติการกระทู้เท้า แล้วเตรียมออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนทีละ 5 คู่

4. กระจกเท้า

กระจกเท้า เป็นการใช้ท่าร่ำต่อเนื่องกับการกระทุ้งเท้า แต่บางครั้งก้าวเท้าและกระจกเท้าตามทันที โดยไม่ผ่านการกระทุ้งเท้าก็ได้ เมื่อกระจกเท้าหรือยกเท้าขึ้นไปข้างหลังแล้ว ให้น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าที่ยืนอยู่ และพยายามส่งเท้าและส่งเข้าถูกต้องจะรู้สึกตึงหน้าขา ส่วนฝ่าเท้าของเท้าที่กระแทกจะต้องหักข้อตรงหลังเท้าเข้าหาหน้าแข้งไม่บิดเบี้ยวไปทางหนึ่งทางใด นิ้วเท้าทั้งห้าตั้งเท่ากัน

กระจกเท้า มี 2 วิธี คือ

1. กระจกหลัง
2. กระจกเสี้ยว



ที่มาของภาพ หยอดพิรุณ พวงสุวรรณ

ขั้นตอนการกระดกเท้า

1. กระดกหลัง คือ การยกเท้าไปข้างหลัง
 - 1.1 วางเท้าข้างใดข้างหนึ่งไว้ข้างหลังด้วยจมูกเท้า
 - 1.2 กระแทกจมูกเท้าหลังลงกับพื้นเบา ๆ ยกเท้าหลังขึ้นหักข้อเท้าเข้าหาลำเท้า และส่งเข้าไปข้างหลังมาก ๆ
 - 1.3 ให้ส้นเท้าชิดกับก้นโดยการถีบขาที่กระดกไปข้างหลังมาก ๆ ย่อตัวลง หรือย่อเข้าที่ยืนลง



ที่มาของภาพ หยอดพิรุณ พวงสุวรรณ

ภาพประกอบ 8 ท่ากระดกเสี้ยว

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. กระดกเสี้ยว คล้ายกระดกหลัง แต่ยกเท้ากระดกเฉียง ไปด้านข้างซึ่งถ้ามองข้างหน้า จะสามารถมองเท้าที่กระดกขึ้นได้ ชัดเจน ย่อตัวลงหรือย่อเข้าที่ยืนลง

กิจกรรมการปฏิบัติ

1. นักเรียนสังเกตการสาธิตการกระดกเท้า จากครูผู้สอน
2. นักเรียนศึกษาขั้นตอนการกระดกเท้าจากชุดกิจกรรม
3. นักเรียนศึกษาขั้นตอนการกระดกเท้าจากวีดิทัศน์
4. นักเรียนจับคู่ฝึกปฏิบัติการกระดกเท้า แล้วเตรียมออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนทีละ 5 คู่

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ พิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)
เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ทำประจำ

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน			
	4	3	2	1
1. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ถูกต้องตามที่กำหนด				
2. ความอ่อนช้อย สวยงามของท่ารำ				
3. ความถูกต้องของลักษณะท่ารำ				
4. ความตั้งใจในการศึกษาปฏิบัติ				
5. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง สวยงามครบทุกขั้นตอน				
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน	
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
19 - 20	4 (ดีมาก)
16 - 18	3 (ดี)
12 - 15	2 (พอใช้)
1 - 11	1 (ควรปรับปรุง)

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ พิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)
เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ทำยกเท้า

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน			
	4	3	2	1
1. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ถูกต้องตามที่กำหนด				
2. ความอ่อนช้อย สวยงามของท่ารำ				
3. ความถูกต้องของลักษณะท่ารำ				
4. ความตั้งใจในการศึกษาปฏิบัติ				
5. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง สวยงามครบทุกขั้นตอน				
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน	
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
19 - 20	4 (ดีมาก)
16 - 18	3 (ดี)
12 - 15	2 (พอใช้)
1 - 11	1 (ควรปรับปรุง)

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ พิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)
เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ทำกระทู้เท้า

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน			
	4	3	2	1
1. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ถูกต้องตามที่กำหนด				
2. ความอ่อนช้อย สวยงามของท่ารำ				
3. ความถูกต้องของลักษณะท่ารำ				
4. ความตั้งใจในการศึกษาปฏิบัติ				
5. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง สวยงามครบทุกขั้นตอน				
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน	
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
19 - 20	4 (ดีมาก)
16 - 18	3 (ดี)
12 - 15	2 (พอใช้)
1 - 11	1 (ควรปรับปรุง)

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ พิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)
เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ทำกระดาษ

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน			
	4	3	2	1
1. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ถูกต้องตามที่กำหนด				
2. ความอ่อนช้อย สวยงามของท่ารำ				
3. ความถูกต้องของลักษณะท่ารำ				
4. ความตั้งใจในการศึกษาปฏิบัติ				
5. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง สวยงามครบทุกขั้นตอน				
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน	
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
19 - 20	4 (ดีมาก)
16 - 18	3 (ดี)
12 - 15	2 (พอใช้)
1 - 11	1 (ควรปรับปรุง)

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ พิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)
เรื่อง การปฏิบัตินาฏยศัพท์ (นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ ถูกต้องตามที่ กำหนด	ปฏิบัติ นาฏยศัพท์ ได้ถูกต้อง ตามที่กำหนด ทุกท่า	ปฏิบัติ นาฏยศัพท์ได้ ถูกต้องตาม ที่กำหนดทุกท่า แต่มี ข้อบกพร่อง เล็กน้อย	ปฏิบัติ นาฏยศัพท์ได้ ถูกต้องตาม ที่กำหนดทุกท่า แต่มีข้อบกพร่อง เป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติ นาฏยศัพท์ ไม่ถูกต้อง มากกว่า 2 ท่า ขึ้นไป
2. ความอ่อนช้อย สวยงามของท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำได้ อ่อนช้อย สวยงามตาม แบบแผนท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำ ไม่อ่อนช้อย ไม่สวยงามตาม แบบแผน 1 - 2 ท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำ ไม่อ่อนช้อย ไม่สวยงามตาม แบบแผน 3 ท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำ ไม่อ่อนช้อย ไม่สวยงามตาม แบบแผน 4 ท่ารำ
3. ความถูกต้องของ ลักษณะท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำได้ ถูกต้องทุกท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำได้ ไม่ถูกต้อง 1 - 2 ท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำได้ ไม่ถูกต้อง 3 ท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำได้ ไม่ถูกต้อง 4 ท่ารำ
4. ความตั้งใจ ในการศึกษาปฏิบัติ	มีความตั้งใจ ในการศึกษา ปฏิบัติทุกท่ารำ	มีความตั้งใจ ในการศึกษา ปฏิบัติเป็น ส่วนใหญ่	มีความตั้งใจ ในการศึกษา ปฏิบัติเป็นบาง ท่า	ไม่มีความตั้งใจ ในการศึกษา ปฏิบัติระหว่าง การรำ
5. ปฏิบัติท่า นาฏยศัพท์ได้ ถูกต้อง สวยงาม ครบทุกขั้นตอน	ปฏิบัติท่า นาฏยศัพท์ได้ ถูกต้อง สวยงาม ครบทุกขั้นตอน ทุกท่า	ปฏิบัติท่า นาฏยศัพท์ได้ ถูกต้อง สวยงาม ครบทุกขั้นตอน ทุกท่าแต่มี ข้อบกพร่อง เล็กน้อย	ปฏิบัติท่า นาฏยศัพท์ได้ ถูกต้อง สวยงาม ครบทุกขั้นตอน ทุกท่าแต่มี ข้อบกพร่อง เป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติท่า นาฏยศัพท์ ไม่ถูกต้อง ไม่สวยงาม มากกว่า 2 ท่า ขึ้นไป

แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นาฏยศัพท์ที่หมายถึงอะไร

.....

2. จงเขียนขั้นตอนการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า

2.1 ประเท้า

.....

2.2 ยกเท้า

.....

2.3 กระหุ่งเท้า

.....

2.4 กระดกเท้า

.....

3. จงเขียนประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า

.....

เฉลยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ

1. นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ ที่ใช้เกี่ยวกับการเรียกท่ารำ กิริยาที่แสดงมีส่วนศีรษะใบหน้าและไหล่ ส่วนแขนและมือ ส่วนของลำตัว ส่วนขาและเท้า

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ

2.1 ขั้นตอนการปฏิบัติ ประเท้า

2.1.1 ถ้าประเท้าขวา ก่อนอื่นต้องย่อตัวลงแล้วถ่าน้ำหนักให้มาอยู่ขาซ้าย ส่วนขาขวาจะใช้ประแล้วก็ยืด - ยุบ พอยุบลงแล้วดึงปลายนิ้วเท้าทั้ง 5 นิ้ว ขึ้นมาให้มากที่สุด

2.1.2 กระทบปลายเท้าขึ้น โดยการใช้นิ้วเท้ายันพื้นไว้แล้วจึงตบเท้าขวาลงพื้นเบา ๆ และยกขึ้นเวลาตบเท้าลงไปจะต้องใช้จมูกเท้าอย่าให้ปลายนิ้วเท้า

2.1.3 การจะยกเท้าขึ้นมานั้นต้องยกขึ้นมาในลักษณะกระชากเข้าขึ้นมาเล็กน้อย

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติ ยกเท้า

2.2.1 ตัวพระ ยกเท้าข้างใดข้างหนึ่งขึ้นกันเข้าออกส่งลำขาส่วนที่ยกไปข้างหน้า

2.2.2 ชักสั้นเท้า เชิดปลายเท้าให้ตั้งขึ้นหักข้อเท้าเข้าหาลำขาค่อยเท้าข้างที่ยืน

2.2.3 ตัวนาง ยกข้อเท้าข้างใดข้างหนึ่งไม่ต้องกันเข้าออกไปด้านข้างให้ปลายเท้าตรงไปข้างหน้า

2.2.4 ส่งลำขาส่วนหน้าไปข้างหน้าเล็กน้อย กระดกสั้นเท้าที่ยกต่ำลงว่าเข้าที่ยืนมากกว่าตัวพระ เท้าที่ยกเชิดปลายเท้าขึ้นย่อเข้าข้างที่ยืน

2.3 ขั้นตอนการปฏิบัติ กระทุ้งเท้า

2.3.1 วางเท้าข้างหนึ่งไว้ข้างหลัง ให้ส่วนของจมูกเท้าวางอยู่บนพื้นส่วนสั้นเท้าเปิดอยู่

2.3.2 เท้าที่วางอยู่ข้างหน้าย่อเข่าลงพร้อมทั้งยกเท้าหลังขึ้น

2.3.3 กระแทกจมูกเท้าของเท้าหลังลงกับพื้นเบา ๆ แล้วยกขึ้น

2.4 ขั้นตอนการปฏิบัติ กระดกเท้า

2.4.1 วางเท้าข้างใดข้างหนึ่งไว้ข้างหลังด้วยจมูกเท้า

2.4.2 กระแทกจมูกเท้าหลังลงกับพื้นเบา ๆ ยกเท้าหลังขึ้นหักข้อเท้าเข้าหาลำเท้าและส่งเข้าไปข้างหลังมาก ๆ

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า

ใช้เป็นพื้นฐานที่ใช้ในการรำรำและเป็นพื้นฐานของนาฏศิลป์ไทย การฝึกปฏิบัติ นาฏยศัพท์เกี่ยวกับการใช้เท้า เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เริ่มต้นฝึกการรำรำ ถ้าเราฝึกฝน นาฏยศัพท์ในการใช้เท้าได้อย่างคล่องแคล่ว จะทำให้เราเรียนรู้รำรำหรือเรียนนาฏศิลป์ได้อย่างสวยงามและง่ายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). การสอนนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ. กรุงเทพฯ : กระทรวง.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี



ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวหยาดพิรุณ พวงสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	27 มกราคม 2524
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 49/1 หมู่ 9 ตำบลบางกะจะ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมะขามสรรเสริญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาปีที่ 6 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2545	อนุปริญญาตรี วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2547	ศึกษาศาสตรบัณฑิต ศษ.บ. (นาฏศิลป์ไทยศึกษา) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี